

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Deželne finance.

Piše deželni odbornik dr. Evgen Lambe.

V svojem zadnjem članku sem konstatiral, da so kranjske deželne finance v sila neugodnem stanju. Deželni zaklad kaže čez en milijon nepokritega primanjkljaja na leto, in če gre tako dalje, mora priti enkrat trenutek, ko stoji dežela pred bankerotom.

Na ta članek, ki je razkril suho dejstvo, je naš liberalni kolega objavil v »Narodu« dolgi članek, s katerim se hočem nekoliko baviti v sledečih vrsticah. Da sem popoln analfabet in da ničesar ne razumem, me ni bilo treba šele učiti, kajti jaz sem — sledeč stopinjam modrijana Sokrata — že prej dobro vedel, da nič ne vem, obžalujem pa, da pišejo o takih stvarih ljudje, ki niti glede svoje nevednosti še niso na jasnem. Članek je na z veliko škodoželjnostjo naslovil svoj članek »Klerikalci v stiski«, in pozivlja vso deželo, naj »primejo to brezvestno, nehotno in nepošteno stranko za jezik.« Ne vem, zakaj bi bili »klerikalci« v stiski. V stiski so učitelji, deželni uslužbenci, ki hrepene po izboljšanju svojega položaja, v stiski so tudi liberalci, ki bi radi pili iz vodovodov, pa jih ne dobé, in vozijo po slabih cestah, v stiski je še marsikdo, ker ni deželnih sredstev, a da bi bili ravno »klerikalci« v kakšni specialni stiski, nisem mogel še zapaziti. Zato se tudi ne bojim, da bi se izpolnilo prorokovanje liberalnega Mentorja, da se bo »vsaka klerikalna akcija končala z grozovito blamažo, dokler ne bo država posegla vmes.« Res je, da mora država deželam poskočiti na pomoč, in ne le Kranjski, ampak vsem kronovinam, od katerih so nekatere zabredle še globlje od Kranjske, res je pa tudi, da se dá iz lastne moči denarno stanje dežele zelo izboljšati.

Prišel bom svoj čas s številkami, in tedaj bo prav jasno, kdo je ravnal »brezvestno, nehotno in nepošteno«. S številkami bom dokazal, kdo je »brezvestno, nehotno in nepošteno« oškodoval kranjsko deželo — in tedaj se tudi v »Narodu« ne bo drznil nihče več, očitati mi »perfidnost« in »nesramnost«. Pa zato je še čas. Deželni zbor bo izvedel čisto resnico.

Le na eno stvar se še moram ozreti: Liberalni članekar pozna poleg državne

pomoči eno samo sredstvo za saniranje deželnih financ: Zvišanje doklad, češ: »V prejšnjih letih se je večkrat mislilo na zvišanje doklad, kar je danes v resnici edino rešilno sredstvo, a klerikalci so se zvišanju doklad obupno ustavljali in dandane seveda napredna stranka neče nič slišati o zvišanju doklad, ker bi zvišanje v največji meri zadelo mestno prebivalstvo.«

Potem takem niso s svojo modrostjo pri kraju »klerikalci«, ampak liberalci. Edina modrost velečastitega liberalnega članekarja je zvišanje doklad, in ker v isti sapi trdi, da se bo tej modrosti ustavljaj, tedaj res ne vem, čemu ta gospod sploh člankari.

A temu nasproti moramo mi izjaviti svoje načelno stališče, da se morajo prej poizkusiti vsa druga pota, preden se seže po tem zadnjem sredstvu, za katero bi se mogel odločiti ljudski zastopnik. Ubožnemu ljudstvu ne smemo zvišati že itak težkih bremen, in poiskati bo treba sredstev povsod drugod prej, kakor pa pri ubožcu, ki ga najmanjše breme težje zadene, kakor pa bogatina velika vsota.

In reči moram, da se da pridobiti s pametnim gospodarstvom še marsikatera vsota, ki bo pripomogla temeljito k saniranju deželnih financ, in sedanjí milijonski primanjkljaj se bo dal zmanjšati na manj grozečo številko že s finančnimi operacijami, ki so mogoče v okviru sedanjih zakonov in davščin.

A o tem pozneje! Zazdaj stoji naša javnost pred sklicanjem deželnega zbora, ki naj podari deželi volivno reformo in z njo — mir in red, iz katerega se bo dvignila Kranjska k novemu življenju! Tudi volivna reforma stoji pod vtiskom finančnega položaja naše dežele. Nobena stranka ni s kompromisom prav zadovoljna, ker nobena ni dosegla vsega, kar bi hotela. A slednjič so se vendar vse stranke približale neki skupni trdni točki ter podpisale kompromis, ki jih zdaj veže tudi za deželni zbor. In bil je ozir na gospodarski položaj, ki je pomirjevalno vplival na stranke, kajti nihče se ni upal več prevzeti odgovornosti, da bi se zaradi njegovega nasprotovanja še dalje zavlekla ureditev dežel. gospodarstva. Vsi člani ustavnega odseka so stali pred neko nepremagljivo nujnostjo, ki jih je privedla do zedinjenja. Veselje nad politično zmago ne more biti veliko, ako taka zmaga prinese le odgovornost in delo. Tudi pri nasprotnikih žalost ni mogla biti velika,

ker ni mnogo, kar so izgubili, morda več tega, česar so se rešili po svojem mnenju.

Seveda bodo politične zvezde pete in šeste vrste tudi v teh vprašanih mislile drugače in bodo za hrbotom strank, ki so sklenile ta kompromis, izkušale dvigniti nasprotstva in nezadovoljnost. A vsi, ki čutijo na svojih ramah veliko in težko odgovornost za usodo naše domovine, se bodo morali ukloniti nujni potrebi in složno sodelovati, da pridemo na trdna in zanesljiva tla.

Pri tem ne bo imelo število tolikega pomena, kakor osebna delavnost in zmožnost posameznih strankinih zastopnikov. Vsakdo, ki resno misli in pošteno dela, bo tudi v bodočem deželnem zboru prišel do popolne veljave, ki mu gre po njegovi službi.

Prepričan sem, da bo bodočo večino deželnega zbora kranjskega ustvarila resna skrb za gospodarsko ozdravljenje naše dežele. Na stotine posameznih potreb bo prišlo v razgovor, in povsod bo stalo v ozadju vprašanje deželnih financ. Na tej podlagi se bomo zedinili, in če bo tudi še vedno dovolj prilik za strankarske boje, bo vendar določen neki skupni temelj, s katerega ne bo smela zdrkniti nobena stranka, ne da bi same sebe storila nemogoče.

To prepričanje, ki je vodilo obravnave ustavnega odseka in jih privedlo do zadovoljivega zaključka, bo moralo voditi tudi bodoče deželnozbornsko zasedanje in dopolnilne volitve, ki mu morajo slediti. Ničesar bolj ne želimo, kakor da bi nam te volitve poslale v deželno zbornico delavne in razborite može, s katerimi bo mogoče nekaj trajnega in občekoristnega ustvariti.

Zato gremo v bodočnost polni nad. Na čelu deželne uprave stoji mož, ki je vse svoje izredne zmožnosti postavil v službo veliki nalogi, da ne oziraje se na moteče nalenosti trdno zasidra gugajočo se ladjo našega deželnega gospodarstva. In deželnemu glavarju stoji ob strani izkušeno in svoje dolžnosti v polni meri se zavedajoče uradništvo, ki zvesto in vestno izpolnjuje svoje posle v korist in prospeh naši deželi.

Naj bi se tudi naše javno politično življenje iz poniževalnih osebnih in strankarskih polemik dvignilo na tisto višino, s katere je moči z gotovim in nemotenim pogledom zasledovati naš veliki skupni

smoter, da ozdravimo našo javnost bolestin izrastkov in da privedemo celokupnost našega naroda v novo dobo občekoristnega dela!

Deželni odbor posegel v idrijsko mestno gospodarstvo.

Poglavje o gospodarstvu v mestni občini idrijski.

1. Ali je županstvo delalo proti odloku deželnega odbora, ko si je oskrbelo nov sklep občinskega odbora, v katerem se ne omenja javna čitalnica, ampak se govori le o prezidavi občinskega poslopja hiš. št. 509? Notar Pegan je trdil, da nima novi občinski sklep nikakoršne ingerence s sklepom deželnega odbora. Kako je mogoče kaj takega trditi, je neumljivo. Saj so vendar isti načrti, ki so bili napravljeni pod geslom »javna čitalnica in knjižnica«. Z notarjem Peganom bi se mogli skladati le tedaj, ako sodimo, da mestno županstvo proračunjenih 20.000 kron ni nameravalo izdati za zidanje javne čitalnice in knjižnice, ampak za oprave in nakup knjig ter časnikov, ko bodo že pripravljeni prostori. Tako si lažje razlagamo tudi dejstvo, da so ostali v načrtu še po prepovedi deželnega odbora posebej določeni prostori za javno čitalnico. Jasna nam je tudi opomba notarjeva, da je s tem, ako je v načrtu označen prostor za javno čitalnico, le rečeno, da je mestna občina pripravljena odstopiti dotični prostor javni čitalnici, če bo seveda kdo hotel založiti kakih 20.000 kron za knjige in časnike, če ne, bode na občina prostore zaprla ali pa naselila Mestno hranilnico v njih. Težko pa kaj takega mislimo, ker vendar ni pričakovati, da bi si mestno županstvo v proračunu drznilo zamolčati visoki znesek, ki je potreben, da se pripravi prostor, katerega bi potem opremili, kakor treba za javno knjižnico. Raje bi pritrdili tistim, ki sodijo, da je županstvo delalo proti sklepu deželnega odbora, nego bi mogli podtikati županstvu davkoplačevalcem nasproti neodkrito delovanje. Ako bi se šlo za par sto kron, bi še bilo, toda 39.000 kron in kar bi bilo treba še po vrhu izdati, predno bi načeli za javno knjižnico in čitalnico dovoljenih 20.000 kron, je prevelika svota za občino, ki je toliko zadolžena, da leže vedno globlje v dolgove, ako hoče pla-

LISTEK.

S pota.

Marija v Puščavi (Einsiedeln) v Švici, 13. maja, ob 1/25. uri zjutraj.

Sedim ob oknu visoko v hotelu »Pri pavi«. Krasno zvone samostanski zvonovi. Malokje sem slišal tako čudovito harmonično zvonjenje. Kakor muzika! Po trgu, ki spominja nekoliko na trg sv. Petra v Rimu, tu in gor po stopnjicah hité skupine romarjev in domačinov proti veličastnemu svetišču. Na hribčku ob baziliki zelene bukke, pomešane s smrekami. Vse drhti v mladem življenju ob tem tihem ranem jutru. Bazilika Matere božje je postavljena v kraju, kjer je živel v devetem stol. grof in puščavnik sv. Meinhard. Edina njegova tovariša sta bila dva krokarja. Ko sta umorila svetega puščavnika dva roparja, sta zasledovala krokarja zločinca, dokler ta nista polna obupa priznala svojega zločinstva, kakor pripoveduje legenda. Cerkev je krasna, a mrla, kakor bi stopil človek v cerkev na Zili, ki je menda najmrzlejša na svetu. Kapelica čudodelne Matere božje stoji blizu velikih vrat. Obraz Jezusov in Marijin sta povsem črna. Podoba je darilo

Hildegarde, opatice nunskega samostana v Curihi, sv. Meinhardu. Sezidala sta cerkev Gregorij iz Anglije in Eberhard brabantski.

Pot je bila dosedaj srečna. Pokrajine so krasne, v Tirolih proti Predarlškem divje romantične. Za preveč nervozne ljudi bi ne bili ti grozni prepadi. Predarlško postaja proti Lichtensteinsko slično Goriškemu. Krasen je grad kneza Lichtensteinskega. V Švici je vse zelo razvito. Deloma kosijo. In ker je suša, sem videl, da travnike škropijo. Saj je le tako mogoča vzgljedna in proslula švicarska živinoreja.

Nesreč dozdaj ni bilo znanih. Nekočlikokrat so klicali včeraj g. dr. Jankoviča, ki se vozi v kupeju z nami, a ni bilo menda prehudo. Razpoloženje med romarji je ugodno, a menda še ne razvito. Včeraj smo bili, ker prejšnjo noč nismo spali, nekateri tako kisle volje, kakor bi bili slovenski literarni kritiki. Zdi se mi, da je bilo ob zimskem romanju v svetem letu boljše. Sicer pa smo med Nemci! V Inomestu je, da omenim raritatis causa, rekel neki mož, ki se mu je zdela menda malo čudna moja belosiva suknja: »Was ist denn das für ein Petroleumkönig?« Kako je prišel do te bizarne misli, ne vem. A jezil se nisem, ko so mi pravili pozneje o tem, le smijal sem se. Od Nemcev nisem pričakoval nikoli nič pametne-

ga, kako bi od tega, ki ga sicer nisem videl.

Sicer pa: Vse lepo, Walensee, v katerega se zliva mnogo slapov, ker ravno kopni sneg, še posebno. A ni domovina, ni slovenska zemlja! In čez to je ni na svetu!

Tretji maj pri Poljakih.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Krakova.)

Tretji maj je za vsakega dobrega Poljaka največji praznik. Po celi Galiciji se vsako leto na ta dan vrše slavnosti. Obhaja se spomin na konstitucijo z dne 3. maja 1791. l. Bilo je to po prvi delitvi poljskega kraljevstva, ko je poljski narod uvidel, da pri takih razmerah ne more dalje obstajati ter se upirati z uspehom tuji sili. Zbrali so se torej l. 1788. v Varšavi iz vseh krajev poslanci, izmed katerih se je izvolil odsek, ki je imel preustrojiti celo ustavo. Štel je 60 oseb. Kmalu se je pričelo posvetovanje, ki je trajalo do 2. maja 1791. Sklepi so bili velikega pomena za poljski narod. Pred vsem se je odpravilo suženjstvo, kakor v nekdanji rimski državi, so bili tudi tu »chłopi«, (kmetje brez lastnega posestva) popolnoma v rokah velikih posestnikov (ziemiań), večinoma šlahičev. Meščani in kmetje (Włościanie) so dobili popolno svobodo in

enakopravnost z drugimi stanov. Radi tega se po pravici imenuje konstitucija z dne 3. maja zjednačenje vseh stanov. Takoj v začetku posvetovanja se je odpravil takozvani »liberum veto«, s katerim je mogel en poslanec preprečiti vsak sklep zbornice. Kraljevska krona je postala zopet dedna. Izvolila se je »komisija edukacyjna«, ki je imela skrbeti za prospek šolstva. Poleg tega se je sklenilo še več za nas ne toliko zanimivih točk, tako, da se je od tedaj obljubljala poljskemu narodu lepša bodočnost, kar sta pa žalibog preprečili ostali, kmalu na to sledeči delitvi poljskega kraljevstva. Dne 3. maja 1791. se je ta ustava razglasila. In ta dan se tu obhaja kot največji praznik.

Bil sem navzoč pri tej slavnosti v Krakovu. Že ob 6. uri zjutraj je krožila godba po mestu. Tej so se pozneje pridružile še štiri dijaške, ki so se vse zbrale ob 9. uri pred Marijino cerkvijo, kjer se je vršila slavnostna maša. Ljudje iz mesta in okolice so imeli na prsih trikolore. Celo mesto je bilo v slovanskih in poljskih zastavah. Na vsakem oknu vseh hiš je bil prilepljen list s poljskim orlom in v modrobelo-rdečih barvah z napisom »Towarzystwo szkół ludowej« (Društvo za narodno šolo). S stolpov se je cel dan slišalo trobentanje narodno-religioznih pesmi.

Po cerkvenem obredu se je pomikala cela vrsta društev, zastopstev, uradov,

čevati obresti in amortizacijo starih bremen. Sicer pa bi tudi prehud skok v sklanjanju: najprej sklenimo, da izdamo 20.000 kron za opravilo in uravnavo javne knjižnice in čitalnice; proti temu se ne bo drznil nihče ugovarjati, ker ga drugače razkričimo za mračnjaka, sovražnika omike in ljudstva; ko bo sklep pravomočen, bomo pa rekli: Prijatelj, dovolili ste nam izdati za javno čitalnico 20.000 K, sedaj nam morate pa dovoliti, da prezidamo čitalniško poslopje, drugače ne dobimo potrebnih prostorov. Ker pa že to delamo, napravimo še prostorčke našim društvom, kakor je za čitalnico že preskrbljeno. Dobro bi nekaterim to prišlo, davkoplačevalci pa bi ne bili veseli.

2. Ali je bilo čitalniško poslopje nujne poprave potrebno? Odgovor se bo vsakdo čutil, ki vé, da je imenovano poslopje celih šest let staro. In vendar je resnica, da so hrastova tla v tih par letih strolinela, novo pločevinašto streho je razjedla rja in hišna goba si je najela stanovanje. Sezidati je dal stavbo župan Dragotin Lapajne za skoraj 17.000 kron, za popravila so pa dali pod Šepetavčevim županovanjem toliko vsako leto, da se je zgražal računski pregledovalec Kristan. Dragotin je bil imenovan za zaslugo, da ima letos občina 8000 K nepotrebnih stroškov, častnim občanom, kakšna odlikovanja pa pričakujejo druge zaslužne može, ni še znano, vsekako pa bodo izbrani za liferante novega materiala, ker so pri pločevinem tako dobro postregli davkoplačevalcem. Gospod notar pa se je vendar tudi v tem oziru nekoliko urezal, ker je le prečno gledal. Povedal je, da sta strop in strešni stolp popolnoma segnila. Ko pa si ju je stavbni svetnik natančno ogledal, je konštatal, da je strop pač nepropisno izvršen, ker nima zgornjega opaža, ni nasut ter netlakovan, kakor to predpisuje stavbinski red za deželo Kranjsko, les pa, iz katerega sesto'ajo stropi, je skoraj popolnoma zdrav. Ravno tako je v popolnoma dobrem stanju strešni oder. — Notar, Pegan je pa videl že vse segnito. Bog le vé, kolikrat je splezal po lestvi do odra. Da bodo stroški s stropom, je pa zopet zasluga mož, ki so bili na čelu občine pred 6 leti, ko so poslopje stavili. Na stavbni red so tako pazili, kakor je videti, kakor so bili redni drugod. Popraviti torej bode treba, naj stane, kar hoče, ker ima občina tako pogodbo s čitalnico — tudi po zaslugi g. Dragotina Lapajneti in prijateljev v občinskem odboru leta 1902. Sedanje županstvo pa je dolžno paziti na to, da ne bo občina preveč udarjena. Zahteve po složnejših vhodih, galeriji, novi garderobi, novem odru in podobnih stvarih niso v pogodbi utemeljene. Ako županstvo kaj takega namerava napraviti, mora predložiti občinskemu odboru. Kar pa nujne poprave potrebuje, se mora izvršiti, ker čitalnica lahko s tožbo prisili občino, ne zato, ker bi radi abiturijenti imeli veselico v čedni dvorani, ampak, ker ima čitalnica tako pogodbo z občino. Precej naivno je notarjevo besedičenje, da si županstvo ni upalo stopiti pred občinski odbor z zahtevo, da se izda 8000 K samo čitalnici v prid. Po toči zvoniti! Pred 6 leti bi bili premislili naprednjaki, kaj delajo. Gospod notar kot jurist naj bi sedaj revidiral pogodbo, da bi videl, kako bi se bilo mogoče občini omejiti na kar najmanjše stroške. S tem je tudi rešeno vprašanje.

3. Ali naj se poslopje popravi ali prezida? Mestno županstvo zagovarja le prezidanje, češ, da bi se 8000 K zavrlo, ako bi se poslopje le popravilo, vrhu tega bo

pa še pomagano edino le čitalnici. Naše prepričanje pa je, da je že čitalnica zadostno breme za občino, ne pa, da bi si nakladali še druga društva. Streha, zidove, podovi in stropovi — vse je še prvotno, kakor leta 1902. A že to, kar se je dalo za slikanje, je po Kristanovem poročilu svota, ki daje misliti. Sedaj naj občina vzame pa še nekaj družtev na rame!

4. Ali bi nova stavba res donášala dobiček občini? Notar je naračunal dohodka 3000 K, češ, da bi velika dvorana sama nesla 2000 K gotovo na leto. Sveta preprostost! Kaj takega bi utegnil soditi človek, ki ni bil nikdar v Idriji. Ali ni bila dosedanja dvorana najčednejši prostor v Idriji? Koliko pa je bilo shodov in veselice v tem prostoru! Da je napravljaj celo Kristan v pivovarni veselice in shode, ker je bila pivarna zastoj na razpolago, naj danes učimo notarja, oziroma mestno županstvo! Sicer pa tudi v tem slučaju občuduj liberalno doslednost! Gospod notar dokazuje potnega čela, koliko bo dvorana nesla občini, ob istem času pa se napredno pisarje kar krivi, da bi dokazalo, da je bila dvorana na brezplačno razpolago celo doslej, ko je ukazovala čitalnica. Sedaj ni bila, zato bi pa radi dobili občinsko dvorano, za katere vporabo gotovim ljudem ne bi bilo treba nič plačati. G. notar je sestavil načrt pogodbe s čitalnico, po kateri bi imela čitalnica s pogodbo določene dni izključno pravico do dvorane. In koliko bi po njegovem načrtu plačala za to? — Nič! Pa pravi, da bi nesla dvorana 2000 K! Juridično neizobraženega človeka se ne prime, da bi dvorana nesla občini letnih 2000 K, ko so se najimovitejši z občino že pomenili, da jo bodo imeli zastoj na razpolago. Plačeval bi le uboga delavska para. Da je tudi Kristan govoril in glasoval za ta privilegij naprednega meščanstva, ne dvomi. Sejni zapisnik potrjuje, da je ta hud nasprotnik privilegijev v tem slučaju zagovarjal jih. Pač doslednost, ki se je je priučil v odlični družbi, s katero sedaj pohaaja, seveda ta družba niti ne diši več po delavcu. Mi povemo zato odkrito, da bi novo poslopje bilo za občino res stalen vir, kakor je rekel notar, toda ne dohodkov, marveč stroškov in izgube.

5. Ali ima občina pokritje, da more izdati kar 39.000 K za čitalnico in k večjemu še v prid »Sokola«? Na to je najlažje odgovoriti, ker naprednjaki nekako sramežljivo sami pokladajo odgovor na jezik. »Naknadno« bomo pokrili, pravi županstvo. Kaj je to drugega, nego če bi reklo: Pokrili bomo z novimi dolgovi. Seveda, kakor bi ne imeli še vinarja dolga! Pa ga je že toliko, da občina še obresti ne zmaguje več radi obilnih drugih potrebnih stroškov. Le kvišku z dolgovi, lahko govorijo ljudje, ki niso domačini in jo vsak dan lahko pomaknejo iz Idrije. V tem oziru je bilo zanimivo videti, kdo se je udeležil informativnega razgovora 6. maja. Oswald je povabil vsled naročila deželnega odbora deželni nadsvetnik, mestno županstvo pa je zastopal poleg župana notar Pegan. Poslal pa je župan tudi po Kristana. Oswald, domačin in posestnik, je bil proti novim dolgovom; Pegan ima pač svojo notarsko pisarno tukaj, pa si bode pomagal iz Idrije, ko bo količjak boljšega pokazalo. Kristan je že napovedal svoj odhod iz Idrije, župan Šepetavec tudi ni domačin — ti može naj pa delajo za vedno hujšo obremenitev našega mesta! Zanimivo je, da je bil podžupan Tukač, ki je posestnik in domačin, ono popoldne med delavci pri novi mestni stavbi, pa k raz-

govoru ni prišel. Ali morda ni bil od županstva povabljen, ker je le vpokojen delavec, ali ni hotel priti?

6. Zakaj županstvo ni predložilo pritožbe Oswalda in tovarišev? Ker je mislilo, da je vseeno dobro, oziroma še bolje, ako ne predloži. Kaj takega se pač redko prigodi, da bi komisija, ki ima razsojati, pritožbo šele koncem komisijskega ogle-da dobila v roke. Kar je drugod nemogoče, zgodi se v Idriji. In v mestnem svetu sedi jurist - notar, v občinskem zastopu poleg notarja še en jurist. Ali je torej kaj takega mogoče? Morda bo kaj pomagala razsodba deželnega odbora, da se prično zanimati juristi v občini za svojo stroko. Saj se tedaj, ko kdo sprejme izvolitev v občinski odbor, sam vsakdo zaveže, da hoče svoje moči žrtvovati za blago občine. Tudi jurist naj torej svoje pravno znanje da občini na razpolago.

II.

Rešitev deželnega odbora.

V seji dne 10. aprila 1908. je sklenil občinski odbor mesta Idrije, da je prezidati mestno hišo v Idriji št. 509 po načrtih, ki jih je po navodilih županstva izgotovil arhitekt Kolinsky v Ljubljani in po katerih je bila stavbinska potrebščina proračunjena s 39.000 K. Na pritožbo Frana Oswalda in drugov razveljavlja deželni odbor ta sklep občinskega odbora **ter zaukazuje, da se mora na podlagi sklepa občinskega odbora z dne 22. aprila t. l. že pričeto delo nemudoma vstaviti.** Za izvršitev tega ukaza je gospod župan osebno odgovoren.

Ob enem izreka deželni odbor gospodu županu ostro grajo radi protizakonitega postopanja v tej zadevi, opozarjajoč na posledice § 92. obč. reda v slučaju ponovljenega kršenja njegovih dolžnosti.

Ta razsodba je utemeljena v sledečih razlogih:

Dognano je, da je občinski odbor v seji dne 10. aprila t. l. sklenil prezidavo mestne hiše v Idriji št. 509 s proračunjenimi stroški v znesku 39.000 K in da se je v tajni seji, dne 22. aprila 1908. — torej pred pretekom 14 dnevne prizivne dobe — zgradbo oddala Matevžu Moravcu s 4% popustom od proračunjene vsote.

Dalje pa je tudi dognano, da je bila zoper sklep občinskega odbora z dne 10. aprila t. l., dne 24. aprila t. l. — torej pravočasno — vložena pritožba Frana Oswalda in drugov, ne da jo je županstvo predložilo deželnemu odboru v rešitev po smislu § 91. obč. reda kranjskega, dočim je županstvo s prezidavanjem hiše že pričelo.

Deželni odbor je povodom rešitve proračuna mestne občine Idrije za l. 1908. vsled neke pritožbe razsodil, da ustanavljanje javnih čitalnic in knjižnic ni naloga občin in da se v take svrhe tudi ne smejo vporabljati sredstva občin. V posledici te razsodbe je črtal znesek 20.000 K, ki je bil za tak namen vstavljen v proračun za leto 1908.

Razsodba deželnega odbora je pravočasna in torej povsem obvezna tako za občinski odbor kakor za županstvo.

Po načrtih, ki so bili podlaga sklepu občinskega odbora z dne 10. aprila t. l. pa se ima v prvem nadstropju prezidane hiše prirediti prostor za »javno čitalnico« in poleg nje prostor za »javno knjižnico«.

Sklep občinskega odbora je torej brez dvoma v direktnem nasprotju z razsodbo deželnega odbora z dne 28. januarja 1908, št. 1131 in neovržno spričuje, da je ho-

tel občinski odbor sedaj po ovinkih to doseči, kar je deželni odbor že pravokrepno spoznal za nedopustno.

Če sta zastopnika mestne občine Idrije pri informativnih poizvedbah dne 6. maja t. l., katere je deželni odbor v pojasnitvi stvari odredil, hotela dati sklepu občinskega odbora glede navedenih prostorov drug pomen, češ, da se bosta prostora eventualno porabila za mestno hranilnico, takemu izgovoru ni dati nobene veljave, ker je bil sklep storjen na podstavi Kolinskyjevih načrtov, po teh pa imata dotična prostora v prvem nadstropju služiti za javno čitalnico in javno knjižnico. To odmembo bi mogel torej le občinski odbor izpremeniti, nikakor pa ne županstvo, ali kak posamezen član občinskega zastopa.

Nameravano prezidavanje hiše št. 509 v Idriji v napominanem smislu je brez vsakega dvoma pregrešek zoper tukajšnjo razsodbo z dne 28. januarja 1908, št. 1131, in pritožniki so bili popolnem opravičeni, iz tega razloga izpodbijati sklep občinskega odbora z dne 10. aprila 1908.

Ravno omenjeni sklep občinskega odbora pa je tudi z gospodarskega stališča mestne občine Idrije neopravičen in nevzdržljiv.

Občinski odbor je sklenil in faktično tudi oddal zgradbo za prezidavanje mestne hiše, ne da bi bil vedel in ne da bi bil razmotril vprašanja, kako bo pokriti stavbinsko potrebščino. Ker torej v tej smeri manjka vsakega določila in navodila občinskega odbora, bi smelo županstvo po smislu § 68. obč. reda stroške za prezidanje hiše pokriti le iz dohodkov občinske blagajne, v kolikor namreč ti dohodki niso odmenjeni že za prej pravilno odobrene občinske potrebščine. V tem pogledu pa je prišel deželni odbor do nastopnega zaključka:

Proračun mestne občine Idrije za leto 1908. je izkazal primanjkljaj v znesku 90.164 K. Če se od te svote odbije znesek 46.000 K, katerega je deželni odbor iz proračuna črtal, ostane še primanjkljaj 44.164 kron. V pokritje tega primanjkljaja in dalje v poravnavo dolga pri okrajni posojilnici v Idriji v znesku 18.100 K je deželni odbor z odlokom z dne 3. aprila 1908., št. 4469, mestni občini dovolil najetje posojila v znesku 60.000 K. Potemtakem je naravnost izključeno, da bi moglo županstvo stroške za prezidavanje mestne hiše pokriti iz rednih dohodkov občinske blagajne.

Pa tudi sicer finančni položaj mesta Idrije ni tak, da bi se smelo smatrati prezidavo za opravičljivo.

Dolgovi mesta narastli so letos okroglo na 400.000 K in to je tako velika vsota, da je resnega pomisleka vredna. Ta ogromna vsota, katero so dosegli mestni dolgovi, pa je tudi resen opomin zastopnikom mesta, da po tej poti ne gre naprej, če se hoče mesto obvarovati pred finančnimi zadregami, ki bi mestu povzročile mnogo neprilike pa tudi veliko škodo. Če bi se hotelo pri teh neugodnih razmerah v pokritje stroškov za prezidavanje hiše najeti novo posojilo, bi bilo to povsem nezdravo in mestne interese oškodljivo gospodarstvo, to pa tem več, ker je jasno in povsem dokazano, da prezidava mestne hiše ne bi služila pravim interesom mestne občine, marveč namenom, za katerih izpolnitev mestna občina po svojem zakoni-tem delokrogu ni poklicana. Deželni odbor zategadelj nikakor ne bi bil v stanu v označeni namen dovoliti najetje novega posojila.

šol itd., vsega skupaj čez 100 korporacij, na Wawel, nekdanji kraljevski grad, kjer je imel rektor univerze, dr. Moravski govor. Ko je prišel sprejeto pod Wawel, se je oglašil tudi »Zygmunt« iz stolpa, ki ga je slišati le nekaj krat v letu. Po govoru se je zapela poljska himna, na to še druge patriotske pesmi, tako, da se je vsa donoldanska slavnost končala šele ob 2. uri popoldne.

Ob 3. uri se je slavnost nadaljevala v parku dr. Jordana, ki je bila slična Prešernovi slavnosti v Zvezdi, samo s to razliko, da se tu ni dobilo alkoholnih pijač. Po celem parku, kakor tudi po plantacijah in vseh večjih ulicah mesta so prodajale meščanske dame kokarde, razglednice itd. v korist »Towarystwa szkoly ludowej«, ki mu je bil namenjen ves prebitek te slavnosti. Podobno kakor v parku, bilo je zvečer v Sokolovi dvorani. Svirale so godbe, nastopila so pevska društva, kakor tudi solo- pevci in pevke. Slavnost je končala z lepo skupino, predstavljajočo apoteozo konstitucije 3. maja, t. j. zjednačenje vseh stanov. Popolnoma se je zado- stilo namenu, ki ga ima vsakoletna slavnost v spomin na 3. maj 1791, namreč: oživiti duha samozvesti in solidarnosti med poljskim narodom. F. P.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Še enkrat nej uni rečeja, de pr našmo ubčinskem svet kašna pametna beseda nč na zaleže, pa se uva prec skregala, zatu, ke tu ni res. Nej le enmal pumislja, ku ku hitr je zalegl tist,

ke sm jest un bart ud tisteh tabl na Grad puvedu.

Pr ta peru sej ubčinskega sveta sa prec spet table na tapeten spravl, ke sa sprevidl, de mam jest res prou in de je blu res škoda tisteh taužentarju, ke sm jest tku pu naumnast ubne pršou. Sevede, če

b se sam men ta nasreča prpetila, b še ne blu posebne nasreče, ampak, ke se je skori glih taka nasreča prpetila clu enmo ubčinskmo svetnike, tu je pa kej družga. Tu je blu pa tkula:

Jest sm šou unkat h Franketat, de b me pulberu in pa mal lase puštucu, ke sm biu res že tku kusmat, kokr tist medved, ke ga maja u muzeume našopanga. Kokr sa bli enkat tist puzdravi: habedere, majnpuklament, dobr dan, na zdravje, pulizan sluga in tku naprej, kokr je že pulbarska navada, kedr kašn tak gespud, kokr sm jest, not pride, u kraj, in m je začeu tista antla za urat tlačt, sma se pa začel use sorte ud uremena puguvarjat. Naenkat se pa uglas sam gespud Franketa, ke je tam zraun mene enga družga gespuda za ušesa uleku in iz brituja pu ksihte strgu in m reče: »Gespud Bolta, uni sa pa unkat u »Sluvence« res ena pametna puvedal, ke sa tiste table iz Grada naprej prnesl. Tu je res ena hedu putrebna reč in le škoda, de tu nisa že preh gor prpravil in še tud druge take pota, recima pu Rožnpoe in drže iz takm tablam previdl. Nej le pušlšaja, kua se je men enkat prpetl in naprej pršlu, tu je interesant. Jest, ke sm še biu tkula u nnnh leteh, sm biu tud ush muh in čmrlu pouhn. Tku sm se enkat zmenu iz ena gespudična, de nej me pu-

čaka, de ja um pelu u Šiška na kufe, glih (en pundelk pupoune je blu in jest sm mou glih ausong) gor pud Roženpoham, na tist pot, ke u Šiška pele. Punca, čm rečt, gespudična, me res čaka tam za Kozlarjum zidam, jest sm ja pa mahu skuz gojzd pu tist pot, ke ja je soje cajte sam gespud žepan za ta zalublene ldi pustu nardet. Sevede se nisma dubla in jest sm se ga ud same jeze, ke sm mislu, de me je punca putegnla, tekat tku nalezu, de še dons pounem, ke sm tku narodn damu hodu. Sevede se je punc tud tku fržmagal, ke me je zastojn čakala in ni dubila ublublenga kufeta, de me še dondons nč na pugleda.

Zdej nej pa edn reče, de take table nisa putrebne? Zatu sm s pa jest tud prec ke sm brau nnn pism u »Sluvence«, naprej uzeu, de um pr ta peru ubčinsk sej ta reč naprej prnesu in pugervu, de morja use steze, pusebn pu Rožnpoe, ke se člouk tku lohka zgreši, dubit imena za-sluzneh mož in pa table. Tu sm tud sturu, kokr veja, in je biu moj predlog tud iz velikem nauđušnjam gor uzet. Sevede b jest mou ta nar rajš, de b se tista pot, ke pu gojzd u Šiška pele, imenvala Franketatova pot, tku b ustou spumin na-me, ampak jest nism tku časti lačn, de b sebe naprej rinu, ampak, če b druh ubčinsk

Zastopnika mestne občine Idrija sklicevala sta se dne 6. maja 1908. glede po-
kritja stavbinske potrebščine na prihranek, katerega utegne imeti občina po po-
državljenju mestne realke. Na to pa se že
radi tega ni mogoče ozirati, ker podpravljen-
je realke še ni izrečeno in je torej ne-
gotovo, če in koliko bo iz tega naslova
prihranka.

Ker po navedenem sklepu občinskega
odborna z dne 10. aprila 1908. pomeni toli-
ko, kakor preziranje tukajšnje razsodbe z
dne 28. januarja 1908, št. 1131, in ker tudi
sicer povsem nasprotuje gospodarskim in-
teresom mestne občine Idrija, je moral de-
želni odbor zoper ta sklep vložiti pritožbi
ugoditi in sklep v vsem obsegu razvelja-
viti.

Da se je ob enem ustavila že pričeta
zgradba, pa je le logična posledica pred-
stojajoče razsodbe. Deželni odbor pa se je
prepričal, da je gospod župan v tej zadevi
že iz vsega početka nepravilno in proti-
zakonito postopal.

Pred vsem tiči nepravilnost v tem, da
je dal gospod župan, kakor se da iz za-
pisnika občinske seje z dne 10. aprila 1908.
povzeti, načrte za prezidavanje mestne
hiše napraviti z naročilom, da se v prvem
nadstropju napravita dva prostora za jav-
no čitalnico in javno knjižnico, dasi je de-
želni odbor to bil spoznal za nedopustno.

Gospod župan se je pa tudi pregrešil
zoper zakonita določila, ker je sklical sejo
občinskega odbora na 22. aprila t. l. —
torej še predno je potekla prizivna doba
za sklep z dne 10. aprila — v ta namen, da
se zgradba odda, dočim bi bila njegova
dolžnost, da eventualni sklep občinskega
odbora glede oddaje zgradbe pred prete-
kom prizivne dobe po smislu § 54. obč.
reda ustavi.

Gospod župan pa ni le tega opustil,
marveč je šel v nepravilnosti še dalje, ker
vložene pritožbe Frana Oswalda in dru-
gov in predložil deželnemu odboru v re-
šitev in ker je vzlic tej pritožbi odredil,
da se prične delo za prezidanje hiše po
sklepu občinskega odbora z dne 10. aprila
1908.

Gospod župan opravičuje svoje po-
stopanje deloma s tem, da ni dobil še pis-
menih podatkov od arhitekta Holinskega
glede nujne potrebe za popravo hiše, de-
loma pa z veliko nujnostjo zgradbe.

Eno kakor drugo ne more veljati.
Županstvo je imelo v rokah proračun
arhitekta Holinskega o popravi hiše in mu
ni bilo treba iskati še posebne izjave glede
nujne potrebe, da se poprava izvrši.

Gospod župan je bil dolžan pritožbo
brez odlašanja predložiti deželnemu odbo-
ru, ki bi bil že sam zahteval pojasnila, če
bi se mu to zdelo umestno in potrebno.
Toda ravno okoliščina, da je gosp. župan
pričel zgradbo vzlic vloženi pritožbi, kaže
in spričuje, da mu ni bilo mar, zadevo pra-
vilnim in zakonitim potom rešiti.

Kar navaja gospod župan, da bi do-
kazal nujnost zgradbe, ne more priti v po-
štev, ker nikakor ni dokazano, da je bila
kaka nevarnost v odlaganju in da se je bi-
lo bati kake škode za občino, če se počaka
rešitev deželnega odbora o pravočasno
vloženi pritožbi.

Po izvestju deželnega tehnika res ni
dvomiti, da je bilo treba hišo popraviti po
proračunu Holinskega, izvzemši le strešni
stol, toda s tem še ni opravičeno, da se je
pričelo takoj z zgradbo glede prezidanja
hiše s stroški 38.000 K.

svetniki kej manere zastupil, b mogli ta
druh tu predlagat. Za gerspuda žepana
Hribarja tku tista pot prou nč na paše.
Kdaj pa gre on pu tist pot? Nekol! Jest
pa le učash pelem tam naukul sojga mačka
na špancer. Gerspude žepane Hribari nej
b pa raj ofral kašna bl nova cesta al pa
gasa v meste, de b lđje vedl, kdu jh pesti
tku lepu puflaštrat. No, pa kdej je že kar
je; vse tud ni zmeri tku kokr b člouk rad;
sej gerspud žepane sammu tudi nek ni blu
prou pu vol, ke je ta peruga maja sulda-
ška muska pred negava hiša »Prudana ne-
vesta« zažingala. Pa pumagat s le ni
mogu, če prou je žepan deželnga stolnga
mesta Iblane jest pa sam negau svetu-
vauvc in pa kulberar; de b pa kerkat kašn
derehter al kej taga ratu, tu je pa še use
u Božjeh rukah. Pa tu tud ta nar bl gvišn
ni gerspude Hribari ušeč, de uja šli Krajnci
brez negave vole in duvulejna na Duni;
pa kua če pa nardt? Sej on b šou sam rad
na Duni h tist precesi, še med romarje b
se murbt prštulu, če b mu na blu zavle
Čehu. Al iz Čehm se ni dost za špilat; če
Čehi enkat rečeja: mi se na uma udeležl
tiste jubileumske precesje na Duni, zatu
k čma met soja jubileumska precesja v
Prag, de uma še mi kej prefita naredl, in
če se ja mi na uma udeležl, se ja tud ti na
smeš, je tu za našga gerspuda žepana pe-
lel, ke ga more brez pardona ubugat. Se-

Vrhu tega pa sploh tudi ni dokazano,
da ni bilo moči poprave hiše za toliko ča-
sa odložiti, da je deželni odbor zadevo
končno rešil.

Po navedenem je dokazano, da se je
gospod župan pregrešil zoper svoje po-
zakonu mu naložene dolžnosti, vsled če-
sar je izrečena graja opravičena.

O predstojajoči razsodbi se obveščajo
neposredno pritožniki v roki Frana Os-
walda v Idriji. Tje spadajoče priloge, ka-
tere je županstvo dne 6. maja t. l. izročilo
tukajšnjima odposlancema, se bodo poz-
neje tje kaj vrnilo.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,
dne 8. maja 1908.

Deželni glavar:
Šuklje.

III.

Naš sklep. Prav je naredil deželni
odbor. Saj je bil že skrajni čas zlomiti
brezobzirnost nekaterikov. Župan nosi
pač odgovornost, najbolj kriv pa še ni.
Deželni odbor naj tudi opozori županstvo,
da davkoplačevalci vzdržujejo Julčeta, da
piše sejne protokole, ne pa dopise v »Na-
rodu«. Za dopise ga že »Narod« plačuje od
vrstice.

Taka so liberalna občinska gospodar-
stva. Sveta dolžnost deželnega odbora
bodi, da red napravi — povsod!

Tedenski pregled.

**Volivna reforma za kranjski deželni
zbor** — gotova stvar. Najbrže se skliče v
juniju deželni zbor, ki bo sprejel reformo,
kakor so jo sprejele vse tri stranke po
svojih zastopnikih v odseku. Vseh poslan-
cev bo 50.

Črnogorski knez dobi novo prestolni-
co v Baru. Temeljni kamen so položili z
veliko slovesnostjo 11. t. m.

Avstrijsko svobodomiselnost dijaštvo
je nameravalo vprizoriti vseučiliški štrajk
v prilog znanemu brezvercu, profesorju
Wahrmundu. Tudi slovenski liberalni di-
jaki so se združili za nemškega brezverca
z nemškimi burši, ki strastno sovražijo
Slovence in so jih že parkrat pošteno na-
bukali. Štrajk bi se bil moral pričeti 14. t.
m., a je izostal vsled nasveta vseučiliških
profesorjev.

Izboljšanje planin. Za izboljšanje pla-
nin sta se začeli zanimati država in dežela.
Posebno skrb obrača za to vprašanje dr-
žavni poslanec S. L. S. Pogačnik, kar bo
zlasti vrle Bohinjce razveselilo.

Ljubljanski trgovci, seveda le najbolj
zagriženi liberalci, so se po trgovcu Me-
gliču pritožili na dunajsko vlado, ker je
deželna vlada kranjska potrdila izpremi-
njena pravila »Sl. kršč.-soc. zveze« katera
ji dovoljujejo prodajati vžigalice na ko-
rist obmejnim Slovincem. Najboljši odgo-
vor na napade liberalcev naj bo to, da bo-
do naši somišljeniki zahtevali vedno le na-
še vžigalice.

Nemški liberalni poslanci so izročili
ministrskemu predsedniku Becku spome-
nico, v kateri govore o napadih Slovincem
na nemško posest. To je skrajna predz-
nost, ker znano je, kako se zatira Sloven-
stvo pri sodiščih na Koroškem in Štajer-
skem.

Nemškega kneza Eulenburga, ki je
po krivem prisegel v neki tožbi, so zaprli.
Ta knez je bil mnogoletni prijatelj nem-
škega cesarja.

vede Čehi se za nas Krajnce frdaman mal
brigaja; kokr jm bl paše tku pa nardeja in
če grema zavle tega usi Sluvinci cugrunt;
al pr gerspude žepane je tu druga reč, kokr
vsi veste; zatu pa raj tih budima, de na-
zadne še kej vn na pride.«

Tku nas je unterholtu Franketa, do-
kler nam ni ta zadne kucine izruvau.

Jest sm ta reč, kokr ja je Franketa
ud gerspuda žepana in ud Čehu prpoudvou,
še douh premšlvou, a je reš, al ne, de je
gerspude žepane pefel, kar Čehi rečeja in
sm nazadne le pugruntu, de more res bt
neki tle vmes, zatu ke gerspud žepan pr
usak prložnost Čeha naprej štul in če le
more, ta nar bulš službce u Iblan zajne
kumandira, dumačine pa punuca, de kan-
clije pumetaja, al pa pud Tibuli trava stri-
žeja in rožcam prlivaja. Tu men na gre
u glava, zatu ke vem, de je srajca zmeri
bliži žvota kokr pa frak; za kua gerspud
žepan zmeri frak naprej štul. Al je murde
banka »Slavija« uržah, de je tku? Buh ve!
No, Kaucicu Zancek u že vedu kuku in
kaj je ta reč, ga um pa enkat pr en prlo-
žnost prašu, kedr uva kej skp pršla. Jest s
na um več iz tem glave belu, Zancek m u
pa tud rad pufeflou, kulk je nemu u to
reč znan, sej ve, de se lohka zaupa

Boltatumu Pepet iz Kudeluga.

Lurški romarji so srečno dospeli v
Lurd. Bili so povsod dobro sprejeti. V Lur-
du sta jih pričakovala dr. Šusteršič z go-
spo soprogo.

Radovljiški župan in deželni poslanec
dr. Vilfan je vložil proti sklepu odvetniške
zbornice pri celovškem sodišču nemško
tožbo. S tem korakom je neizmerno ško-
doval slovenski stvari, osobito vrlému
prvoboritelju za slovenske pravice, dr.
Brečcu. »Slovenski Narod« hoče oprati
Vilfana, a ga je še bolj oblatil. Volivci za-
htevajo od Vilfana, da odloži mandat, ker
je škodoval slovenski stvari.

Poljske žene so priredile v mestu
Poznanj imeniten shod, na katerem so pro-
testirale proti razlastitveni postavi, ka-
koršno so sklenili nemški protestantje, s
katero hočejo oropati Poljake dedščine
njihovih prednikov.

Laška država se vedno bolj vtrjuje ob
meji, zlasti v okolici Benetk.

K otvoritvi praške razstave je došel
v Prago nadvojvoda Franc Ferdinand.

Raznoterosti. Poslanci Mandelj, Jaklič
in Bartol so priredili nekaj shodov zadnjo
nedeljo po Dolenjskem. — Umrl je na Viču
pri Ljubljani bogoslovec Petriček, ki je ne-
kaj časa študiral v Rimu. — V Veliki Do-
lini so tatovi vlomili v gostilno g. Doli-
narja ter skušali krasti tudi v župnišču. —
Prošnje za dopust ob času žetve morajo
županstva pošiljati pristojnim okrajnim
glavarstvom, starši, ki hočejo imeti dopust
za sinove, morajo svoje prošnje izročiti
županstvu. — Na Slapu pri Vipavi je pri
občinskih volitvah sijajno zmagala S. L. S.
S tem je padla ena najtrdovratnejših libe-
ralnih trdnjav. — Velik požar, ki je divjal
9. t. m. v vasi Tihoboj, župnije Sv. Križ pri
Litiji, je uničil najednostim posestnikom vse
imetje in poslopja. Škoda znaša do 110.000
kron. — V petek je pogorelo v Črnučah
pri Ljubljani trem gospodarjem. Pogorelo
je poslopje županu Snoj, ki je ležal na
smrtni postelji. Prenesli so ga v župnišče.
Njegovega sina pa, ki je hotel rešiti
čebule, so iste tako opikale, da se je
onesvestil. — Slovenska šola v Alek-
sandriji je dobila po posredovanju dr.
Šusteršiča državno podporo. — V
Trstu so prijeli večjo tatinsko družbo, ki
je menda tudi v Ljubljani imela prste pri
raznih vlomih.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja,
dne 17. maja: Paskal. — Ponedeljek,
dne 18. maja: Feliks sp.; Vincenc m. —
Torek, 19. maja: Celestin, papež; Ivo spoz.
— Sreda, 20. maja: Bernardin, spozn. —
Četrtek, 21. maja: Valens, mučenec. —
Petek, 22. maja: Helena, dev.; Julija, dev.
— Sobota, 23. maja: Deziderij, škof; An-
drej Rob., spozn.

Državni zbor.

Dunaj, 15. maja.

Pomenljivo glasovanje.

V sredo je vlada sicer dobila za svoj
predlog dvetretjinsko večino, vendar pa
doživela moralni poraz. Vladni in od vlade
podpirani listi so že teden dni trobili v
svet, da ima vlada za vse slučaje zagotov-
ljeno potrebno večino. V zadnjem hipu
pa se je vlada rešila le s slučajno večino.
Kakor je vlada dobila dva glasu nad po-
trebno večino, ravno tako je bilo mogoče,
da podleže z dvema glasovoma. Za mini-
strskega predsednika je to glasen »me-
mento«, da se ne sme vedno in povsod
zanašati na svoje posebne ljubljence. Ti
mu zagotavljajo svojo neomejeno udanost,
ki pa ni vsem prešla v kri in meso. Mi
živimo v dobi demokratizma, ki ne pozna
poslancev raznih stopnjevanj.

Ako torej vladna glasila izražajo pri-
siljeno veselje, gotovo baron Beck ne
more biti vesel svoje zmage. Manjkalo je
le za las, da ni omahnil s svoje srednje
črte, ki je jako rahlo napeta vrv čez pre-
pade strank in vrtince političnih in narod-
nih bojov. In v zadnjem trenutku mu je
skoraj izpodnesel stol minister za deželno
brambo, ki je ozmerjal Klofača, kakor
korporal vojaškega novince. Tudi ta slu-
čaj je vladi odtegnil nekaj glasov. Vlada
torej ne sme biti preveč ponosna na dve-
tretjinsko večino glasov, ki je odvisna od
raznih slučajev. Najspretnjšemu hribo-
lazu lahko opesne, da se prekucne nav-
zdol.

To glasovanje pa je bilo še posebno
pomenljivo, ker izpričuje vso prisiljeno,
nenaravno zvezo vladnih strank. Ta po-
litična zmes je bila potrebna za volivno
reformo in umestna za ogrsko nagodbo,
za vedne državne potrebščine pa ne bode
držala. Povišanje brambovskih novin-
cev ni politično ali strankarsko vprašanje.
Naravno bi torej bilo, da glasujejo za vla-
do vsi člani onih strank, ki so zastopane
v kabinetu. To zahteva že politična do-

stojnost in doslednost. Pa si oglejte imena
poslancev, ki so se poskrili pred glasova-
njem. Krščanski socialci imajo dva mini-
stra, pa se je šestnajst članov ustrašilo
javnega mnenja. Češki »Narodni klub«
ima dva zastopnika v kabinetu, pa se je
petnajst članov odtegnilo glasovanju. Še
manj je discipline v nemško-narodni zve-
zi. Ta ima tri ministre, glasovalo pa je le
42 članov njenih za nujnost. Najlepša pa je
nemška napredna stranka, ki jo v kabinetu
zastopa naučni minister dr. Marchet. Za
vlado je glasovalo le sedem nemških na-
prednjakov, trije proti vladi, ostali so zbe-
žali iz dvorane.

To pa ni slučaj, ampak golo dejstvo,
ki govori debele knjige za barona Becka
in njegovega prijatelja dr. Marcheta. Par-
lament je zagazil v močvirje ter je v ne-
varnosti, da mu zmanjka sape ali pa po-
trpežljivosti. Govorimo jasno. Wahrmun-
dova afera je naravnost škandal za av-
strijske razmere. Odločna in resna vlada
bi bila že davno v kali zadušila vso gonjo
za tega smešnega uskoka in naravnost
sramotno anarhijo na avstrijskih univer-
zah. Nikomur ne prihaja na misel, da bi
rušil in kršil potrebno »vednostno svo-
bodo«. Toda Wahrmund je don Kišot na
znanstvenem polju in prav navaden pla-
giator raznih protikrščanskih renegatov.
Vsa Wahrmundova znanost ni vredna pi-
škavega oreha. To vedo tudi razsodni lju-
dje. Toda boj ni za Wahrmunda, ampak
proti strašilu »klerikalizma«, v istini pa
proti katoliški veri in cerkvi. In vlada to
trpi ter mirno gleda, ko vseučiliška mladi-
na preti svojim profesorjem in vladi s
štrajkom. Ali smo res že zopet tako daleč
v Avstriji, da bodo vseučiliški postavači
imeli pod kuratelo profesorje, vlado in par-
lament! Naj le zapodé z univerze nekaj
razgrajačev in bode mir. Krščanske stran-
ke pa morajo resno premisliti, ali naj še v
bodoče podpirajo vlado, ki mirno gleda
anarhijo vrtoglavih politikonov v držav-
nih uradih in na univerzah. Ako so nam
sveta vrhovna krščanska načela in narod-
na prava, potem naj gre rakom zvižgat
ves oportunizem. Ako glasujemo za
obrambo države, naj pa tudi država brani
svetinjne narodov. Baron Beck naj torej
dobro premisli, kam vodi njegova sred-
nja pot. Nam se zdi, da lezemo navzdol,
v mlakužo.

Brambovski novinci.

Zbornica je v zadnji seji sprejela le
nujnost predloga, o katerega vsebini pa
je danes nadaljevala razpravo. Govorili
so Petryckij, ki je v imenu rusinskih po-
slancev navajal vzroke, iz katerih glasu-
jejo proti vladi. Dalje so govorili še Kienzl,
Lukaszevicz, Breiter in glavna govornika
Pick in Zamorski. Nato je bila vladna
predloga brez glasovanja odkazana bram-
benemu odseku.

Podpore družinam rezervistov.

Naštevati sem že dvakrat razne kon-
cesije, ki jih dovoli vlada za zvišanje
števila brambovskih novincev. Prva kon-
cesija so podpore družinam rezervistov za
časa orožnih vaj. O tem načrtu, ki ga je
kratko utemeljil grof Kolovrat, je zbor-
nica danes pričela razpravo, ki utegne biti
končana prihodnji ponedeljek. Govorili so
Rusin Semaka, soc. dem. Skaret, vsene-
mec Malik, češki soc. dem. Binovec, kršč.
soc. Steiner in Pichler. Za glavna govornika
sta izvoljena pro češki socialni de-
mokrat Filipinsky, kontra pa češki radi-
kalec Susy.

Stranke.

Krščanski socialci so izvolili za poga-
janja o enotnem nastopu z drugimi nem-
škimi strankami posl. dr. Luegerja, dr.
Weiskirchnerja, dr. pl. Fuchsa, Steinerja
in Schraffa. Devetorica nemških svobo-
domiselnih strank je pa izvolila za zaup-
nike pri pogajanjih s kršč. socialci posl.
Chiarija, Grossa, Pacherja, Schreinerja in
Sylvestra.

Novi vladni zakonski načrti.

Ministrstva izdelujejo zdaj sledeče
velike vladne zakonske načrte: 1.) o sta-
rostnem in invalidnem zavarovanju, 2.) o
reformi hišnega davka; 3.) o finančnem
načrtu z ozirom na vodne zgradbe in o
novem davku na žganje.

Načrti finančnega ministra.

Korytowski je izjavil deputaciji hiš-
nih posestnikov, da predloži že junija me-
seca predlogo o preosnovi hišno-najemni-
skega davka. Naglašal je, da bo koristilo
znižanje sladkornega davka malemu me-
ščanu. Iz povišanega davka na žganje se
pokrije primanjkljaj pri hišnem davku, pri
davku na sladkor in se pokrije del izdat-
kov za sanacijo deželnih financ. Dežele
dobe 30.000.000 kron iz davka na žganje
za saniranje deželnih financ.

Odkriti škandali.

Danes zopet nekaj podrobnosti in zanimivosti iz odkritih kraških škandalov z državnimi trtami.

Pred nami leži prepis drugega uradnega izkaza občine Komen. Pod njim je sledeči podpis: Županstvo Komen, dne 18. januarja 1908. L. S. Čotar, m. p. — Vsak bi mislil, da je to komenski župan. A ni! To je tajnik župana Volčiča, ki se nahaja v istem izkazu ko ponižen prosilec, ki je tudi dobil 2000 trt. Vse v tem izkazu 19 prosilcem podeljene trte po številu 38.000 trt, je poslal c. kr. vin. nadzornik Postl v Trstu, Jožefu Pipanu v Preserje št. 16, ki pa ni nihče drugi, ko eden glavnih trgovcev s trtami. Ta Pipan Jožef se nahaja tudi med prosilci in je dobil 2000 trt, njegov brat tudi 2000. Iz tega je jasno razvidno, da se je grdo gazil odlok namestništva, ki odločno prepoveduje, dajati trte prekupčevalcem. Še več! Iz izkaza tudi posnamemo, da je dobil 2000 trt komenski postiljon Anton Godnik, ki jih kot postiljon pač najmanj rabi. Kam so šle te trte? Vrh tega so trije posestniki, ki jim je nakazanih vsakemu po 2000 trt, a niso niti ene prejeli, niti naročili.

To so sicer precej sumljive stvari, ki dajo misliti, kam so prešle te trte. Vendar bo marsikdo mislil: Čemu pa tu vmes štluti deželnega poslanca Jos. Štrekliča? On sam je v »Soči« s podpisom izjavil, da ni imel on razdeljevanje trt v svojem področju. Prav bi bilo zanj, ko bi bilo tako. A ni! Dokaz!

Pred nami leži prepis lastnoročnega Štrekličevega pisma, ki ga je v originalu videti na namestništvu. V tem pismu piše Jožef Štreklič tako-le:

»Blagorodnem gospodu c. kr. vinar-skemu nadzorniku v Trstu. — Spodaj navedeni prosimo, naj bi se nam blagovolilo brezplačno kot revežem podeliti označeno število ameriških kolči, po katere bi za vse skupno šel v Tržič soprošitelj Franc Budal iz Komna. (Tu slede imena 15 prosilcev-revežev.) — Komen, 28. decembra 1907. Po meni Josip Štreklič l. r.«

Tako lastnoročno Štrekličjevo pismo. Na tem pismu pa ni druge resnice, nego ta, da jo je pisal in podpisal Josip Štreklič. Poslušajmo! Prvi prosilec, »soprositelj« Franc Budal ni nihče drugi ko hlapec Štrekličevega prijatelja Švare. Zelo čudno je, kam naj dene hlapec brez zemljišča dobljene trte. In ta »soprosilec« je šel po trte tudi za druge. Kako je to svojo nalogo izvršil, kaže sledeče dejstvo: Od 15 prosilcev v tem pismu jih je šest pred pričami izjavilo in podpisalo, da oni niso ničesar dobili, ničesar prosili in tudi ničesar vedeli o tem naročilu.

Dalje! Med prosilci je tudi neki Alojzij Komeč, ki je brezplačno dobil trte. A to ni trtorejec, še manj pa revež; ampak je bogat trgovec v Komnu. Ima pa svojo prodajalno v hiši Štrekličevega prijatelja Švare.

Nadalje je med prosilci neki Avgust Pipan, ki je delavec pri Švari, Štrekličevem prijatelju; a zemljišča nima nobenega.

Med prosilci reveži je tudi posestnik Josip Furlan, najpremožnejši kmet v Tomačevci, ki ima celo sam toliko trt, da jih iz lastnega zemljišča prodaja.

Na zadnje mesto pa je Josip Štreklič postavil Petra Ipavca iz Svetega. Ta gospod je Štrekličev kolega, učitelj v Svetem, ki se je moral grozno začuditi, ko je izvedel, da ga je Štreklič vpisal med reveže in ki mu je namestništvo po »soprositelju« Budalu poslalo 400 trt brezplačno. Čudno je moral gledati gospod Ipavic, ko je to izvedel, tembolj, ker — kakor je ustno izjavil, ni niti ene trte naročil, ne vedel o tem naročilu in seveda tudi ničesar prejel; saj on trt ne potrebuje, ker nima zemljišča in cepljenke celo prodaja iz šolskega vrta.

Tako približno izgleda nedolžnost agrarno liberalnega poslanca Jožefa Štrekliča.

Njegovo ravnanje pomeni, da ima svoje volivce-Kraševce za take tepce, ki se ne morejo zbrhiati. Resnica pa je, da so nekateri napredni inteligenti zabiti, kar se da; a poštenemu kraškemu ljudstvu pa se odpirajo oči. In kmalu se dobo odprle temu ljudstvu oči in tedaj bo konec vlade raznih Štrekličev, Švarov, Mahorčičev itd. In da se bo to tem hitreje zgodilo, v to je pripomoglo to odkritje škandala z državnimi trtami v komenskem okraju.

Jugoslavlja.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Jugoslovani. — Jugoslovanske razstave.

Belgrad, maja meseca.

Za misel jugoslovanske kulturne zajednice se nekaj zadnjih let bolj zanima inteligencija vseh jugoslovanskih narodov, zlasti Srbi. Tudi tisk je z veseljem podpiral

to gibanje naše mladine, in sestanki Srbov, Slovencev, Bolgarov in Hrvatov v jugoslovanskih središčih omogočili so osebne zveze med možmi, ki delajo na uresničenje te ideje. Spoznali smo se, približali drug drugemu ter se začeli čedalje bolj zanimati za življenje in razmere na našem jugu. Pred nekoliko leti so še celo nekateri srbski listi tlačili v eno torbo Slovence in — Slovake. Književnost, preteklost in sedanje razmere Slovencev so bile mnogim Srbom, tudi inteligentom, še španske vasi. Dandanes je drugače. Pod uplivom šole in tiska dobili so Srbi o Slovincih boljše pojme. »Bolje ikad no nikad!« Največ pa so pripomogli k medsebojnemu spoznavanju sestanki. »Što bliže očima, bliže i srcu!«

Z ozirom na to je obžalovati, da je III. jugoslovanska umetniška razstava v Zagrebu tako mrtvo izvedena. Z isto bi se bilo dalo združiti tudi sestanek umetnikov, časnikarjev in delavcev na jugoslovanskem kulturnem polju. Premalo je bilo tudi reklame za razstavo. Kdo je kriv? Pogrešek je v tem, da se je priredilo razstavo v Zagrebu ob sedanjih nesrečnih političkih razmerah, ko vse moči absorbira boj za samoobrambo. V takih razmerah trpi gmotni in moralni uspeh. Komur gori hiša, ta ne vabi gostov na veselico. Bati se je pa, da bo neuspeh zagrebške razstave neugodno uplaval tudi na IV. umetniško razstavo, ki bo v Ljubljani. Prirediti bi se jo moralo čim prej, pravzaprav prenesti iz Zagreba v Ljubljano. Tako bi se prihranilo mnogo stroškov. Toda razstava bi morala biti zares jugoslovanska, kar sta bili II. in III. le po imenu. Na zagrebški niso zastopane najboljšje umetniške moči ne le izmed Srbov, Slovencev in Bolgarov, nego tudi izmed Hrvatov. To je le razstava društva »Lade«, to pa vsled osebnosti.

Jugoslovanska razstava brez umetnikov svetovnega slovesa, kakor so Paja Jovanović, Vlaho Bukovac, brez Meštovića in Paskoja Vučetića, brez Groharja in Fra Celestina Medovića, Jakopića in Rendića, Vidovića, Jame in Mirka Račkoga itd., ni razstava jugoslovanske umetnosti. Razstava, kakor je zagrebška, nas kaže slabše nego smo. Od take razstave je več škode nego koristi; ona širi antagonizem in vstvarja separatizem. Brez »Lade« je bila prva razstava v Belgradu boljša od druge v Sofiji in tretje v Zagrebu. Opravičeni smo vprašati, je-li »Lada« ustanovljena za to, da pokvari, kar je bilo ustvarjenega pred njo, ali pa, da ustvari kaj boljšega in popolnejšega?

Slaba poročila iz Amerike.

V južnih pokrajinah Združenih držav severne Amerike vladajo še vedno naravnost obupne razmere za priselnike. Pritožbe, da morajo priselniki neprostovoljno služiti v nekakem suženjstvu podobnem službenem razmerju, kar nočejo potihnuti. Najhuje pri vsem tem pa je to, da so se te pritožbe skoro vedno izkazale, da so bile popolnoma opravičene. Zlasti nekatera podjetja v južnih pokrajinah imajo navado, da naročajo priselnike potom njujorških delavskih posredovalnic. Ti ljudje pa kmalu spoznajo, da niso kos svojemu delu v tropičnem močvirju Floride, ali pa v nezdravih gozdih Alabane in pri vsem tem še toliko ne zaslužijo, da bi svojim gospodarjem vrnili predujem, ki se jim je izplačal za vožnjo. Oblastva so sicer tuintam posegla vmes in pozvala na odgovor take podjetnike, češ, da krše postavbo proti robstvu, ker silijo svoje delavce k delu. Toda obtoženci so se navadno zagovarjali s tem, da velja pri njih postavba, ki dovoljuje gospodarjem, da pridržijo, čeprav s silo, svojega delavca toliko časa, da poplača svoj dolg. Iz popolnoma zanesljivega vira je znano, da njujorške posredovalnice vsako leto kakih 30.000 ljudi spečajo v južne pokrajine. V nekem slučaju je bila nadzorovalna oblast prisiljena odtegniti koncesijo eni največjih njujorških posredovalnic, ker je dala delavcem napačna pojasnila glede službenih razmer v južnih pokrajinah ter jih tako spravila v nesrečo. Priselniki večinoma vsled svoje mladosti ali pa nezdravega podnebja niso kos delu, ki se od njih zahteva. Vsi pa so se morali ob sklepanju pogodbe zavezati, da bodo toliko časa delali pri podjetniku, ki jim je bil dal potnino, da bo v tedenskih odtegljajih plačan ves predujem. Če je torej kak delavec vsled onemoglosti ali iz kakega drugega vzroka hotel delo pustiti, predno je bil plačan ves predujem, obsodili so ga po tamonjih ostrih postavah v prisilno delo po višini tega dolga. Ti zadolženi delavci so potem — v železje vkovani — morali trdo delati pri cestnih zgradbah ali pa na farmah, kamor so jih poslali za čas kazenske dobe in da odslužijo svoj dolg. Take so torej razmere v deželi, kamor sili toliko Slo-

vencev, da si izboljšajo gmotno stanje, nazadnje pa doživijo tako razočaranje.

Iz Cerknice.

Se enkrat Žagarjev avtomobil.

Kakor čujemo, so se vsa županstva razun cerkniškega izrekla proti vožnji tega avtomobila.

Občinska seja se je vršila pred kakimi tremi tedni, ko se je čisto dobro vedelo za Žagarjeve nakane, toda gosp. županu se ni ljubilo spraviti v sejo tako važne zadeve, proti kateri je vse ljudstvo v naši okolici razun g. župana.

Čujemo, da bode sedaj seja. Ali bi se ne moglo zadnjič o tem razpravljati?

Ali ne veste gospoda pri občini, da seje stanje denarja in da more tako nepotrebne seje plačevati ljudstvo?

Le še tako naprej, bode že enkrat konec Vašemu izbornemu gospodarstvu. Slavnemu dež. odboru priporočamo, da si da poročati o zmožnosti in vrlinah cerkniškega cestnega nadzornika g. Milavca.

Bésniške novice.

Preteklo nedeljo se je ustanovilo pri nas »Katol. slov. izobraževalno društvo«. Gospod Luka Smolnikar, stolni vikar iz Ljubljane, nam je pojasnil v jako podučnem, obenem pa tudi zabavnem govoru, namen, pomen in potrebo ter korist dandanes takih društev, za kar mu bodi najiskrenejša zahvala. Vpisalo se je še isti dan 30 udov ter sestavil tudi odbor. Zdaj pa pogumno in krepko na delo! Da je bilo potrebno to društvo, nam kažejo naši nasprotniki, ki so se na vse grlo krohotali vsem na shod idočim. Županstvo je čutilo potrebo, to zadevo smešiti s tem, da so »Žnidarjev ata« dali v nedeljo pred cerkvijo »ven bobnati«, da so poleg pasjega kontumaca javili tudi, da so pozabili označiti ustanovitev izobraževalnega društva. Kovačev očka so celo obljubili, da bodo skovali za čoparjeve in druge frakeljčarje liberalno društvo. Dobro teknilo!

Mežnarjev Jaka je izginil pred 14 dnevi. Dolgo nismo vedeli, kje bi bival, misleč, da ga je že moč frakeljnov kje obvladala, a zdaj se stvar jasni. Petkarji so prinesli novice, da se uči v ljubljanski bolnici po bergljah hoditi. Zakaj pa je izginil tako skrivnostno? Splošna govorica je, da ima kravjedolinski paša jako fino-nežne ročice. Malce ljubko ga je objel za mizo in Jaka je bil pod klopio, njegova noga na zdaj v mavcu. O enakih ljubeznivostih bi se dalo mnogo pisati.

Policijska ura ima vsa kolesa polomljena, žal, da ga ni mojstra v kranskiem okraju, ki bi jo kuriral. Ponočni štrkovi nagaajo ljudem na cesti, voznikom skrivajo vozeče blago, streljajo v hiše, kriče še čez polnoč, delajo nasilje po hišah, da se gnusi že vsem ljudem, ki morajo poslušati ponočne sove. — Šemrove in Klinarjeve čebele so še vedno velika skrivnost. Oblasti pa posvečajo vse premajhno pozornost, skrb in resnobo razmeram v naši občini.

Vabilo k slavnosti blagoslovljenja nove zastave

S. k. izobr. društva Marijine mladeniške družbe v Mekinjah, ki se bo vršila na Vnebohodu Kristusov, dne 28. majnika 1908. v proslavo jubilejev: našega presvetlega vladarja Frančiška Jožefa I., vrhovnega poglavarja sv. katoliške cerkve Pija X. ter mile lurške Kraljice.

Sporod slavnosti.

V sredo, dne 27. majnika:

Popoldne ob 3. uri: Slovesno zvonjenje pri župni cerkvi v Mekinjah ter streljanje s topiči.

Zvečer ob pol 9. uri: Društveni moški zbor poje podoknico kumici zastave, preblagorodni gospodični Ivani Praschnikerjevi.

Ob 9. uri: Zažiganje umetelnih ognjev ter raketov; razsvetljava stolpa župne cerkve.

Na Vnebohodu, dne 28. majnika:

I.

Zjutraj ob tričetrt na 9. uro: Društveni reditelji sprejmo na kamniškem koldvoru slavno društva in drage goste, ki se pripeljejo z vlakom iz Ljubljane.

Ob 9. uri: Glavni sprejem ter pozdrav vseh slavnih društev in gostov poleg kopališke restavracije (Kurhaus), kjer naj se pravočasno zbero vsi udeleženci slavlja.

Ob pol 10. uri: Odhod društev z zastavami ter vseh zbranih z godbo na čelu v župno cerkev, kjer bode govoril slavnostno propoved visokočastiti gospod državni deželni poslanec dr. Janez Ev. Krek; po govoru bode visokočastiti gospod kanonik Janez Sušnik blagoslovil zastavo ter služil slovesno sveto mašo.

II.

Ob pol 1. uri popoldne v kopališki restavraciji, ki je sedaj v spretnih rokah gostilničarja gospoda Ferdinanda Mihelna.

skupni obed.

Cena opoldanskemu obedu brez pijače: I. vrste 2 kroni, II. vrste 1 krono 60 vin., III. vrste 64 vin. (juha, meso, prikuha, kruh). Postrežba bode točna. Kdor se želi obeda udeležiti, naj ta naznani ali tukašnjemu društvu ali pa restavraciji gospodu Ferdinandu Mihelnu v Kamniku.

Med obedom bode proizvajal domači društveni tamburaški orkester »Planinka« sledeči izbrani glasbeni program:

1. Haydn: Avstrijska cesarska himna.
2. Dav. Jenko: »Naprej zastava slave«, koračnica.
3. V. G. Brož: »Na valovih Jadranskega morja«, velik koncertni valček.
4. V. G. Brož: »Slava Slovincem«, koračnica.
5. Viktor Parma: »Pozdrav Gorenjskej«, valček po slovenskih napevih, za tamburaški priredil N. Loboda.
6. H. O. Vogrič: »Naša zastava«, koračnica.
7. H. O. Vogrič: »Pomladni cvet«, mazurka.
8. F. S. Vilhar: »Bogomilovo slovo«, odlomek iz operete »Jamska Ivanka«.
9. V. G. Brož: »Napried«, koračnica.
10. M. pl. Farkaš: »Vienac hrvatskih narodnih pjesma«.
11. N. Loboda: »Z bombami in granatami«, koračnica.
12. N. Loboda: »Gozd šumi...«, brzopolka.

III.

Popoldne ob 2. uri: V župni cerkvi litanije ter blagoslov z Najsvetejšim.

IV.

Velika ljudska veselica

v krasnih in obsežnih prostorih kopališke restavracije ob 3. uri popoldne.

1. »Revček Andrejček«. Narodna igra v 5. dejanjih. — Poslovenil J. Bedenek. Vrši se v Bohinju v sedanji dobi.

Vstopnina k igri v prid zastavi: Sedeži 1 K, stojišča 50 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

2. Petje sl. pevskega društva »Ljubljana« ter raznih društvenih pevskih zborov in koncertovanje sl. kamniške godbe in tamburaških orkestrov.

Domači društveni zbor poje sledeče pesmi:

- a) Dr. Gustav Ipavec: »Planinska roža«.
- b) »Sijaj solncece«, po narodni uglašbil Ferjančič.
- c) Gerbič: »Slovanski brod«.
- d) Sattner: »Zjasni zvezde mu temne«.
- e) Volarič: »Čolničku«.
- f) Ferjančič: »Venček narodnih pesmi«.

3. Razni govori in pozdravi.

4. Srečolov ter šaljiva licitacija v korist zastavi.

5. Zažiganje različnih umetelnih ognjev.

6. Razni kupleti: »Šaljivi godci«, »Mi brhki kuharji«, »Zavber France« itd.

7. Splošna prosta zabava.

Vstop, razen k igri, prost. Cene v gostilni zmerne.

K tej slavnosti vabi vsa bratska društva, kakor tudi slavno občinstvo najvjudneje odbor S. k. izobraževalnega društva v Mekinjah.

Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Vsa društva, ki se nameravajo udeležiti slavnosti, naj do 24. majnika naznajo vsaj približno število udeležencev.

Vžigalice „v korist obmejnim Slovincem“

ki jih je založila S. K. S. Z. v Ljubljani, so se kaj hitro udomačile. Te dni razpošljemo že tretji vagon teh naših vžigalic po Slovenskem. To dejstvo samo na sebi je najboljši dokaz za to, da je kakovost teh naših vžigalic najboljša ter da za mnogo nadkriljujejo sovrstne dražje vžigalice. Dan na dan se zaletava liberalno časopisje v naše vžigalice in tudi na raznih občnih zbiorih liberalnih društev se napadajo te naše vžigalice. Zahvaliti bi se smeli tem pristnim liberalcem za reklamo, ki so jo dosedaj brezplačno delali za te naše vžigalice, kajti gotovo je, da je tudi liberalno časopisje pripomoglo nekoliko do tega, da se je hitreje v vsaki vasi zaznalo za obstoj naših novih vžigalic »V korist obmejnim Slovincem«. Opažamo, da nam iz nekaterih krajev, ki so sicer naši, dohajajo le redka naročila. Temu so deloma ondotti trgovci vzrok, deloma pa tudi konzumenti sami. Prvi se jih kot liberalci nekoliko branijo, a naši somišljeniki jih pa premalo energično zahtevajo. Zato zahtevamo od vseh naših somišljenikov, da rabijo odslej edinole naše vžigalice, ki imajo napis »V korist obmejnim Slovincem«, da pa tudi zahtevajo z vso energijo, da jih

naroči trgovec, pri katerem kupujejo svoje ostale potrebščine. Zahtevajte dosledno v vsaki trgovini, v vsaki tobakarni, v vsaki gostilni in kavarni, da se Vam nudijo vžgalice »V korist obmejnim Slovincem«, da so Vam le-te naše vžgalice povsod na razpolago. Ako bodo vsi naši somišljeniki dosledno tako postopali, bomo pač koncem leta lahko poročali o lepem dobičku, ki bode pripadel obmejnim Slovincem. Le oni bodo imeli ves dobiček iz prodaje teh naših vžgalic, zato je pa tudi njih dolžnost, da rabijo in širijo tudi sami te naše vžgalice. Somišljenice! Somišljeniki! **Delujte vztrajno za razširjenje vžgalic »V korist obmejnim Slovincem«, da Vam bodemo čim prej lahko poročali, kdaj da razpošljemo četrti vagon teh naših vžgalic, da se izpolnijo nade, ki jih goji S. K. S. Z. ter da pride »V korist obmejnim Slovincem« tolik dobiček, kot ga sami niti ne pričakujejo!**

Poljedelski pouk v vojski.

Vse se pritožuje čez neznosno draginjo. Glavni vzrok splošni draginji je podražanje poljedelske produkcije. Uradnik zahteva višje plače, delavec večje mezde, obrtnik za svoje izdelke dvakrat toliko, kakor nekda, — ker so se podražila živila. Tudi stanarina je poskočila, kajti tudi hišni posestnik občuti splošno draginjo in hoče vseeno živeti. Trgovec poviša cene, ker rabi za svoje življenje, za plačo uslužbencem in najemninno mnogo več, nego v prejšnjih časih, kmet mora vse, kar kupi v mestu, dražje plačati, kakor nekda, in skuša pokriti primanjkljaj v svojem gospodarstvu s tem, da svoje produkte podražuje. Tako je nastala nekaka kača, ki sama sebe v rep grize.

Toda kmeta sili še druga okolnost, da podražuje svoje izdelke. Da so obrtni in trgovinski predmeti poskočili v cenah, to bi se prenašal. Usodnejšega vpliva je pomanjkanje delavskih moči na kmetih. Vse hiti v mesta, ki se nerazmerno večajo, po obsegu in po mizeri. Mestnega proletarijata je čedalje več, poljedelskih delavcev na kmetih pa čedalje manj, in zahtevke istih, naravno, čim večje. Med drugimi slabimi posledicami militarizma je ta pač najhujša, da vojaška služba odtuja najboljše delavne roke domači grudi in jih meče v žrelo mestnemu Molohu. Srečno, drago vas domačo vojak kmalu pozabi v mestu, ki ga priklene nase s svojim navideznim sijajem, s sirenskimi glasovi bur-nih veselje, z lažno igro navidezne svobode. Razlika med težkim, smotrenim delom na kmetih, ki ga je bil do tedaj vajen, med priprosto hrano in patriarhalčno pokorščino po noči in po dnevi in med razmerno — kedar so premagani prvi tedni — lahko vojaško službo, mesno hrano in takozvano svobodo v občevanju, je prevelika, da bi ne otemnila preprostemu fantu s kmetov jasnega pogleda. Zlasti, če je razumen in korenjak ter si zasluži šaržo, s katero je združena skoro neomejena oblast nad mlajšimi ali nerodnejšimi rojaki. Ni čuda, če se mu več ne ljubi na kmete, kjer bi moral biti v težkem delu pokoren očetu ali gospodarju. Kaj ga čaka, če ostane v mestu, o tem si seveda ni na jasnem. Videl je v mestu samo lepšo plat; revščine in bridkega boja za obstanek še ne pozna. Ne ve še, da je več vredna sigurna večerja iz žgancev, soka in krompirja, nego pa negotov kos mesa. Ne ve, da je slajše bivati pod slamnato, lastno streho, nego v palači, od koder te jutri poženo, ker ne moreš plačati previsoke najemnine.

Ta slabi vpliv vojaške službe na najboljše sinove ljudstva so državniki pozno sicer, ali vendar spoznali ter ga hočejo paralizirati s poljedelskim poukom vojaštva. Namen te akcije je, da bi kmečki sin v vojaški službi ne izgubil stika s svojim poklicom, marveč da bi ga še bolj vzljubil, ko bi si pridobil novega znanja, ki mu pomore, da bo uspešnejše obdeloval podevodno posestvo.

V Italiji zaznamuje to gibanje že lepe uspehe. Skoro vsi kmečki sinovi se po vojaški službi vračajo domov, celo taki, ki so poprej bili industrijski delavci, se po vojaški službi posvečajo poljedelstvu. V Belgiji, industrijski državi v pravem smislu besede, je uspeh še lepši. Tu se ti stega zla, da bi poljedelski delavci drli v mesta, skoro niti ne pozna. Tudi razne nemške države so že poizkusile s poljedelskim poukom ter dosegle lepe uspehe, tako Bavarska in Hessen-Darmstadt. Tudi prusko vojno ministrstvo je tej ideji naklonjeno ter uvede v bližnji bodočnosti vojaške poljedelske tečaje. Sedaj je tudi v Avstriji uvedba poljedelskega pouka v vojašnicah zagotovljena. Naj navedemo nekoliko misli, kako bi se dal ta pouk pri nas oživitvoriti. Najmanj tri ure na teden se bo že dalo odtrgati stanovskemu

vežbanju, ne da bi isto pri tem trpelo. Pouk naj bi bil, če le mogoče, na prostem, po leti v zvezi z večjimi vajami v obližu garnizij. Pri tej priliki bi se vojakom lahko razlagalo na praktičkih vzgledih setev, gnojenje, obdelovanje zemlje in žetev. Take demonstracije bi bile zlasti uspešne na vzorno obdelovanih večjih posestvih, ki jih je vdobiti skoro povsod v bližini večjih mest. Tudi po zimi naj bi praktički pouk ne miroval. Izleti v vzorne hleve bi vojakom lahko pokazali umno hranjenje in negovanje zdravja pri domačih živalih. Večinoma bo seveda pouk v zimski dobi teoretičen.

Kdo naj poučuje vojake? Misli se stvar tako-le: Za teoretiški in praktički pouk naj bi se pritegnilo učitelje poljedelstva. Splošna predavanja o gospodarstvu bi lahko prevzeli tudi posamezni častniki, sinovi veleposestnikov, ali sicer v tej stroki izobraženi. Po našem mnenju bi se vdobilo pa tudi med enoletnimi prostovoljci agronomov in med podčastniki take, ki so dovršili kako poljedelsko strokovno šolo in bi mogli predavati. Mislamo, da bi vojaški predavatelji vživali več ugleda in imeli več uspeha, nego civilisti. Le če pravih ni na razpolago, naj bi se poseglo po civilnih učiteljih. Sodelovali bi tudi vojaški duhovniki, ki bi predavali o socialno-politiških vprašanjih. Njih dolžnost bi bila, da vojakom živo naslikajo temne strani življenja po mestih in v industrijskih krajih, npr. nevarnosti, bedo glede stanovanj in revščino, ki nastane, ako zmajka dela. Po našem mnenju bi se moralo sprejeti v okvir tega pouka tudi predavanja o poljedelskem združevanju in zavarovanju, tej dandanes tako važni panogi gospodarstva.

Končno bodi nam dovoljeno omeniti, kako je poljedelski pouk urejen med francoskim vojaštvom.

Pri 68. pešpolku v Issindomu je poljedelski pouk tako-le urejen: Spored obstoji iz treh delov: iz teoretiškega, praktičkega in eksperimentalnega. Teoretiški del obsega dvanajst predavanj: o fiziških lastnostih zemljišča; o zboljšanju istega; gnojila in oblike obdelovanja; lastnosti, ki se tičejo žit; travniki; rastline za krmo in krma sploh; umetno gojenje rib; vino, njegovo hranjenje in bolezn; čebelarstvo; sadno drevje; gozd; domače živali; poljedelski kredit; poljedelske zadruge za vzajemno zavarovanje. Drugi del je namenjen tedenskim obiskom in pregledovanju: gospodarskih strojev, vinskih kletij, trgateg, tvornic za olje itd. Tretji del končno obsega praktičko delo v vrtu blizu vojašnice.

Francosko vojno ministrstvo upa, da tem potom dovede do veljave načelo, ki ga je izrazil bivši minister Bertheaux v »L'armée educatrice« in ki se glasi: Vojak v polku ne sme pozabiti, kaj je bil poprej!

Žrebanje XXVI. c. kr. državne loterije.

Glavni dobitek z 200.000 K z enim pred- in enim podobitkom (tudi srečka po 1000 K z eno številko manj ali več je zadela 1000 K), dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma po 500 K, je zadela številka **216.579.** — **Drugi dobitek** s 40.000 kronami z enim pred- in enim podobitkom po 500 K in dvema pred in podobitkoma po 200 K je zadela številka **120.783.** — **Tretji dobitek** z 20.000 K z enim pred- in enim podobitkom po 300 K in enim pred- in enim podobitkom po 150 K je zadela številka **341.102.** — **Četrti dobitek** z 10.000 kronami z enim pred- in enim podobitkom po 200 K in enim pred in podobitkom po 100 K je zadela številka **248.446.** — **Peti dobitek** s 5.000 K z enim pred- in enim podobitkom po 100 K je zadela številka **261.101.** — **Šesti dobitek** s 4.000 K z enim pred- in enim podobitkom po 100 K je zadela številka **298.342.** — **Sedmi dobitek** s 3.000 K z enim pred- in enim podobitkom po 100 K je zadela številka **377.065.** — **Osmi dobitek** z 2.000 K je zadela številka **86.560.** — **Deveti dobitek** z 1.600 K: številka **367.142.** — **Deseti dobitek** z 1.200 K: številka **392.817.** — **Enajsti dobitek** z 1.000 K: številka **386.524.** — **Po 500 K** dobe številke: 103.640 — 107.558 — 2.985 — 44 in 310.216. — **Po 100 K** dobe številke: 214.372 — 258.041 — 333.584 — 349.536 in 393.654. — **Po 300 K** dobe številke: 18.170 — 36.779 — 63.429 — 72.700 — 268.719 — 310.012 — 334.321 in 396.816. — **Po 200 K** dobe številke: 81.731 — 87.656 — 120.769 — 183.652 — 233.251 — 233.759 — 267.733 — 289.524 — 313.524 in 391.309. — **Po 180 K** številke: 7.905 — 47.786 — 60.596 — 64.307 — 86.901 — 105.540 — 139.884 — 142.001 — 152.628 — 243.031 — 263.052 — 269.849 — 298.706 — 327.958 — 346.138 in 378.056. — **Po 150 K** številke: 10.484 — 20.937 — 23.264 —

54.393 — 94.771 — 126.380 — 128.961 — 129.688 — 163.035 — 171.519 — 176.368 — 233.911 — 273.367 — 298.039 — 313.959 — 322.061 — 351.047 — 364.217 — 380.060 in 397.077. — **Po 120 K** številke: 34.495 — 40.064 — 77.933 — 93.824 — 111.691 — 114.237 — 119.915 — 145.003 — 148.350 — 150.101 — 153.984 — 169.092 — 188.437 — 196.653 — 209.038 — 212.373 — 222.226 — 237.263 — 238.809 — 268.635 — 281.596 — 311.116 — 311.437 — 314.845 — 325.359 — 331.262 — 340.731 — 380.026 — 392.410 in 398.039. — **Po 100 K** številke: 7.176 — 9.096 — 10.207 — 11.032 — 20.826 — 23.177 — 29.639 — 43.037 — 52.321 — 77.614 — 79.157 — 91.468 — 94.949 — 96.183 — 96.842 — 100.928 — 101.785 — 113.243 — 117.654 — 130.749 — 136.932 — 139.620 — 157.591 — 163.151 — 175.477 — 195.387 — 202.027 — 202.617 — 203.668 — 293.926 — 206.604 — 210.953 — 220.822 — 227.078 — 242.669 — 251.203 — 257.942 — 269.321 — 271.102 — 280.971 — 281.445 — 285.662 — 287.380 — 294.844 — 309.740 — 309.942 — 312.827 — 348.031 — 315.087 — 319.384 — 320.731 — 322.403 — 324.510 — 325.611 — 327.133 — 374.829 — 376.000 — 389.540 — 394.155 in 394.971. — Nato je še mnogo manjših dobitkov.

Sportne vesti.

Avtomobilizem.

Novi York - Paris. Kakor so nekateri prorokovali, tako se je zgodilo: drzni tekmecc so morali ustaviti nadaljno prodiranje skozi Alasko in se ukrcati na ladijo, ki jih je prepeljala na Japonsko. Nemški Protos-voz je tekmovalje sicer opustil, a se bo ostalim vozovom za vožnjo Vladivostok-Paris zopet pridružil. Konkurenti so samo še trije. Amerikanec Thomas, italijanski voz Züst in nemški Protos. Sicer bi morali Thomas-vozu vožnjo po Aziji prepovedati, ker je uporabil do S. Franciska večkrat tudi železnico in je bil tolikrat popravljen, da je prišel v S. Francisko čisto drugačen nego je odšel iz Novega Yorka. A ker je tekmecev tako malo, so mu to spregledali in določili za vožnjo Vladivostok - Paris nova darila: prvo 6000 frankov, drugo 3000, tretje 1000. Francoski voz de Dion se je sicer tudi usposobil za to vožnjo, a je dobil od doma poziv, naj opusti prodiranje skozi Sibirijo, ker sta že lansko leto dva voza vrsti de Dion predir-kala Azijo. Transportirali ga bodo iz Pekinga po železnici v Pariz.

Potovanje po Bosni. Avstrijski klub avtomobilistov je priredil v zvezi z devetimi nemškimi vozovi potovanje v Bosno, Hercegovino, Dalmacijo, Liko in Istro. Izletniki hvalijo gostoljubnost prebivalstva in vsestranski prijazni vsprejem. Zelo zanimivo je bilo dirkanje čez 1000 m visoko Ivanovo sedlo. Pot jih je peljala iz Sarajeva v Mostar in dalje v Dubrovnik, potem v Split, čez Sinj k plitviškim jezerom, kamor so dospeli 12. maja; 13. maja so se odpeljali čez Otočac v Opatijo, 14. v Trst. S tem je vožnja končana. Število voz je sicer majhno, samo 15, a to ima tudi marsikako prijetnost. Listi imenujejo to prireditve prijeten izlet in propagando za avtomobil.

Ne čez šest kilometrov. Nekateri občinski sveti na Nižjem Avstrijskem so prepovedali avtomobilom prekoračiti o gotovih urah pri vožnji skozi mesto hitrost 6 km. Avtomobilisti sami so ta odlok z veseljem pozdravili.

Rekordi motorskega dvokolesa. A. Martin je izboljšal v svojem 3½ H. P. (3½ konjske moči) kolesom rekord štirih ur, v katerih je prevozil 275 km, v petih urah je dosegel 342 km in v šestih 394 km.

Avtomobil v službi policije. V državi Ohio v Severni Ameriki imajo že dalje časa navado, kontrolirati hitrost avtomobilov s psi, katere spuste za vozom; ako ti psi, ki se odlikujejo po svoji izredni hitrosti, voz dotečejo, ta ne vozi prehitro, sicer pa njegovo številko pošljejo sodišču. Nasprotno so pa na Francoskem že parkrat porabili avtomobil za policijo. Tako je dobil neki sodnijski uslužbenec nalogo, peljati se z avtomobilom na deželne ceste in dognati, kdo bi se pregrešil zoper cestni red. Videl je marsikaj zanimivega. Naletel je na 219 krav, ki so bile brez nadzorstva, 19 konj, 24 ovac in šest prašičev; 22 voz je stalo na cesti brez voznika. Osemnajst voznikov se je trdovratno branilo izbrati si pravo stran na cesti in ravno tako trdovratno 19 voznikov ni hotelo zapustiti sredine ceste; vrhutega je napadlo avtomobil 19 psov. Kaj, ko bi v Avstriji kaj takega poskusili?

Olimpske igre.

Število tekmecev. Iz Amerike se je prijavilo 69 udeležencev, iz Nemškega 60, iz Francoskega 54, iz Ogrskega dosedaj 58 udeležencev.

Ogri v Londonu. Za olimpijske igre je Ogrom zagotovljena svota 40.000 K. Razdelijo si jih med seboj tako: 10 veslarjev dobi 8900 K, šest telovadcev 3300 K, šest rokoborbcv 3300 K, 8 borilcev s sabljami 5200 K, 12 atletov 8050 K, 9 plavačev 5150 K, dva igralca tenisa 1000 K, dva strelca 700 K, trije strokovnjaki footballe 1200 K; ostalo se porabi za administrativne stroške itd.

Lawn - Tennis.

Gould, najboljši ameriški tenisigralec, pride tudi k olimpijskim igram v London, da brani tam svoje ime. Izmed znamenitih tekmecev omenimo sledeče: Doherty, Ritchie, Simond, Hillyard, Gore, Cazalet Eaves, Caridia. Najboljši med temi je sedaj Gore, ki je nedavno v treh partijah ugnal slavnega Ritchieja z 18 proti 9 (6:4, 6:2, 6:3).

Dirkanje s kolesi.

Zlato kolo. Danes se vrši v Berlinu dirkanje za malo zlato kolo v jedni uri in za veliko zlato kolo čez razdaljo 100 km. Za zadnjo dirko so se oglasili Robl, štirikratni zmagalec 1902.-1905., Dickentmann, zmagalec 1906., Guignard, zmagalec 1907., Demke, ki se je letos že zelo odlikoval, in neki Ivan Gror, dosedaj še malo znano ime.

Rokoborba.

V Gradcu se borijo sedaj še dokaj znameniti rokoborbc. Omenimo Šveda Andersona, Dunajčana Rissbacherja, Nemca Müllerja, ki ga imenujejo Schleudermüller.

Steinbach se bori sedaj v Hannoveru; junija pride na Dunaj, kjer se povodom jubilejnih iger vrši tudi mednarodna rokoborba; kosal se bo z Antoničem, Francozom Beaucairois i. dr.; menda prideta tudi Podubni in Koch.

Football.

Manchester United. Prvič letos so Dunajčani imeli priliko občudovati dovršeno angleško moštvo; to je bilo vse kaj drugega kakor zadnjič New Pirates. Ni bilo opaziti posameznikov, ne očitne kombinacije, predstavljali so takozvano mehanično igro. Nasprotnik je bil dunajski športni klub, sicer dober, a proti Angležem ni bil nič. Dosegli so 4 proti 0, a to je prišlo kar samoobsebi, kakor smo rekli, navidezno čisto mehanično; in vendar višek umetnosti.

Tekanje.

Nettelbeck je bil prvi v Vratislavi pri tekanju čez nemško miljo (7-4 km). Dosegel je dobri čas 26 minut in 51 sekund.

Skok s palico.

Gonder, ki je dosedaj s palico dosegel najvišji skok, 374 m, je dobil tudi svojega premagalca; v Filadelfiji je skočil namreč neki dijak vsenčilišča Yale 3825 m visoko; tedaj skoro 4 metre!

Šah.

Pražan O. Duras je igral po odhodu z Dunaja v Brnu v češkem šahovskem klubu naenkrat 37 partij; 21 jih je dobil, 12 izgubil, 4 so bile remis.

Vidmar se udeleži, kakor smo že poročali, šahovskega turnirja v Pragi.

Plavanje.

Kapitanu Webbu, ki je jedini do sedaj preplaval rokavski preliv med Francosko in Angleško, bodo postavili spomenik; utopil je leta 1885., ko je hotel preplavati padec Niagara.

Hoja.

Originalna hoja se je vršila 3. maja pri Parizu. Petindvajset tekmecev je moralo prehoditi 37-125 km dolgo pot okoli Pariza na ta način, da so neprestano bobnali. Po pet skupaj jih je odšlo, zadnja gruča ob 10 uri 30 min., med vsako je bilo presledka 10 minut. Ob 4. uri 15 min. sta prišla dva do cilja, prehodivši dolgo pot v 6 urah 10 min. Najhitreje je pa prišel neki vojak Dubois, ki je pozneje odrinil nego prva dva; rabil je 6 ur 5 min.; v uri je prehodil 6-12 km.

AVSTRO-OGRSKA.

Cesar.

Cesar je zaslíhal včeraj Becka v enourni posebni avdienci. Med poslanci se govori, da je odpotoval v Berlin k cesarju Viljemu kurir našega vladarja z ozirom na Weiskirchnerjev odklonjen red. K velikim vojaškim vajam na Ogrskem odpotuje cesar dne 15. septembra. Stanoval bo na gradu škofa Horniga v Veszprinu. Končne vaje se vrše 16. in 17. septembra, cesar se povrne na Dunaj 18. septembra. Od srede junija do 2. septembra bo bival cesar v Ištu.

Dijaštvo in Wahrmond.

Nemško svobodomiselnó dijaštvo je predložilo rektorju resolucijo, v kateri se

zavzema za Wahrunda in se strinja z nastopom inomoškega svobodomiselnega dijaštva, obenem pa izjavlja, da obsoja visokoškolski odbor radikalcev, ki so izjavili, da le oni sami zastopajo svobodomiselnost dijaštva. Dunajsko slovansko dijaštvo je sprejelo resolucijo, ki naglašja, da v sistiranju Wahrundovih predavanj ni dovolj vzroka za obsežne akcije. Nastopiti hočejo odločno za obrambo vede, če se res krši svoboda pouka. Nadalje se pa tudi niso udeležili manifestaciji Nemcev, ker nemško dijaštvo ni dalo nikake izjave z ozirom na kršenje akademiške svobode na zagrebškem vseučilišču. Inomoški rektor Scala je došel na Dunaj in konferiral z dunajskim rektorjem o nadaljnjem stališču vseučilišč. Scala je nato poročal Marchetu o kompromisu. Naučni minister je odobril kompromis, po katerem se povabi Wahrunda po svojem povratku na predavanje o cerkvenem pravu in obdrži tudi svoj sedanjí seminar. Seveda profesorji in svobodomiselní študenti lahko ropotajo, ko jih indirektno na to navaja naučni minister dr. Marchet. Krščanski socialci so zelo vznemirjeni na Marcheta in tirolski kršč. soc. poslanci izjavljajo, da bodo izvajali posledice. V Črnovicah je podal rektor izjavo, ki je zadovoljila svobodomiselnega študenta.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

je razpravljajl v svoji seji 15. t. m. o proračunu notranjega ministrstva. Govorili so Senyessi, Lukacin, Gaal, Mezöfi, Kmety in Zanella, ki pravijo, da v Reki protežirajo hrvaški živelj in da je Reka za mažarsko javnost terra inkognita.

Ogrski ministrski svet.

se je pečal z zadevo iz Reke izgnanih časníkarjev Fodorja in Murajja. Poročal je reški guverner Nako. Grof Andrassy je izjavil, da odbije ugovor izgnanih časníkarjev.

HRVAŠKA.

Tehtoviti sklepi.

»Pester Lloyd« piše: Ban pride v desetih do dvanajstih dneh, ko se bo ministrski predsednik po skupnih ministrskih konferencah vrnil z Dunaja, zopet v Budimpešto. Takrat je pričakovati važnih, tehtovitih odločb v hrvaških zadevah.

Pravda proti Srbom zaradi veleizdaje.

»Srbobran« poroča, da namerava ban Rauch v kratkem proti odličnim srbskim politikom, ki so članovi koalícije, naperiti pravdo zaradi veleizdaje. Te dni sta bila v to svrhu dva uradnika v Sirmiji in Novem Sadu, da bi nabrala gradiva in najela obteževalnih prič. Beležimo s potrebno rezervoj!

Srbski patriarh.

Edini kandidat za mesto patriarha srbske pravoslavne cerkve je sedanjí upravitelj, škof Lukijan Bogdanovič, nečak prejšnjega patriarha Jurja Brankoviča. Bogdanoviču je zagotovljena potrditev vladarjeva.

OBČNI ZBOR DALMATINSKIH PRAVAŠEV.

Dne 14. t. m. je zborovala v Splitu dalmatinska stranka prava. Izvoljeni so bili za predsednika don Ivo Prodan; za podpredsednika dr. Mate Drinkovič, za blagajnika Skorca, za tajnika Kulič. Strančin program, ki ga je predložil odbor, je soglasno sprejet. O razmerju do Srbov se ni govorilo, da bi ne prišlo do prepira med posameznimi frakcijami, istotako se ni razpravljalo o razcepu v čisti Starčevići stranki. Zvečer je bilo na ulicah nekoliko rabuke med Hrvati in Italijani. Neki Vučkovič je streljal na Hrvate iz revolverja. Hrvati so vsled tega silno razburjeni. Orožništvo je naredilo red.

MAROKO.

Muley Hafidove poslanca ni hotel sprejeti minister Pichon. Francoski vojakí so 14. t. m. napadli Budeiul. Imeli so 13 mrtvih, med njim tri častnike in 65 ranjencev.

NEMIRI V HANKAVU.

V Hankavu, Kitajsko, se je uprlo 5000 kulijev, ki so oplenili trgovine. Došli so iz Vrhana vojaki in kitajski topničarski čoln. Miru še niso napravili. Pripravljene imajo tudi vojne ladje.

Cerkveni letopis.

c Lurški jubilej je praznovala mirnska župnija to nedeljo, dne 10. t. m., na prav slovesen način. V prenovljeno kapelico na Selu, eno uro od Mirne, so nesle Marijine dekleta lepo, 110 cm visoko novo podobo lurške M. B. v slovesni procesiji. Najbolj so se dopadli vsakemu šolski otroci, ki so v procesiji nosili na obeljenih palicah papirnate trakove v slovenskih barvah. Na Selu se je procesiji pridružila svetokrižka Marijina družba z zastavo. Vse se je vršilo v najlepšem vremenu. Udeležba je bila nepričakovano mnogo-

številna. Hvala lepa vsem, ki so pripomogli kaj k slovesnosti.

Iz Krapinskih toplic se nam poroča: Vse nameravane prenaredbe in prenovljenja za prejšnje leto so dogotovljena. Vsi kopalni bazeni in banje so nanovo prenarejene. Pri vsem tem se je zlasti oziralo na to, da se zamorejo zdraviliščni gostje posluževati vedno sveže pitne vode. Iz kopelji in sudarijev vodi vzpenjača v vsa nadstropje. Na gosta napravi že pri prihodu krasna in nepretirana dekoracija vestibula in koridorov privabljev vtis. Skoro vse sobe so prenovljene in moderno opremljene; ravnotako so povečani in prenovljeni restavracijski prostori, zdraviliščni salon, jedilna, igralna dvorana in čitalnica. Od kopališkega poslopja je krasen razgled na senčnat drevored in na dva novo zidana mostova. Zlasti napravi drevored velik vtis na gosta zvečer, ko je ves razsvetljen z obločnicami. Na razpolago so tudi elegantni vozovi in kočije ter hlevi za konje. Kopališčni gostje se zamorejo na željo posluževati tudi avtomobilov. Avtomobilisti lahko shranijo avtomobile v posebni šupi in je za vse potrebščine in pravila preskrbljeno. Kljub vsem tem modernim in dragim napravam je življenje v Krapinskih toplicah ravno tako ceno kakor preje, ker je splošna želja, da se zamore vsakdo poslužiti zdravilne moči vrelca, in to po vsej pravici. 1210 (1—1)

Ferromanganin. Že leta je priljubljen »Ferromanganin« pri malokrvnih, bledičnih in oslabeledih ljudeh. Tega sredstva ne bi smela pogrešati nobena družina, ker je najboljšje kri redilno in telo krepilno sredstvo, od tisočih priznajo. — »Ferromanganin« je edina posrečena sestavina, ki vsebuje vse krvi neobhodno potrebne elemente. Razun tega pospešuje tek in prebavo ter odstranjuje črvesne bolezni. Malokrvnost in bledica se razodevata na bledem obličju, črnih progah krog oči, nerednem srčnem bitju, bolečinah v hrbtnenici, utrujenosti, glavobolu, nervoznosti, pomanjkanju teka, zaprtju in nerednem odvajanju. Pri uporabljanju »Ferromanganina« se pokaže v kratkem izborni uspeh. To sredstvo radi uživajo mladi in stari, ker je prijetnega okusa. Pri nakupu naj se pazi na pristnost, ki se spozna po varstveni znamki, »deklíčni glavi«, ter po ovitku. — Cena steklenici »Ferromanganina« je 3 K 50 h. Dobi se v sledečih ljubljanskih lekarnah: Pri »Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta. »Pri angelju«, Dunajska cesta, in »Pri zlatem jellenu«, Marijin trg. Večje množine se naročajo:

»Schwanenapotheke«, Dunaj I., Schottenring 14.

Izborne cevke za pipe so »Eterna-cevke«, katerih je bilo razpečanih v Avstriji v enem letu čez 11 milijonov komadov. Več v oglasu.

Malo stanovanje v mestu

z dvema sobama in pritliklinami v novi hiši z vodo-vodom se odda s 1. junijem eventualno pozneje. Vprašati v Ilirskih ulicah št. 22, prvo nadstropje, stanovanje šte. 7. 1219 3—1

Gospodična želi vstopiti kot 1220 2—1

prodajalka

v trgovino, oziroma sprejme tudi prodajalno v najem na deželi. Naslov pove uprava »Slovenca«.

6 kos. rjuh
najboljše vrste, brez šiva,
150 centimetrov široke,
200 cm dolge K 14-50.
Tkalnica za platno in bombažno
Bratje Krejcar,
Dobruška, četko.
Vzorec o platnini in
bombaži, franko
za nam.
obleke.

Najboljša krma za pse je in ostane
Fattingerjev kolač za pse

ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj redilen. 50 Kg K 23. . 5 kg pošt. prosto K 3-20.
Fattingerjev Puppy Bisquit
za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. proste K 3-50
Prospekte pošilja zastoni tovarna za pat. kolače za pse in krmi za perutnino Wiener-Neustadt. Nad 250 prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod živinozdr. nadzorstvom. 467 26—7

RAZPIS.

Za zgradbo:

- 2 kapnic in napajališča v Bojancih, občina Adlešiči s proračunjenimi stroški K 16.000;
 - kapnice na Kalu, občina Dol pri Litiji s proračunjenimi stroški K 7120;
 - rezervarja v Osojniku, občina Semič s proračunjenimi stroški K 4000;
 - rezervarja v Dol. Zdihovem, občina Mozelj s proračunjenimi stroški K 3300;
 - poprave vodnjaka v Suhi vasi, občina Mozelj s proračunjenimi stroški K 1000;
 - vodovoda v Orehovici, občina Št. Vid pri Vipavi s proračunjenimi stroški K 1600;
 - vodovoda za Vrh, občina Stari trg pri Ložu s proračunjenimi stroški K 16.000;
 - kapnice v Zgornjem Zdihovem, občina Mozelj s proračunjenimi stroški K 5300;
 - kapnice v Čeljah, okraj Postojna s proračunjenimi stroški K 3100
- potrebna dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.
Pismene, za vsako posamezno vodno preskrbo posebne ponudbe, morajo obsegati vsa dotična dela, ter jih je z napovedbe popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna predložiti

do 5. junija t. l. ob 12-ih popoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

Ponudba za prevzete gradbe

- 2 kapnic in napajališča v Bojancih, občina Adlešiči, oziroma
- kapnice na Kalu, občina Dol pri Litiji;
- rezervarja v Osojniku, občina Semič;
- rezervarja v Dol. Zdihovem, občina Mozelj;
- poprave vodnjaka v Suhi vasi, občina Mozelj;
- vodovoda v Orehovici, občina Št. Vid pri Vipavi;
- vodovoda za Vrh, občina Stari trg pri Ložu;
- kapnice v Zgornjem Zdihovem, občina Mozelj;
- kapnice v Čeljah, okraj Postojna.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 50% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnivarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, ter izvršitev posameznih vodo preskrbujočih naprav oddati skupno jednemu ali pa posamezno raznim ponudnikom, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v običajnih uradnih urah.

V Ljubljani, 10. maja 1908.

1184 3—3

Deželni odbor kranjski.

Cene brez konkurence!

A. Lukič

Ljubljana, Pred škočijo 19

674 priporoča svojo 4

— veliko zalogo —

izgotovljenih oblek

za dame, gospode,
: dečke in deklice. :

— Solidna postrežba! —

Ženitna ponudba.

Mladeníž, star 35 let, trgovski pomočnik, levega vedenja, priden in varčen, želi v surho samostojnosti seznaniti se s pridno in pošteno gospodično (ali vdovo brez otrok), katera bi imela veselje do trgovine in gostilne — U slučaju zahteve bi bil tudi zadovoljen priženiti se h kakšni pošteni in spoštovani hiši, ako bi na primernem kraju bila, da bi lahko imenovano obrt vodil. — Le resne ponudbe, ako je mogoče s fotografijo, poslati je pod: »Srečna bodočnost« na upravníštvo »Slovenca«. Tajnost zojamčena. 1179 2—2

Proda se pred tremi leti novozidana

HIŠA

20 minut od sredine mesta Ljubljane, obstoječa iz 4 sob, 3 kuhinj, 3 shramb + kleti in pralnice. V hiši se nahaja dobro idoča trgovina z mešanim blagom in zraven nekoliko vrta. — Pojasnila daje Ivan Vogelnik, Rožna dolina 170, Vič. 1186 3—2

za sedlarsko obrt, kre-pak, poštenih staršev,
Učenec se takoj sprej-me pri Franc Per-

šinu, sedlarskem mojstru v Št. Vidu št. 68
1204 pri Ljubljani. 3—1

Stanovanje

na Žabjeku št. 5 v I. nadstropju s tremi sobami, kuhinjo in drugimi pritliklinami, se
1194 odda s 1. avgustom. 1—1

HIŠA

je na prodaj v Dravljah št. 50 pri Ljubljani zraven cerkve, pri-pravna za kakega vpokojenega duhovnika in za kakega obrtnika. Cena nizka. Poizve se pri lastniku
1206 ravnotam. 1—1

3 krojaške pomočnike

sprejme takoj A. PRETNAR,
kroj. mojst. Jesenice-Fužine Gorenjsko.

Ob prilíki cesarjevega jubileja in slavnostnega spre-
1218 1—1 voda na Dunaju se odda

lepa soba

v slovenski družini na Dunaju v sredini mesta. Pojasnila
daje Fran Majcen Dunaj IV/1. Schlüsselgasse 2.

Proda ali v najem se dá 1008 3—3

hiša z vrtom

v Dravljah št. 64 pri Ljubljani. Zraven je tudi gospodarsko poslopje. Hiša je pripravna za kakega vpokojenca ali letovičarja, ker je moderno prenovljena. Pri hiši so 3 njive, del gozda z velikim drevjem. Poizve se v Ljubljani, Lingarjeve ulice št. 1 (pritlíčje) do 11. ure dopoldne.

KATOLIŠKI TEHNIKI NA DUNAJU BREZPRAVNI.

Članovi katol. dijaškega društva »Rudolfina« so prišli včeraj s čepicami in trakovi na tehniko. Svobodomiselniki »komilj-toni« so to smatrali za izjavo, da jih sprejeli s klici »Abzug!« in podobno. Rudolfinci so se pritožili pri rektorju ter po tem mirno zapustili tehniko. Svobodomiselniki so jih spremljali pevaje sramotilne pesmi. Pred postajo električnega tramvaja je prišlo do pretepa. Redarji na konjih in peš so napravili red. Svobodomiselniki so sklenili, da prirede danes »bumel« na univerzi in preprečijo, da bi prišli tje kaj katoliški dijaki v barvah. Lepa svobodomiselnost! Lepa akademična »svoboda«!

KOMISARIJAT NA HRVATSKEM.

Pod tem naslovom piše graška »Tagespott«, da je zvezda bana Raucha otemnela. To sklepa iz okolnosti, da je vseučiliški profesor Kmetj obšel preganjanje hrvaških vseučiliških profesorjev. »Pester Lloyd«, trobilo ministrskega predsednika dr. Wekerla, tudi tepe bana Raucha. Seveda pride uradni dementi, toda znano je, koliko velja uradno tajenje madžarske vlade. Pa tudi v skupnem državnem zboru je izjavil sam Wekerle, da imamo malo-kdaj upati, da bi nam bodočnost prinesla kaj boljšega. Ko je odstopil Rakodczay, je rekel, da on vodi politiko z rokavicami, za njim pa da pride tak, ki ne bo rabil rokavic. Besede dr. Wekerla, da pride še kaj slabšega, pomenjajo za bana Raucha smrtno obsodbo. Ni sicer izključeno, da bi se zadnji hip še našel temelj za rešitev spora med ogrsko vlado in koalicijo, toda malo je upanja, da bi se to zgodilo. Pričakovati imamo torej le komisarijat. Pa tudi odprti absolutizem težko zlomi narodno zavest Hrvatov. Kar se ni posrečilo Khuenu, se tudi njegovim naslednikom ne posreči.

NOVI JEZIKOVNI ZAKONSKI NAČRT ZA DALMACIJO.

Iz Zadra se poroča: Novi jezikovni zakonski načrt za Dalmacijo je narejen in ga je dalmatinsko namestništvo predložilo v potrdilo osrednji vladi. To je sicer samo formalnega značaja, ker je bil načrt izdelan v sporazumu z osrednjo vlado. Po novem zakonskem načrtu bo uradni jezik v vseh državnih uradih hrvaški.

CIVILNI ADLATUS ZA BOSNO ODSTOPI?

Iz Sarajeva poročajo »Agr. Tagbl.«, da je civilni adlatus za Bosno, baron Benko, dne 10. t. m. nastopil dvomesečni dopust, s katerega se menda več ne povrne na svoje mesto. Nadomešča ga sekcijski načelnik Kosta Hořman.

»ČEDNOSTNI« KNEZ EULENBURG.

V Liebenbergu so preiskovali tudi stanovanja Eulenburgovih uslužbencev. Več pisem, ki so jih tam našli, so predložili knezu. Harden predlaga dve poli priči, med njimi tudi nekaj bivših vojakov-gardistov. Porotna obravnava bo torej velikanska. Med pričami se nahajata Hohenau in Lynar, o katerih razpravlja z Eulenburgom bo se tudi razpravljalo. Vesti o boleznih Eulenburgovih niso resnične. Harden zagotavlja, da je dobil novega gradiva, ki obtežuje grofa Kuna Moltke.

Idrijske novice.

i Brezplačna čitalniška dvorana. Nisem sicer pozvan na odgovor, vendar ne morem molčati na dopis v »Narodu« pred nekaj dnevi. Znani ali neznani dopisnik, saj to je vse eno, trdi, da podporno društvo realcev ni nikdar za dvorano nič plačalo. Počasi, prijatelj! Ko pride podoba Engelberta Gangla, tačas učitelja na pripravnici in deželnega poslanca v Idriji, v tisto galerijo slik, ki jo ob odprtih grobovih učiteljev Gangl tolikrat napoveduje, napišejo lahko na platno zadaj tudi iz njegovega življenja zgodbo, ki se je zgodila 27. aprila 1907. Takrat je priredil Gregorčičev večer, ki je prinesel brutto 156 K 90 h. Večer je bil napravljen v prid podpornega društva za idrijske realce; društvo je tudi res dobilo 69 K 42 h — nač malo v primeri z zgoraj navedenim zneskom; toda Gangl je nedolžen pri tem, ker je moral samo za dvorano plačati 25 K. Izvršil pa se je Gregorčičev večer v čitalničnih prostorih — mestno poslopje hišna št. 509, takrat, ko so imeli pri čitalnici prvo besedo najpožrtvovalnejši prijatelji ubogih dijakov na mestni realki.

i Mili bratje! (Pismo poslanca E. G. sotrpina.) Žalostne čase nam vsiljuje nezprosna usoda! Črni klerikalni zmaj, ki je mnogo let ležal skrit v svojem srednjeveškem brlogu, zastražen od krepkih borilcev prosvitljenega liberalizma in demokratizma, je stegnil svoje kremplje po lepi slovenski domovini, pogazil svoje čuvaje in zarjovel, liki ranjeni lev da se je stre-

sla Slovenija in se zamajali stebri naše prosvitljene dobe. In kakor vedno, mili bratje, tako se je zgodilo tudi sedaj! Hitro ko se je oprostil črni zmaj svojih tlačiteljev, zagnal se je pred vsem med naše vrste, ki so bile vedno na prvem mestu v boju za svobodo in napredek. Njegov suhičasti jezik je najprej osmodil Ljubljano, ki je dobila moč, črne in mračne, da gledalcu pogled potemni in se lice zvije v obupno potezo, opazovaje dela, ki jih je pričela izvrševati črna četa pod zaščito črnega zmaja. Ta četa se je zagnala na lepe Jesenice, ki so dosedaj prosto dihale svobodo in srečno uživale sadove liberalnih, prosvitljenih nauk, katere so jim dajali naši stanovski sotrpini. A temu še ni bilo dovolj! V svojih črnih listih so obrekovali dan na dan naše plodonošno, svobodomiselnost delo tako dolgo, da sedaj že tudi stariši, oj, zapeljani stariši, premišljujejo, ali bi še pošiljali v prihodnje svojo deco v šolo k nam. Glejte, sotrpini, kako je svet zaslepljen in kako malo sadov rodi naše trudapolno, dolgoletno delovanje. Toda, pogum! Če bi tudi obupala četa, ne bode obupal pastir! Trdno stoječ na braniku za svobodo in napredek, se bom boril za vas, sotrpine, če mi tudi telo izkervavi, samo da imam zavest, da vi vztrajate. Ne obupajte, bratje! Žrtvovaje se za vas, bom zapustil nevhvaležno Idrijo, ki ne zasluži, da bi me imela še dalje v svoji sredi, otresel črni prah s črevljev in stopil med vas kot mučenik in zastopnik svobodne ideje, da junaško pretrpim udarce, ki mi jih bo zadala šiba, klerikalna šiba, v za-vesti, si, da delam za vas, bratje, da trpim za vas, bratje, in če tudi žrtvujem vse, rad položim za vas svoje telo na žrtvenik, samo da vidim, kako bo z mojim mučeništvom zasijala vam, mili bratje, svoboda in prosvitljena prihodnost. Vse za vas in vedno z vami!

Izpred sodišča.

Oproščeni knežski liberalci so ovadili g. kaplana Koželja v Knežaku prestopka postave o volivni svobodi. Obtožencu se očita, da je izpolnil brez dovoljenja in v odsotnosti 19. februarja t. l. 64-letnemu Matiji Zadu glasovnico za deželnozborske volitve. Obtoženec izpove, da je res popisal glasovnico v Zaduvovi nenavzočnosti, a to zato, ker je bil Zadu vedno pristaš S. L. S. in sta mu to povedala Zaduvova sinova, ki jima je tudi popisal glasovnici. Priča Matija Zadu, 64 let star, izpove, da je bil zadovoljen, kakor so popisali gospod. Njegova sinova Anton in Matija sta, kakor on, tudi volivca S. L. S. Sin Frančišek Zadu, 24 let star, je bil doma, ko je popisal obtoženec glasovnico. Priča izpove, da je obtoženec rekel: »Če ne bodo oče zadovoljni, kakor sem popisal glasovnico, lahko prepisete volivni listek«. — Zastopnik državnega pravdnštva, dr. Kremžar, predlaga, naj se g. Koželj obsodi, ker je s popisanim glasovnico otežkočil Zaduvu volitev. Obtoženec naglaša, da volitve ni nameraval otežkočiti. Izkazal je Zaduvu uslugo. Lahko bi dal prepisati glasovnico, če bi mu ne bila vseh kandidatov S. L. S. Senatov predsednik, g. Pajk, razglasil razsodbo, po kateri se gosp. Koželj oprosti v smislu § 259. obtožbe. Sodišče se namreč ni prepričalo, da je imel g. Koželj namen vplivati na Zaduvu. Po priči Frančišku Zaduvu je dokazano, da je celo opozoril, da če oče ni zadovoljen z napisanimi kandidatom S. L. S., ju lahko dá prepisati.

Jezikovni škandali se nadaljujejo.

»Mir« poroča: Nesrečna formula o neodvisnosti sodnikov glede vprašanja o razpravnem jeziku je našemu deželnemu sodišču popolnoma glavo zmešala. Zadnjič smo poročali o slučaju, ko je to sodišče slovensko vlogo zavrnilo radi tega, ker tožonec med Nemci živi in bi o tej tožbi moral razpravljati takozvani nemški senat.

Vedeli smo, da deželno sodišče samo svojih razlogov ne jemlje zares, da bivališče strank za razpravniki jezik ni merodajno, in da je deželno sodišče zgoraj omejeno slovensko vlogo samo radi tega odbilo, ker hoče, da se stranke po sodnikih ravnaajo in ne narobe. Ta dokaz je sedaj doprineslo isto deželno sodišče samo. Dne 14. t. m. se je namreč odvetniku dr. Brejcu od deželnega kot trgovskega sodišča v Celovcu vrnila slovenska tožba, ki jo je imenom slovenskega trgovca vložil zoper laškega, v Beljaku stanujočega lesnega trgovca. No, Beljak spada v jezikovno mešan sodni okraj, česar tudi Nemci ne taje; vkljub temu je bila tožba zavrnjena, češ, »da je uvedba ustne sporne razprave o tej vlogi neumestna (untunlich), ker od imenovanih strokovnjaških sodnikov - lajkov

ni nobeden slovenskega jezika zmožen.« Sedaj je torej jasno: merodajna je edino le jezikovna zmožnost sodnikov, ne drž. temeljni zakon, ne jezikovne naredbe, ne zdrava pamet. Podpisan je na tem famoznem sklepu nadsvetnik Schwentner. Seveda, Slovenec mora vedno na čelu marširati — proti Slovincem-bratom! To je že stari slovenski greh. Proti sklepu se vložijo vse mogoče in dopustne pritožbe. Če postavimo v naredbo niso zgolj »humbug«, slepilo za lahkoverne Slovence, tedaj je gotovo, da nadsodišče te Schwentnerjeve najnovejše iznajdbe ne bo paten-tiralo.

Dnevne novice.

+ Pogumni junaki. § 2 »akademična svoboda.« Predvčerajšnjim smo poročali, da so jugoslovanski napredni akademiki v Gradcu v mednarodnem svojem pripravljanju pozabili na vse batine, katere so redno vsako leto parkrat prejeli od graškega nemškonacionalnega dijaštva ter da so pričeli plesati glede Wahrmondove afere po tisti pesmi, katero godejo nemški nacionalci. Veliko sovražstvo do katoličanstva odvaga tu narodnost in zamaže nemške batine. Tudi shod so priredili graški napredni jugoslovanski akademiki ter metali za Nemci svojo solidarnost in občudovanje do prepisatelja protikatoliških psovč Wahrmonda. Dunajski jugoslovanski dijak si bili v tem oziru pametnejši, ter so se postavili na stališče, da jih ultranemški Wahrmond prav nič ne briga, ker predobro poznajo nemško akademično »svobodo« v praksi. Značilno je, da so jugoslovanski napredni akademiki v Gradcu priredili svoj shod po — § 2. Koga so se bali, da so se šli skrivati celo v trenutku, ko nemškim nacionalcem ponujajo svojo solidarnost? Pogumni junaki so se skrili v zakotni shodi po § 2, ker so se bali, da jim Nemci celo to solidarnost poplačajo z — batinami. Res čedna »solidarnost«, katero Nemci vsak trenutek oklofutajo in žalostni junaki, ki pri tem še hvaležne obraze kažejo nemškim nacionalcem. Slava akademični svobodi jugoslovanskega naprednega dijaštva v Gradcu, »svobodi«, ki ponižno cvete v — § 2!

+ Deputacija idrijskih naprednjakov je, kakor čujemo, hodila danes okoli deželnega dvorca. Prej bi se bili brigali za dobrohotne odloke deželnega odbora, pa ne bi bili tako daleč zabredli!

+ Ljubljanski župan Hribar, ki se je prvi vnel na Slovenskem za jubilejski sprevod na Dunaju, a je to vnmemo ravno tako hitro izgubil, se je odpeljal za teden dni v Peterburg prirejat vseslovanski kongres. Vrnil se bo še pravočasno, da slovesno odkrije v Ljubljani spomenik cesarju

+ Naš cesar. Cesar je včeraj, 15. t. m. zopet pričel s svojimi jahalnimi vajami, ki jih ima vsako leto spomladi. Cesar je sedel pokonci in neprisljano na konju kot v prejšnjih letih in je z grofom Kinskyjem ob strani jezdil najprej v šenbrunski jezdni šoli, potem pa v senčnatem parkovem drevoredu. Cesar se je ves ta čas živahno pogovarjal s svojim spremljevalcem.

+ Višek dostojnosti. Zadnji čas se zopet mnogo govori o častnikarski dostojnosti. List, ki tega trdovratno noče razumeti, je »Slovenski Narod«. Ni stvari, katere bi na najnedostojnejši način ne opsoval. Posebno romanja mu leže globoko v želodcu, dasi se na takih lepo urejenih romanjih, kakršno je n. pr. romanje v Lurd, za izobrazbo več stori, kot pa na raznih sokolskih izletih. »Narod« hoče biti napreden, pa mu niti to ne ugaja, da naši ljudje radi poletje daleč v svet in da poleg romanja si tudi dobro ogledajo svetovne znamenitosti. Ko se »Narod« nad temi priredbami peni, mu ploskajo tudi Ljubljančanje, katerim je svet preko Rožnika, Šmarne gore in Sv. Jošta tuj in katerih obzorje sega od Seidlove restavracije do »Narodovega« uredništva. Tudi nad romanjem Slovencev in Slovenk v Lurd je »Narod« raztresel svojo dostojnost. O slovenskih romarjih in romaricah piše, »da so se odpeljali v Lurd gledat največji švindel, kar jih je bilo vprizorjenih tekom zadnjih sto let.« Tako piše »Narod«, celo mnogi brezverski znanstveniki, ki so imeli priliko ogledati dogodke v Lurdu, pa z občudovanjem stoje pred njimi in jim plitve psovke, kakršnih se poslužuje glasilo slovenske inteligence, niti na um ne pridejo. »Narodove« grozne psovke ne bo pozabil nihče, kateremu je še kaj sveto in ki tudi na dostojnost kaj drži!

+ Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v torek, dne 19. maja 1908., ob polu 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: Volitev podpredsednika. Volitev nagest-

nika v pridobinski deželni komisiji za Kranjsko. Volitev zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole v Ra-dečah. Poročilo o dopisu deželnega odbora v zadevi trgovske šole v Ljubljani. Samostalni predlogi zbor. svet. g. Ivana Hribarja. Prošnja pripravljavnega odbora za ustanovitev »gostilničarske in natakarske šole v Ljubljani« za podporo tej šoli. Prošnja krajevnega odbora za pletarstvo in vrborejo v Dolskem in Dolu za podporo in prenos ustanov, namenjenih pletarskim učencem na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani, na učence tečajev v Dolskem in Dolu. Prošnja za podporo v pokritje stroškov krojaškega strokovnega tečaja v Škofji Loki. Poročilo glede vršitve pomočniških preizkušenj. Tajna seja: ustanove in razne prošnje.

+ Zeleniški. Preteklo nedeljo se je tu vršil ustanovni občni zbor katoliškega izobraževalnega in podpornega društva, ki je nepričakovano dobro uspel. Lep in častno primeren govor je imel zastopnik S. K. S. Z. gospod dr. A. Ušeničnik o potrebi izobrazbe na krščanskem temelju. Prav iskrena hvala! Pristopilo je nato častno število mož in mladeničev. Sklenili so neustrašeno hoditi svojo pot, ne meneč se za zbadanja nasprotnikov, ki s tem menda kažejo svojo izobrazbo! Društvo je pristopilo h »Krščansko - socialni zvezi« v Ljubljani!

+ Za spisovatelje slovenskih učnih knjig. Deželni odbor kranjski je v svoji seji dne 13. aprila sklenil, da se spisovateljem slovenskih učnih knjig nagrade od deželnega odbora ne bodo nakazovale več po sedanjem načinu. Spisovatelj kake slovenske učne knjige ima temveč v bodoče, ako reflektuje na kako podporo, aprobi-rani tekst, predno ga dá v privatno založbo, poslati deželnemu odboru, ki bo potrebno ukrenil ter se prizadel za to, da dobi spisovatelj primerno nagrado. To v vednost vsem, ki se bavijo s spisovanjem kake slovenske učne knjige. — Deželni odbor kranjski.

— Zanimiva razsodba. Ravnateljstvo gledališča v Osijeku je bilo svoj čas igralko Zdenko Teršovo odpustilo, ker ni hotela priti k skušnji na veliki petek, češ, da to nasprotuje njenemu katoliškemu prepričanju. Teršova je zavoljo odpusta tožila ravnateljstvo pri okrajnem sodišču v Osijeku, in sodišče je po zaslišanju umetnice odpust kot neutemeljen razveljavilo.

— Graščino v Loki sta kupila gg. Dermelj iz Boštanj in tovarnar Hauptman iz Ljubljane.

— Mednarodna razstava psob bo 19. in 20. junija in 27. in 28. junija na Dunaju.

— Strela. Iz Rovt se nam poroča: Ob zadnji nevihti je treščilo v kozolec Ignacija Hladnik na Petkovcu. Ker je bilo gori še nekoliko sena in slame, je cela stavba pogorela do tal. Škoda se ceni na dva tisoč kron. Požarna bramba iz Rovt in Medvedjega brda je prihitela takoj na pomoč in zabranila večjo škodo. Bodi jej na tem mestu izrečena prisrčna zahvala.

— Če so vsi »ano«. Neodvisni kmetje v Ilirski Bistrici se ponosno drže na to, da v občinskem odboru ni drugih strank in so samo »napredni«. Da so res napredni, to pričajo občinske doklade, ki vedno »napredujejo«, da ima Bistrica vkljub temu, da ima najboljši vir doklad, v tem okraju najvišje doklade. Kako se z občino, to je s premoženjem, ravna, pa naj te-le vrstice nekoliko povedo. Letos je pretekla doba lovske najemnine, toda županstvo je za borih 30 kron podaljšalo najemninsko dobo, dasi je lov vreden najmanj dvakrat toliko. Drugače je pa postopala »klerikalna« občina v Trnovem, ko ni hotela več podaljšati lova za 100 K na leto, ampak ga odda na dražbi. — Kdaj bodo neki Bistričani spoznali, da s samim liberalizmom ne pridejo nikamor. »Gospodarski« »Notranjec«, kakaj o tem nič ne veš? »Lepi« Polde, kje si!

— Imenovan je inspektor begunjske kaznilnice gospod Viljem Franke za kontrolorja kaznilnice v Gradiški. — Za provizorično učiteljico v Poljanah je imenovana gdčna. Marija Pogačnik.

— Utopljenca, žagarja Antona Luznar, ki je pred štirinajstimi dnevi padel pri žagi v Dolenji vasi na Selškem v naraslo Soro, so potegnili nad Krevšovim jezom iz vode. Običal je med dvema skalama in je bil ves obtolčen po glavi. Pokopan je na mestnem pokopališču. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke. Star je bil šele 33 let.

— Sebrno poroko je praznoval včeraj deželnosodni svetnik gosp. Nosan v Vipavi.

— Veliki lov na anarhiste med postajama Logatec in Planino. Dne 6. maja, pred prihodom vlaka nemškega cesarja, zasede progo orožništvo. Popoldne ob šestih vidi prožni mojster dva čuvajska fanti, stara po 13 let, ko gresta od dela do-

mov ter stopita na progo. Ko zagledata mojstra na progi, se mu umakneta v gozd, da bi ga ne srečala. Mojster jo hitro uga-ne, češ, eden ima belo kapico; to sta pa že anarhista! ter gre hitro in naznani orož-nikom. Ti iščejo celo uro, da bi ju dobili v pest. Nazadnje jim nek otrok svetuje, da jih najlažje dobe doma pri materah, kar se je tudi zgodilo.

— **Dob pri Ljubljani.** Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo in mlade-niška Marijina družba priredi v nedeljo, 17. t. m., v proslavo Brezmadežne lurske Device jubilejno veselico. Spored je jako lep. Krasne so v srce segajoče deklama-cije. Lepe Marijine pesmi, katere bode pel društveni moški zbor. Za tem igra »Pri grajski kapeli«, katero je zložil neki mla-denič iz moravške župnije. Snov je vzeta iz zgodovine nekega gradu pri Moravčah. Prostor pri g. A. Detela pa je tako pri-praven in prostoren, da v kljub največji udeležbi se ni bati ne gnječe, ne vročine. Vas pa, draga bratska društva in cenjene Marijine družbe, najuljudneje vabimo ter sploh vse, katere veseli kaj lepega videti. Pridite!

— **Požar na Črnučah.** Županov 16letni sin se ni ponesrečil pri gašenju, kakor smo včeraj poročali, marveč je hotel iz gore-čega ul'njaka rešiti čebele. Vsled ognja razjarjene čebele so ga tako opikale po glavi, da je nezavesten obležal ter prejel sv. poslednje olje. Rešil je samo tri panje.

— **V Logatcu se prodajajo vžigalice v korist »Obmejnih Slovincem«** pri tvr-dki E. M. Svetličič.

— **Kmetijsko predavanje.** V nedeljo, dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne predava gospod konzulent Legvart na Rovtli o umni živinoreji.

— **Ubil se je v sredo 13. t. m.** pri gradbi nove železnice Trebnje—Št. Janž pri 3. km v globoki zaseki pri Zvijavnici oženjeni delavec Leopold Pust, doma iz Mirne peči. Zemlja, na kateri je stal, se mu je naenkrat utrjala pod nogama in pa-del je poldrugi meter globoko tako ne-srečno na ostri rob vagončka, da mu je ta odsekal pol glave tako, da je od desnega ušesa ostala polovica pri trupu, druga polovica pa pri odbitem delu glave. Bil je na mestu mrtev. Delal je pri železnici le poltretji dan.

— **Firma Polz in Knoch,** ki gradi novo železnico Trebnje—Št. Janž, se je baje razbila, ker je menda g. Polz moral likvi-dirati vsled insolvence. Odslej bo firma obstala še do končane gradbe le pod ime-nom Knoch. V četrtek, 14. t. m. so dobili vsi njeni uradniki odpoved službe. Pri novi železnici se kaže, kakor se govori, precej-šen deficit, okoli 600.000 K. Baje dobi fir-ma Knoch od šentjanske koksne premo-govne družbe ravnotoliko doplačila z ozi-rom na neznane tehnične ovire pri glo-boki zarezji v »Zvijavnici«. — Na vsak na-čin hočejo nekateri prepoditi iz Mirne g. geometra Rödibacha, ker bi seveda ta marsikateremu kmetu pomagal do pravice pri obračunu z železniškim podjetjem. To se hoče doseči s tožbami, ki so pa ena kot druga ničeve.

— **G. Okiča,** znanega Kneipovega na-slednika, so prepeljali iz Doline v bolnico v Trst.

— **Volitve v mestni zastop kostanje-viški.** Preteklo nedeljo, to je 10. maja 1908 so se vršile v Kostanjevici volitve v me-stni zastop. Ker dosedanji mestni zastop in posebno dosedanji mestni načelnik, obče ugledni g. Otmar Sever ni hotel več kandidirati, so sklenili pristaši S. L. S. se zaenkrat popolnoma vzdržati teh volitev. In bili so izvoljeni desetglasno (10) samo pristaši liberalcev, namreč Anton Bizjak, ki se pa odpoveduje časti biti v mestnem zastopu mesta, v katerem je župan mesar Bučarjev Polde, Jernej Škrianc in Ivan Gliha. Bučarjev Polde, adjunkt Vrančič in Ivan Gliha torej sedaj igrajo glavno vlogo v Kostanjevici.

— **Blagoslovljenje nove opekarne v Gameljnih.** V nedeljo, 10. t. m., ob 4. uri popoldne, se je vršilo v Srednjih Gamelj-nih blagoslovljenje nove opekarne z elek-tričnim obratom; s tem činom se je to novo podjetje slovesno otvorilo. Obred blagoslovljenja je izvršil preč. g. Lesar, župnik v Šmartnem. — Nova opekarna stoji skoraj ob cesti koncem Srednjih Ga-meljnov v takoiimenovanih »Bregovcih« na vznožju Rašice. Opekarna je (vsaj na Gorenjskem) kot prva z električnim obra-tom opremljena. Električna sila je proiz-vajana od ob Gameljšci stoječega valjič-nega mlina g. Fr. Juvana, ki je solastnik in takorekoč ustanovnik opekarne. Misilil je namreč prvotno sam zgraditi priprosto opekarno. Ker pa se je kmalu spoznalo, da je izbornega materiala čezinčez dovolj tudi za večje podjetje, prišlo je konečno do združenja z gg. Jeras (priznana gostil-na »pri Šra'u«) iz Dol. Gameljnov in Fr. Mally, občinski svetnik v Ljubljani. — Velika okrožna peč proizvaja lahko tri mi-

lijone kosov na leto; stroj za material pa 7—11.000 na dan.

— **Detomor.** Helena Bratkovič, posest-nika hči iz Aplenika pri Kostanjevici je dne 8. maja t. l. povila v gozdu. Dete je potem takoj po porodu najbrže ubila in sicer s tem, da ga je tolkla s kamenjem po glavi. V ponedeljek, dne 11. maja t. l. pa je to mrtvo dete lepo umito prinesla na sodišče v Kostanjevico ter sebe ovadila detomora.

— **Mrzla kopelj.** Jernej Ribnikar, kaj-žarja sin v Zgor. Beli, je bil zaradi tepeža že večkrat kaznovan. Ribnikarju je sosedja Neža Janežič, ki je zaradi njene jezičnosti znana in tudi obdolžena večkrat ozmerja-la, zelo v želodcu tičala, zato je sklenil se nad njo maščevati. Dne 1. avgusta mi-nulega leta jo je pograbil ter jo vlekel v bližnji potok ter jo dvakrat potisnil v vo-do. Stiri dni kasneje potem dogodku je pa Andreja Oreharja, kar sam priznava, z nožem v prsa sunil. Za pokoro se mu je naložilo osem mesecev težke ječe.

— **Na Vranji peči** smo dobili novo po-dobo Srca Jezusovega za stranski oltar. Izvršil je gosp. Ivan Klemen, podobar v Kamniku. Delo je zelo lepo. Cena nizka.

— **Iz Novega Vodmata.** Vedno novo življenje poskuša liberalizem po okoli-ci občine Moste. Ni še dolgo tega, kar so ustanavljali neko liberalno in socialno-demokratsko izobraževalno društvo za okraj Moste, katero pa ne more dobiti nikakega življenja za delavnost, ker nima moči. Našli so se pa nekateri kalini, kateri upajo s svojo lastno požrtvovalnostjo sebi v lastno korist reklamo delati za propada-joči liberalizem. Pri nas imamo po naj-novejšem času mnogo novih gostiln in go-stilničarjev, kateri rasejo v Vodmatu ka-kor gobe po dežju. V Vodmatu imamo iz-med sto hišnih posestnikov deset gostilni-čarjev. Najbolj se pa odlikuje z ogromno reklamo na novo otvorena gostilna Franc Brinovca v Novem Vodmatu št. 83. Ta je otvoril gostilno dne 10. maja l. z veselico v korist zidavi nove šole v Vodmatu ali v prid Ciril in Metodovi družbi, oziroma na novo ustanovljenemu liberalno izobraže-valnemu društvu. Kaj ne, ogromna rekla-ma z vstopnino 20 vinarjev. Liberalizem dviga peruti, da bi se dvignil na površje, a vse mu ne pomore do nekdanje moči. To je pokazala tudi zadnja veselica pri Franc Brinovcu. Udeležba je bila tako slaba, da z obširno reklamo v korist zi-davi nove šole v Vodmatu niti vinarja ostalo ne bode, kaj še Ciril in Metodovi družbi, oziroma izobraževalnemu društvu. No, veseli bodo hišni posestniki, če se bo-do tako požrtvovalno skazali sedaj gostil-ničarji, da bodo začeli prirejati veselice v korist za zidavo nove šole v Vodmatu. Vprašamo samo, kaj bo pa z ono šolo, ki so jo občani postavili, ali jo hočemo pre-narediti za kak kolera-špital? No, liberali-zem, tudi v Vodmatu se nikar ne šopiri, tudi tu nimaš tal za svoj obstanek.

— **V Lahovčah.** Sv. Florijana dan pri-de iz župnije naše procesija na cerkljansko podružnico Lahovče vsako leto. V Lahov-čah je patron podružnice cerkve cerkljan-ske sv. Florijan. Po svetem opravilu, katero je opravil cerkljanski veleč. gosp. župnik, je bila po njegovem trudu vprizo-rjena igra »Sveta Elizabeta«, za kar so Lahovčani g. župniku jako hvaležni.

— **Iz Hotedršice.** Naše izobraževalno društvo je priredilo dne 10. t. m. lep večer svojim udom in vsem faranom, ki hrepene po napredku. Igrali sta se dve šaljivi igri: »Kmet Herod« in »Krčmar pri zvitem rogu«. Igralci so izvršili svoje vloge v po-polno zadovoljnost poslušavcev. Tudi pev-ski zbor je rešil nad vse častno svojo na-logo. Videli smo, da se tudi na kmetih dá veliko doseči, ako se hočejo nadarjene moči potruditi. Nevstrašeno naprej pa jasno začrtani poti. Kdorkoli še pošteno misli, se bo oklenil tega društva, katero že sedaj pri začetku šteje do 60 udov.

— **Zidarjev potrebujejo v Spljetu.** Kmalu prično zidati več velikih stavb v Spljetu in Solinu ter tvornico cementa v Mravincih. Vsega skupaj se bode potrebo-valo 2500 delavcev, v prvi vrsti zidarjev, ki imajo mezdo od 4—5 kron na dan.

— **Planinsko kočjo na Krimu** namera-vajo zgraditi. Gostilničar na Jezeru gos-pod Suhadolnik je obljubil, da daruje za kočjo primeren svet zastonj.

— **V pokoj gre nadoficijal in vodja zemljiške knjige g. Leopold Bavdek** v Čr-nomlju.

— **Obesil se je v Miharjih 62letni A. Starc** iz Št. Jerneja, ki je skupljeval les.

— **Tritedenski zapor** je prisodilo de-želno sodišče Bernardu Jerebu v Idriji, ker se je v pijanosti dne 9. marca upiral policijskemu stražniku Andreju Sejn.

— **»Austro - Amerikana«** prevzame brazilsko pošto. Brazilska vlada je pove-rila potniškim parnikom »Austro-Ameri-kane« prevoz pošte iz Rio de Janeira in Santosa v Argentinijo, za Kanarske otoke, v Cadix, Neapolj in Trst.

— **Zena mu je ušla z denarjem.** Franu Fabjanu iz Altüre pri Pulju je soproga Ma-rija v njegovi odsotnosti pobrala denar (200 kron) ter izginila. Fabjan je dogodek naznanil redarstvu.

— **Z Bučke.** Naše liberalce je zadela strela z jasnega. Že naprej so bili popol-noma pijani svoje zmage, ki so jo menda obhajali v nedeljo v novo otvorjeni go-stilni radeljskega štalmojstra. Kakor smo že poročali, bi se imele občinske volitve vršiti veliki četrtak v radeljskem gradu. Proti temu, da bi bile volitve tam, smo se pritožili pri deželni vladi, ki je naši pri-tožbi ugodila in volitve odložila za toliko časa, da okrajno glavarstvo določi kraj volitev. Liberalci so upali, da veliki čet-rtak nekaj naših mož ne bo na volišče, dru-ge pa da bodo v gostilni v grajskem hle-vu ujeli na svoje limanice. Sedaj pa ta ne-srečni odlok! Brez glave so drli v Krško, misleč, da jim bo okraj. glavarstvo poma-galo iz te zadrege. A njihov up je zastonj. Da volitev ne bo v gradu in da se bodo vršile tako, da liberalci ne bodo mogli ri-bariti v kalnem, za to bomo že mi poskr-beli. Liberalci so se veselili, da bodo o velikonočnih praznikih občudovali naše dolge nosove. Prazno veselje! Radovedni smo, ako se bodo sedaj liberalci upali na dan s svojim dolгим nosom. Svetujemo jim, naj ga shranijo v blagajno svoje poso-ilnice. Prostora je gotovo dovolj, ker de-narja itak nihče ne bo prinesel. Nam je skoro žal, da smo jim tako pokazali praz-nike. Kar je, to je! Sedaj si pogledamo oko v oko in naj »Narod« še tako piha!

— **V Medulinu** v Istri je postal župni upravitelj don Luka Kirac iz Ližnjana. Do-sedanji župnik, msgr. Bylica, se je podal v bolnišnico v Gradec ter stopi menda v pokoj.

— **Hrvatski govoriti prepovedal** je svojim podložnikom vodja finančne posta-je v Krku, Lulich. Pač pa jim milostno dovoljuje, da govorijo med sabo nemški, ako ne znajo italijanski. Kdor pa izprego-vori besedico hrvatski, ta po mnenju či-stokrvnega Italijana Lulichia politizira.

— **Nemiri v Rogatici** so končani. Vzrok istim so bili prepiri zaradi zemljišč. Sedaj se je ljudstvo docela pomirilo. De-želni poglavar fml. Winzor se je na licu mesta prepričal, da se ni šlo za proti-postavno gibanje. Bojne vaje, ki so se o priliki nemirov vršile blizu Rogatice, so bile 9. t. m. zaključene. Udeležilo se jih je 1900 mož. Fml. Winzor se je vrnil v Sa-rajevo.

— **Obdolžen tatvine, zaprt radi vr-nitve.** Delavec Ivan Škrbec je dal areti-rati Ivana Signoretto, ker ga je imel na sumu, da je ukradel z mize v kavarni »Pa-ris« v Trstu 60 vinarjev, ki jih je bil on tam pustil v plačilo zapitka. Med zasliša-njem pride na policijo neki dninar, ki iz-javi, da je isti drobiz našel pod mizo. Signoretto je bil torej po krivici obdolžen. Ker se je pa pokazalo, da ima izgon iz Tr-sta, so ga aretirali. Sicer se je opraviče-val, a ni nič pomagalo.

— **Nesramnost italijanske trgovske** tvrdke. Tomaž Sancin, trgovec v Skednju pri Trstu, je naročil pri tvrdki Rastelli in Co. v Trstu vrečo sladkorja. Pismo je bilo pisano slovenski. Tvrdka mu je vrnila pi-smo, na zavitku pa je bilo napisano: »Qui non siamo sciavi! (Tu nismo sužnji!) A Trieste siamo tutti Italiani! (V Trstu smo vsi Italijani!)« Prav se je zgodilo g. San-cinu! Zakaj pa polni žepe neodrešencev, ko je v Trstu dovolj solidnih slovanskih tvrdk na razpolago!

— **V Osoru v Istri** dal je ostavko žu-pan Hinko Zorovich, trd Italijan, baje za-voljo zdravja. Bržkone pa se je zbal bliž-njih občinskih volitev, pri katerih utegne zmagati hrvaška stranka.

— **Preradovičovo slavlje.** Društvo »Braća od hrv. zmaja« je sklenilo v seji z dne 8. t. m., da se odkrije spominska plo-šča Preradoviču v Grabrovnici dne 6. sep-tembra t. l. Glavna slavnost pa bo v Pi-tomači. Natančni spored slavnosti se do-loči te dni.

— **Visoka starost.** V Glamoču (Bosna) je nedavno umrla Marija Zagorčeva, sta-ra 105 let. Starka je bila do zadnjega ča-sa krepka in zdrava ter je hodila brez te-žave po več kilometrov daleč.

— **Madžarski orožniki v Zagrebu.** Ne-kaj dni opravljajo varnostno službo v Za-grebu madžarski orožniki. Ljudstvo je za-radi tega razburjeno ter bodo hrvatski de-legati o stvari interpelirali v ogrskem dr-žavnem zboru.

— **Tujski promet v Bosni.** Letos je tujski promet v Bosni izredno velik. Do-sedaj je obiskalo Bosno dvakrat toliko tuincev kakor v isti dobi lani.

Stajerske novice.

š Zanimivosti s shoda »Narodne stranke« na Polenškaku. Mi Polenščanci smo bili tako srečni, da sta nas obiskala v ne-deljo, 10. maja, dva liberalna misijonarja

iz Celja. Proti koncu zborovanja so volili okrajni odbor »Narodne stranke«. Nad-učitelj Kukovič je prebral imena ter vpra-šal, kdor je proti, naj vzdigne roko. Nikdo. Potem pa vpraša, kdo je za, pa spet: Nikdo. In odbor je bil soglasno izvoljen. V odbor so izvolili celo moža, pri katerem je bilo zborovanje napovedano, a se je iz-javil, da v njegovi hiši ni prostora za Na-rodno stranko. Tudi dva druga sta se iz-javila, da niti ne vesta, da sta okrajna od-bornika »Narodne stranke«. General Ku-kovec se je baje izjavil, da nas pride še ke-daj obiskat. Dobro! Toda svetujemo mu, da se takrat vsaj nekaj pouči o trgovinski pogodbi s Srbijo, ker tako, kot je on odgo-varjal, vé pri nas vsak ljudskošolec.

š Iz Ljutomera. Razdirujoča liberalna stranka, ki — hvala Bogu, do sedaj brez-uspešno — deluje z vsemi sredstvi na to, da ugonobi vsako slovensko društvo, ki se še ni odločno odpovedalo katoliškemu mišljenju, otvori po svoji čitalnici v krat-kem ljudsko knjižnico; ta čin je protiak-cija proti našemu bralnemu društvu, ki že leta sem tako plodonosno deluje za iz-obrazbo ljudstva. Knjižnica bralnega društva obsega bogato izbiro leposlovnih, znanstvenih, strokovnih knjig in spisov in daje svojim udom na razpolago najboljša časnika. Knjižnica bralnega društva seve nima brezverskega, umazanega čtiva; čtivo te vrste nam more sedaj nuditi ljud-ska knjižnica. Pozor, katoličani ljutomers-ke okolice! To vam kliče — oče-katoličan.

š **Prodiranje nemštva.** »Novi Sloven-ski Štajerc« piše: Nemški narodni svet nadzoruje posebno pridno prodajo in na-kupovanje kmetijskih posestev in sicer tako da pazi v mestih in trgih ter posebej v kmetijskih občinah, da noben Nemec ne proda hiše ali pa posestva Slovincu, naj bo-ta potem že kmet ali kaj drugo. Nobena hiša, nobeno posestvo ne sme priti v roke narodnega kmeta Slovence ali slovenske-ga narodnjaka v obče. Pa to ni vse! Nem-ško društvo tudi pazi, da kar največ zem-lje kupi iz slovenskih rok, samo da iz-tirajo na lepi ali grdi način slovenskega posestnika in naselijo potem kakega kro-fastega Nemca ali pa celo Nemca iz nem-ške države. To se godi po naših mestih, trgih in ob meji; posebej se je narodni svet in »Südmarch« vrgel na veliko obči-no Št. Ilj nad Mariborom. Silno globoko so se tukaj že zajedli in iz najzanesljivejšega vira vemo, da je sklenila »Südmarch«, da Št. Ilj mora pasti. — Pozor!

š **V konkurz** je prišla trgovina z me-šaninam blagom v Ptuj Maks Wegschaidner.

š **V svinjaku** je umrl 42letni neože-njeni čevljar A. Schabl blizu Voitsberga. Napil se ga je in v pijanosti zlezal v pra-zen svinjak, kjer je umrl.

š **Izvanredno zabavo** so si privoščili nekateri mariborski dijaki v noči od 13. na 14. t. m. Prehodili so vse mestne na-sade. Eden je imel s seboj acitelinsko sve-tilko, in kakor hitro so prišli do kake klo-pi, kjer je sedel kak parček, so se usta-vili ter spravili svetilko v funkcijo.

š **Utonila je v Savinji** šestletna Ivana Hutter iz Laškega.

š **Zaprl** so v Ptuj 20letno Marijo Mlakar z Brega pri Ptuj radi tatvine. Po-kradla je neki dekl več kosov obleke, Ma-riji Mlinarič 14 kron v gotovini in prodaj-alki Jeglič žensko uro.

š **Umrl** je 13. t. m. v Mariboru meščan in zasebnik g. Josip Makeš, star 81 let.

š **V Dravi je utonil** v Št. Petru pri Mariboru 11. t. m. dvanajstletni šolski uče-nec Franc Sommer. Šel se je z drugimi dečki kopat ter ga je med kopanjem naj-brže prijel krč, da se je začel potapljati, ker je bil sicer dober plavalec.

š **Samoumor 72letnega starčka.** V Mariboru se je ustrelil 13. t. m. v srce 72-letni Tomaž Schönwiese, bivši urar v Va-raždinu. Izrazil je že večkrat, da se je na-veličal življenja. Rodom je bil iz pruske Šlezije.

Koroške novice.

k **Umrl** je v Lipi nad Vrbo po kratki, mučni bolezni provizor č. g. Jakob Ro-z-m a n. Pogreb bo v ponedeljek ob 9. uri dopoldne.

k **Promocija.** Danes ob 11. dopoldne je bil promoviran na graškem vseučilišču koroški rojak g. France Mišič iz Borovelj za doktorja filozofije.

k **Saški kralj v cerkvi.** Iz Trbiža se po-roča: V nedeljo 10. maja je bil saški kralj pri jutranji službi božji in se je vsedel v klop kot drugi ljudje. Kmalu nato je prišla neka ženska z dvema otrokoma, in je po-kleknila poleg klopi, v kateri je bil kralj. Ko je ta opazil ženo, je vstal, povabil jo v klop in se vsedel poleg nje. Šele po službi božji je izvedela žena, kdo je bil prijazni gospod, in se ni malo radovala. Ta mali dogodek je vzbudil veliko zanimanja.

— **Poroka v Prevaljih.** Prejšnja poš-tna upraviteljica gospica Tilka Tumer, ro-

dom iz Postojne, se je poročila z gosp. T. Filipovskim, trgovcem z železnino v Prevaljah.

k Občinske volitve v Celovcu. Pri volitvah v prvem razredu je dobil Zier 257, Suppan 249, Achatz 220 in Hatheyer 162 glasov. Prvi trije so izvoljeni za tri, poslednji za dve leti.

— Zapiranje trgovin. V Celovcu zapirajo sedaj konfekcionarij, modne trgovine in trgovine z norimberškimi blagom svoje prodajalnice že ob 7. uri zvečer.

k Samoumor. Dne 12. t. m. se je ustrelil enoletni prostovoljec Faludi od 19. lovške bataljona, v gostilni Paternioner na Beljaški cesti pri Celovcu. Prepeljal so ga v vojaško bolnišnico, kjer je po noči na 13. t. m. umrl.

Ljubljanske novice.

Ij Jubilejne krone za »S. K. S. Z.« so darovale odbornice ženskega oddelka »S. K. S. Z.« Manfredo Marija, Križaj Matilda, Vider Pavla, Jakopič Ana, Jakopič Kati, Černič Katarina, Ložar Helena, Zakrajšek Ivana, Štrus Marija, Sadar Margareta, Žvan Liza, Kovač Marija, Juvan Apolonija, Švajcar Ivana; članice: Češnovar Angela, Vrečko Ivana, Sedmak Francica, skupaj 17 kron. — G. dr. M. Opeka eno jubilejno krono. — G. Škerlj 3 K. — G. Roštan zbirko knjig. — K »Slov. kršč. soc. zvezi« je pristopilo zopet mnogo novih članov. Somišljeniki, vsi v »Slovensko kršč. soc. zvezo«!

— V Kamnik in Mekinje! Na praznik 28. majnika bo v Mekinjah pri Kamniku velika slavnost blagosloavljenja nove zastave bratskega izobraževalnega društva. Mekinje so od Kamnika oddaljene samo deset minut. Iz Ljubljane v Kamnik in nazaj bo vozil takrat poseben vlak, na kar že danes opozarjamo našo organizacijo. Ob pol 9. uri dopoldne bo pred kolodvorom v Kamniku sprejem, nakar odkorkamo skozi Kamnik k slavnosti, pri kateri bo imel slavnostni govor poslanec dr. Krek. Popoldne ob 2. uri bodo v župni cerkvi litanije, nato se pa ob 3. uri popoldne v krasnih in obsežnih prostorih kamniške restavracije razvije ljudska veselica, pri kateri bo pelo več pevskih zborov ter bo sviralo več godb. **Dne 28. majnika se torej vsi vzdignimo v Kamnik in Mekinje!**

Ij Ženska telovadba v S. K. S. Z. se je nanovo poživila. Občnega zbora preteklo sredo se je udeležilo do 30 telovadkinj. Mladike naše, pristopite k telovadnemu odseku, kjer s pametno telovadbo poskrbite za svoje zdravje. **Vse one, ki nameravajo pristopiti, naj se zgledajo prihodnjo sredo točno ob 8. uri zvečer v dvorani »Slov. krščansko-socialne zveze«,** kjer jih čakajo odbornice telovadnega odseka. Nato se prične telovadba v lepo urejeni telovadnici. Somišljenice, agitirajte za veliko udeležbo! Tudi vsaka telovadkinja naj pripelje v sredo nove telovadkinje!

Ij V čitalnici S. K. S. Z. je sedaj že nad 50 časopisov. Delavci in delavke, prihajajte večkrat v našo čitalnico čitat časopise! V knjižnici je pa zbranih že 2000 zanimivih knjig. Za vse to je udnina 10 vinarjev na mesec res nizka.

Ij Stenografski tečaj v S. K. S. Z. se prične prihodnjo sredo točno ob 8. uri zvečer v prostorih »Zveze«, Frančiškanske ulice šte. 2, prvo nadstropje na desno. Pouk bo vsako sredo. Za člane in članice je pouk brezplačen.

Ij Ljubljanska predilnica ima v nedeljo, dne 17. t. m., ob 9. uri sveto mašo na Rožniku. Pri sveti maši poje mešani zbor S. K. S. Z. Delavci in delavke, pokažite, da se ne sramujete svojega stanu, pridite vsi, ste-li v društvu ali ne, da tako pokažemo, da smo zmožni premagati vse boje, ki so naperjeni proti delavstvu, naj si bodo v gmotnem ali duševnem oziru!

Ij Velika nemška posest v sredini Ljubljane. Kranjska hranilnica je kupila hišo Ivana Šiške v Gradišču št. 10 za 42 tisoč kron in hišo Ermacore v Gradišču št. 8 za 66.000 kron. Ker ima Kranjska hranilnica tudi Cenkarjevo posestvo, je ves obširen del Gradišča sedaj nemška last. Na tem prostoru se skoro gotovo zgradi nemško gledališče.

Ij Kako se v Ljubljani pometa ulice. V Škofijskih ulicah je včeraj en mož z dolgo brezovko v rokah popoldne cele ure prekladal prah s podstenja in jarka ob cesti na cesto samo. Oblaki dima so se vzdigovali daleč tje čez livado pred Št. Peterško vojašnico, kjer je »uživalo sveži zrak« mnogo srečnih ljubljanskih otrok. Vprašamo: Če je že tako ekonomično premetavati smeti z enega kraja na drug, da se o prvi sapici zopet vrnejo na svoje staro mesto, — ne bi li bilo primerno, da bi čistilci nosili s sabo škropilnico ter pred pometanjem smeti vsaj malo namočili, da bi oblaki prahu ne zastrupljali daleč na okrog ubogih naših pljuč? Tako se dela po drugih mestih. Ako je voda iz vodovoda

predraga za ta namen, pa jo naj zajemajo iz Ljubljane! — Nekatero ulice poškrope samo na polovico, drugo polovico pa po cele dneve ne poškrope. Vzoren red!

Ij Velik vojaški koncert celotne vojaške godbe pešpoika št. 27. se vrši jutri v nedeljo ob 8. uri zvečer na vrtu hotela »Union«. — Pri slabem vremenu se vrši koncert v veliki dvorani. Koncert dirigira g. kapelnik Kristoph osebno.

Ij Poroke. Poročil se je danes gospod Franc Frissi, c. kr. asistent, z gdčno. Alojzijo Wessel. Jutri se poroči g. Jožef Sever, c. kr. sodni oficijant, z gdčno. Marijano Logar. V ponedeljek se poroči gosp. Frančišek Javornik, trgovec na Glincah, z gdčno. Angelo Kavčič iz Medvoda. — Poroče se: G. Jožef Omersa, potovalni uradnik, z gdčno. Marijo Mišič iz Novega mesta, in g. Franc Zore, trgovski poslovodja, z gdčno. Marijo Šepic.

Ij Nagloma umrl je v Požunu vojaški intendant g. Albert Souvan. Zadel ga je srčna kap. Truplo prepeljejo v Ljubljano.

Ij Umrli so: Marija Mežan, vdova mestnega stražnika; Ivana Hrovat, delavka, 42 let; Marija Selan, Stari trg 11.

Ij Cena teletine v Zagrebu in Ljubljani. V mestni mesnici v Zagrebu se prodaja od danes naprej teletina po sledečih cenah: sprednji del po 1 K 12 h, zadnji del po 1 K 32 h, brez privrčka (kosti) po 1 K 90 h kilogram. — V Ljubljani pa znašajo cene za sprednji del 1 K 52 h do 1 K 60 h, za zadnji del 1 K 80 in brez kosti 2 K. — Razlika znaša torej pri sprednjem mesu 48 h, pri zadnjem 28 h, — in vendar je Zagreb na slabem glasu zbog draginje!

Ij Otvoritevno vrtno veselico priredi v nedeljo, dne 17. maja 1908. Ludvik Kotnik, gostilničar, Opekarska cesta št. 26. — Začetek ob 3. uri popoldne. — Spored: godba, petje, šaljiva pošta, prosta zabava. Vstopnina prosta.

— Za posebni vlak v Bohinjsko Bistrico je oddati še nekaj vozniških izkaznic. Dobe se pred odhodom vlaka ob 5. uri 47 minut na peronu južnega kolodvora pred odhodom vlaka.

Ij Občinski svet ima izredno sejo v torek, dne 19. maja 1906, ob šestih popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu je: Jubilejnega odseka poročilo o dopisu županov glede proslavitev šestdesetletnega vladarskega jubileja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. — Poročila: O dopisu mestnega magistrata glede besedila zakona, s katerim se ima vodarini priznati značaj javne davščine; o prošnji »političnega gospodarskega in izobraževalnega društva za vodmatski okraj« glede davčnih olajšav hišnim posestnikom v Vodmatu; o dopisu mestnega magistrata glede ustanovitve nove župnije za občini Vič in Glince; o volitvi dveh zastopnikov občinskega sveta v odbor »Dramatičnega društva«; o zakupni pogodbi, ki jo ima skleniti z mestno občino najemnik nove Švicarije; o prošnji podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za podporo; o prošnji častniškega zbora c. kr. pešpolka št. 17 za subvencijo k izdaji polkovne zgodovine tega polka ter o naročilu nekaj izvodov te zgodovine; o dopisu mestnega magistrata glede ponudbe Franca Kavčiča za nakup mestne parcele št. 23/23 Karlovsko predmestje; o prizivu dr. Alfreda pl. Valente proti odloku mestnega magistrata, s katerim se mu ni dovolilo napraviti novih vrat iz hiše št. 12 v Frančiškanskih ulicah; o dopisu mestnega stavbnega urada glede naprave provizorne mrežnate ograje okoli Prešernovega spomenika; o dopisu deželnega odbora glede prispevka mestne občine za snujbo čisto dvorazredno trgovsko šolo; o samostalnem predlogu občinskega svetovaleca Franchet-tija glede določitve imen potov in drevoredov na posesti Podturnske grajščine; o prometu v mestni klavnici in na živinskih sejnih letih 1907; o dogovoru zastopnikov mestne občine in zastopnikov občine Ježica glede razširjenja vodovoda; o dopisu upanovem glede odkupa nekaterih objektov v svrhu regulacije Kolodvorskih in Predilnih ulic; samostalni predlog Ilije Predoviča glede naprave hodnika na Poljanski cesti. — Tajna seja: poročilo glede določitve cen raznim stavbiščem na zemljišču prejšnjega vojaškega oskrbovališča; o prošnji nekega uslužbenca za nagrado; o dopisu mestnega magistrata glede podelitve koncesije Iliji Fischerjevi za trgovino s knjigami, muzikalijami itd.; o prošnji Maksa Hrovatina za koncesijo za ročni tiskarski stroj; o prošnji Uršule Kadunčeve za prenos starinarne koncesije; o prošnji Mihe Weissza za začasni prenos gostilniške koncesije; o prošnji Ivana Miklavca za podelitev gostilniške koncesije.

Ij Promoviran bo v ponedeljek na graški univerzi za doktorja zdravilstva g. Viktor Reiser.

Ij Pogreša se od predvčerajšnjega dneva 33letni zglasevalni uradnik na Dunaju Anton Cechbauer, ki je bil na počitnicah v Vodmatu št. 46 pri svojih sorodnikih. Cechbauer je srednje postave, nosi turistovsko obleko, ima svitle plave brke. Pri odhodu od doma je imel pri sebi 80 h denarja, zlato verižico in srebrno uro. — Cechbauer govori samo nemško v dunajskem narečju. Kdor bi vedel kaj o njem, naj obvesti orožništvo v Vodmatu, ali pa mestno policijo.

Ij Zaradi tatvine je bil obsojen v 14-dnevno ječo vajenec Frančišek Treven, ki je komaj 14 let star.

Ij Premalo previden je bil včeraj 34letni Štefan Žgor iz Sodražice, ko je pripeljal v Ljubljano na nabor svojega pastorka. Bil je tako »vesel«, da so ga aretirali in ko so natančneje pregledali policijske zaznambe, so našli, da Žgorja zasleduje sodišče radi hudodelstva javnega nasilstva. Izročili so ga sodišču.

Ij Iz Amerike se je včeraj pripeljal na tukajšnji južni kolodvor 190 Ogrov.

— Prihodnji semenj v Kandiji bo v četrtek, dne 21. maja 1908. »Gospodarska zveza« je pisala županstvu, naj pusti razglasiti, da pride nakupovat več glav goveje živine za Pulj. Tudi gospod Končina iz Zatičine bo prišel nakupovat več prašičev. Kupci in trgovci se na to opozorijo.

Razne stvari.

Tropična vročina v Rumuniji.

Bukarest, 15. maja. Že od predvčerajšnjim vlada tukaj tropična vročina. Termometer je kazal včeraj 36 stopinj v senci. V južni Rumuniji je velika nevarnost, da suša pokonča vse žito.

Povodnji na Tirolskem.

Inomost, 15. maja. Vsled izvanredno hitrega tajeja snega, ki je nastalo zaradi nenavadno toplih zadnjih dni, je izstopilo mnogo hudornikov. Veliko polja je preplavljenega in iz vseh krajev prihajajo poročila o škodah, ki jih napravlja voda. V Brixenu je voda poškodovala električne naprave, tako da je mesto že od včeraj brez luči. Velike površine polja so popolnoma razdejane, tako, da več let ni pričakovati na njih žetve. Veliko krajev je popolnoma vsled povodnji ločenih od prometa.

Stavka prekaževalcev v Budimpešti.

Pogajanje med prekaževalci-pomočniki in gospodarji ni imelo uspeha; zato se je stavka včeraj zjutraj razširila za kakih sto pomočnikov. Pozneje so se pridružili stavki vsi delavci v klavnici, ki pa še vedno obratuje. Bati se je, da prično iz solidarnosti stavkati tudi delavci plinarne in vodovoda.

Žaloigra v častniški družini. V Lichenthahu pri Baden-Badenu se je ustrelil major Bauer, čegar sin se je bil proti volji očetovi skrivoma zaročil. Oče ni hotel dovoliti v zakon in je sinu odtegnil mesečno podporo. Sin ga je dal po odvetniku opominjati. Vsled tega sta se sprla in oče je sprožil na sina tri strele. Misleč, da je sin mrtev, se je ustrelil.

Plen vlomilcev izkopen. Pri deželni sodišču v Črnovicah je zaradi tatvine zaprt neki Ivan Romanczuk. Sedaj se je dognalo, da je isti član vlomilske drhali Wazynskega. Na Romanczukovem domu so našli pokopano skrinjico z 11.600 kronami in 200 rublji v zlatu, ki izvirajo od vlovov Wazynskega. Redarstvo išče v okolici nadaljnjih plenov.

Samoumor notarja. Notar Ivan Satek iz Nemškega Broda, ki je bil radi ponorenja in ponarejanja menjic v vrednosti 200.000 kron suspendiran, se je pretečeni petek obesil v preiskovalnem zaporu. Satek je bil za 40.000 zavarovan ter zapade ta znesek najbrže konkurzni masi.

Oskrnjena cerkev. V neki cerkvi blizu Plznja je ločena žena organista Zejke, ko je orgljal, sprožila nanj dva strela. Prvi je zadel soproga, drugi njegovo mater. Rani nista smrtonosni.

Socialni demokrat Anton Dobesch ni hotel 12. t. m. priseči pred naborno komisijo v Brnu. Dobescha so zaprli in proti njemu uvedli kazensko preiskavo.

Telefonska in brzolajna poročila.

SLOVENSKI ROMARJI V LURDU.

Lurd, 16. maja. Prvi dan v Lurdu prekrasen. Zakramentalna procesija velemo-gočna, večerna z lučicami bajno lepa. Pri procesiji z Najsvetejšim smo vsi videli čudež, ko je mrtvoudna nagloma s postelje vstala. Spominjajte se nas jutri, mi se bomo vas tukaj.

»SVOBODA« NA VSEUČILIŠČIH.

Pretepi na dunajski univerzi.

Dunaj, 16. maja. Na tukajšnjem vseučilišču so bili danes strahoviti izgredi.

»Bumel« je še mirno prešel, po »bumelu« so pa svobodomiselniki dijaki vseh narodnosti (!) napadli katoliške dijake, ki so zapuščali univerzo v svojih društvenih barvah ter so jih pregnali z univerze. Svobodomiselniki (!) dijaki so zasledovali katoliške dijake, žvižgali jim in nanje pljuvali ter jim peli sramotilne pesmi. Policija je z velikim naporom ločila oba tabora. Svobodomiselniki dijaki so katoliške dijake zasledovali preko vseučiliškega trga, Garnizijske ulice v Schwarzthurm ulico, kjer so morali katoliški dijaki v Schwarzthurm-hofu iskati zavetja. Na poti so bile neprenehoma demonstracije. Nekaj katoliških dijakov je bilo pretepenih in bati se je bilo, da pride še do hujših spopadov. Svobodomiselniki dijaki so katoliške dijake uprav oblegali do 1. ure popoldne, nakar so šli pred univerzo. Katoliške dijake je morala braniti policija ter jih spremiti domov. — Poslanci Prochaska, Drexel, Stumpf so videli demonstracije ter napovedali odločno akcijo pri vladi.

Pretepi na graškem vseučilišču. — **Kmetje za svobodo katoliških vseučiliščnikov.**

Gradec, 16. maja. Tudi tu so bili danes na vseučilišču silni, krvavi izgredi. Neki član katoliškega akademičnega društva »Carolina« bi imel biti promoviran. K promociji je prišel poslanec Hagenhofer z velikim številom kmetov. Svobodomiselniki dijaki so jim zastavili vhod. Nastal je strahovit pretep; bilo se je palicami. Več oseb je bilo ranjenih. Policija je morala potegniti sablje in je tudi več oseb ranila. Izgredi so trajali do tri četrt na 2. uro. Kmetje so predrzne svobodomiselnike strašno nabili. Končno sta morali oditi obe skupini. Napovedana promocija je bila odpovedana. V mestu je vsled tega silno razburjenje.

Gradec, 16. maja. Z ozirom na danes napovedano promocijo člana »Caroline« odvetniškega kandidata Mihaela Aldriana je včeraj rektor Hildebrand na vseučiliški deski nabil poziv, naj dijaki respektirajo svobodo in naj se varujejo vseh škandalov in nasilstev, sicer bo pri vseh promocijah brez izjeme javnost izključil.

PRIHODNJI TEDEN V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 16. maja. Prihodnji ponedeljek je zopet plenarna seja državnega zbora. Ker so Rusini umaknili svoje nujne predloge, pride najprej v razpravo nujni predlog vinarkega kulturnega odseka. Poročal bo krščanski socialc Schrafl. Nujnost in meritum tega predloga bodeta sprejeta z veliko večino. Nato prične zbornica obravnavati proračun. Proračunski odsek ima v torek dopoldne zadnjo sejo. Predloga Adler-Sylvester o delavskem ministrstvu bodeta padla.

Dunaj, 16. maja. V torek zborujejo tudi naslednji odseki: justični odsek, tiskovni odsek, ki bo nadaljeval razpravo o novem tiskovnem zakonu, legitimacijski odsek, ki se bo bavil s protesti proti volitvam poslancev: Forstnerja, dr. Stojana, Dietziusa, Sturmja, dr. Jägerja, grof Kolowrata, dr. Kindermanna. Za dan 26. t. m. je razpisana seja davčnega odseka, ki se bo bavil z uvedbo davka na avtomobile.

ORGANIZACIJA POLJEDELSKIH DELAVCEV.

Dunaj, 16. maja. Socialna demokracija je pričela snovati strokovna društva za poljedelske delavce. Tudi krščanski socialci prično organizirati poljedelske delavce.

DELEGACIJSKO ZASEDANJE.

Dunaj, 16. maja. V nedeljo, dne 17. t. m., je napovedan na Dunaju skupni ministrski svet, ki mu najbrže predseduje vladar sam. Poslanski krogi so vznemoljeni, da se vrše pogajanja edinole z ogrskimi delegati, kako da skupna vlada ne pozna predsednika in vojnega poročevalca avstrijske delegacije. Nevoljni so tudi, ker objavlja vsa poročila le judovsko časopisje. Fuchs namerava sklicati po kronskem svetu avstrijske delegate, da dokažejo, da se ne puste voditi po Mažarih.

»CIRIL-METODOVA AKADEMIJA« NA MORAVSKEM.

Brno, 16. maja. »Novi vek« poroča, da se ustanovi na Moravskem »Ciril-Metodova akademija«. Avstrijskim slovanskim duhovnikom bo omogočeno, da napravijo tu doktorat. Na akademiji se ustanove stolice za dogmo, zgodovino razkola, literaturo itd.

MYSLIVEC O POLITIŠKEM POLOŽAJU.

Dunaj, 16. maja. Z ozirom na politični položaj je izjavil poslanec Myslivec: Avstrijska politika se omejuje zdaj zgolj na Češko. Češke zahteve so skromne. Zdaj se gre za načelo jezikovne enakopravnosti in o dvojjezičnosti uradov in državnih uradnikov.

Z ZAGREBSKEGA VSEUČILIŠČA.

Zagreb, 16. maja. Včeraj so bili na zagrebškem vseučilišču promovirani za doktorje trije židje in en Frankov pristaš. — Akademski centralni odbor je izdal danes odprto pismo, v katerem jim izreka preziranje in bojkot, ker so na profaniranem vseučilišču iskali akademično čast.

Zagreb, 16. maja. Občina Kastav je votirala za hrvaške vseučilišnike 200 K. Slede ji tudi druge hrvaške občine.

NA HRVAŠKEM NE BO KOMISARJA.

Budimpešta, 16. maja. Ogrska vlada dementira vest, da bi hotela poslati namesto dosedanjega bana na Hrvatsko kraljevega komisarja. To da je le pobožna želja hrvatsko-srbske koalicije, katere položaj bi se s takim korakom izboljšal.

NUNCIJ BELMONTE SE NE VRNE NA DUNAJ.

Kolin, 16. maja. »Köln. Zeitung« poroča, da se nuncij mons. Granito di Belmonte ne povrne na Dunaj. Na njegovo mesto utegne priti mons. Sardi, sedaj apostolski delegat v Carigradu. Tudi stališče avstro-ogrškega poslanika pri Vatikanu, grofa Szecsen-a, je omajano, in sicer vsled znanega škandala z judi Feilbogen.

SESTANEK CESARJA VILJEMA.

Berolin, 16. maja. Cesar Viljem se povodom svojega potovanja po Sredozemskem morju sestane s španskim kraljem Alfonzom na Balearskih otokih.

Berolin, 16. maja. Cesar Viljem se je včeraj v Wiesbadenu sestel z belgijskim kraljem Leopoldom. Nemški cesarici se kralj Leopold ni predstavil, ker je cesarica, ki Leopolda prezira, izrekla željo, naj to opusti.

TRŽAŠKA VOLIVNA REFORMA.

Trst, 16. maja. Tržaški namestnik se je v petek zjutraj vrnil z Dunaja, kjer je bil zaradi volivne preosnove za deželni zbor tržaški. »Il Piccolo« poroča, da ne misli osrednja vlada pritrditi vsem izpremembam, ki jih je sklenil deželnozborski odsek ter proti nekim celo ugovarja. Kedar dobi predsedništvo odsekovo uradno obvestilo o nazorih vlade, bo sklicana seja odseka, oziroma pododseka, da razpravlja o novem položaju.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 16. maja.

Pšenica za maj	11 82
Pšenica za oktober	10 12
Rž za okt.	8 84
Koruza za maj	6 56
Oves za okt.	6 82

Efektiv: nesprem

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 406,2 m, srednji v.račni tlak 716,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrov.	Nob.	Napoved
15	9. zveč	739,5	17,3	sr. jzrah.	jasno	
16	7. zjut.	39,1	14,2	sl. svzh.	del obl.	0 0
	2. pop.	39,4	26,8	sr. jzrah.	jasno	

Srednja včerašnja tem: 19,4 norm 14,0°

Izjava.

1222 1—1

Podpisani obžalujem in prekličem vse neresnične besede, katere sem govoril proti Mihi Čarmanu strojevodji v papirnici na Goričanah ter sem mu tudi hvaležen, da mi je odpustil, ker ne bode sodnijsko postopal proti meni.

Šmid Jožef.

1213

Dr. Fr. Zbašnik, deželni svetnik v Ljubljani, naznanja potrtega srca v svojem imenu in imenu sorodnikov prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati in tašča gospa

Marija Zbašnik

danes ob 7. uri zjutraj po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno preminula.

Pogreb nepozabne rajnice vrši se 17. maja ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti v Dolenji vasi pri Ribnici na pokopališče pri sv. Petru v Prigorici.

Sv. maše posmrtnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Roka.

Vabilo

na

redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Rovtiah pri Logatcu registr. zadruge z omejenim poroštvom

ki se vrši

dne 31. maja 1908 ob 3 uri popoldne v prostorih Kmetijskega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev predstojništva.
5. Volitev nadzorsiva.
6. Slučajnosti

K obilni udeležbi vabi člane

1215 1 1

Predstojništvo.

Oklic

prostovoljne dražbe.

Vsled predloga g. Josipa Pavliča se bode v torek dne 19. maja 1908 popoldne ob tretji uri vršila prostovoljna dražba polovice hiše št. 55 v Kamniku, Samostanske ulice. Ponudbe sprejema in pojasnila daje

Dr. Alojzij Kraut

odvetnik v Kamniku.

1217 1—1

Vremščina

enake vrednosti s cvičkom, se dobi še na Suhorji, Ostržnem Brdu in Bujah fare Košana in Suhoriji. Kupcem, ki ne morejo sami v te kraje, rada posredujeja nakup brezplačno Karol Le. as v Košani in Anton Bojanec na Suhorji. Cena litru 36 do 40 vin.

1216 3—1

Kuharica

želi službe v kakem župnišču na deželi. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

1224 —1

Radi preselitve se prodaja takoj pod jako ugodnimi pogoji dobro idoča modna trgovina s predtiskarijo, galanterijskim in parfumerijskim blagom ter kiruršicnimi in drugimi predmeti na najbolj obljudenem kraju v Ljubljani. Naslov pove uprava „Slovenca“.

1212 4-1

Galanterijska

TRGOVINA

se zaradi edpotovanja takoj po ceni odda. Ponudbe pod „Lebenst. lung“, poštroležeče, Ljubljana.

1223 2 1

Izvanredna prodaja!

V sr. do pred praznikom Vnebohoda, t. j. dne 27. maja t. l. ob 9 uri vršila se bode v prijazni vasi Šmartno poleg Litije

= prostovoljna = javna dražba

posloplja št. 20, v katerem se nahaja dobro idoča trgovina z mešanim blagom, žganjetocem in gostilno. K posloplju pripada več zemljiških parcel z ugodno lego in se bodo te parcele imenovani dan, ako ne bo kupca za celo posestvo, na drobno razprodajale. K zemljišču pripadajo tudi trije zaraščeni gozd. Posestvo je arondirano.

Pogoji in pojasnila se bodo kupcem naznanila pred pričetkom dražbe. Na željo da pojasnila tudi pred dražbo lastnik št. 20 Šmartno pri Litiji.

1204 3—1

Velik mlad

PES-ČUVAJ

se prodaja ceno. Lingerjeve ulice 1, 2. nadstir levo.

1225 1—1

Opozorilo.

Ako bi kako zemljišče ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekarnico, sanatorij itd. v mestu ali na deželi hitro in diskretno radi prodali ali kupili, ako iščete posojila ali soudeležbe, obrnite se zaupno na

1203 1—1

„Prvo zemljiščno upravo“ (Erste Realitäten-Verwaltung)

Dunaj, VIII., Albertgasse 30.

Prve vrste strogo rečno, kulantno, največje in strokovnjatko podjetje.

Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske in v sosednjih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni semkaj. Ako želite njegovega neplačnega obiska zaradi pregledanja in dogovora, prosimo, nam takoj naznanite. Največji promet s kupčijami med Dunajem in provinco.

Kašelj!

2360 Kdor 24—15

ljubi svoje zdravje, ga odstrani 5345 not. polr spricev. dokazuje o izbornem učinku

— Kaiser-jevih — karamel za prsa

s tremi folkami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.

Zavoj 20 in 40 vin., katičica 80 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek, Ubald pl. Trnkoszy, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal Rimske in Bleiweisove ceste; Ivan Gjurič v Metliki, Karol Andrijač v Novem mestu, Karol Savnik v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku

Samo 5 vinarjev

Vas stane, da zahtevate moj ravni izišli veliki cenik, katerega pošlje m zastoj in poštine prosto.

Veliki pr met! □ Nizke cene! □ Dobro blago!

Nikelaste ure od gl. 1-90 do gl. 12—, srebrne ure od gl. 3 90 do gl. 80—, zlate ure od gl. 12— do 500 —. — Srebrne verižice od gl. — 90 do gl. 20 —, zlate verižice od gl. 10 — do gl. 250 —.

Velika izbira pripravnih krasnih birmanskih daril!

Priporoča se z veselstvom H. Suttner, urar in trgovec, Ljubljana, Mestni trg, nasproti rotovža.

Pozor

tora! pri nakupovanju ur, zlatnine in srebrnine! Kdor si želi kupiti dobro in zanesljivo oro, naj se zaupljivo obrne na prvo domačo ekspo. tvrdo, kjer bodele gotovo najboljše postreženi. Imam ogromno zalogo prve vrste švicarskih žepnih ur, verižic, zapestnic, obeskov, okrasov, uhanov in prstanov z navadnimi in briljantnimi kamni; vseh vrst budlik, stenskih in salonskih ur, blago iz kina-srebra itd. vse zaradi prevelike zaloge : po konkurenčnih cenah. :

Otvoritev restavracije na „Zelenem hribu“.

Slavnemu občinstvu si usojava naznaniti, da sva otvorila s 1. majem restavracijo na „Zelenem hribu“ na Dolenjski cesti.

Skrbela bodeva, da postreževa cenjene goste z izbornim vinom in pivom, z dobrim, gorkim in mrzlimi jedili ter izborno kavo. Zraven je lep, senčnat vrt, pripraven za koncerte.

Na razpolago je tudi kegljišče.

Za mnogobrojni obisk se priporoča Anton in Fani Vrankar, restavracija.

Rodbina Caleari

vsem prijateljem in znancem pretužno vest da je njih nad vse ljubljani, nepozabni soprog, oče in stari oče, gospod

Ivan Caleari

lesni trgovec v Škofjilokli

danes zjutraj ob 1/4 4. uri v Trstu nagloma preminul.

Pogreb predragega rajnika bode v soboto, dne 16. maja ob polu 6. uri popoldne v Trstu iz hiše žalosti Via Piccolomini št. 6.

Venci se hvaležno odklanjajo. Prosi se tihega sožalja.

Trst, dne 15. maja 1908.

Podružnica

Sp. jeto.

D. glavnic 1 1 K 2,000.000. 1 1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča

promese na 3% zemlj. kreditne sračke l. em. po K 5— 15. maja K 90.000—
 „ „ 4% ogr. hipotečne sračke po K 4— 15. maja „ 70.000—
 „ „ ogr. premijske sračke cele po K 12—, pol. po K 7.— 15. maja „ 200.000—

Podružnica

Celovca

I rezervni fond 1 200.000

Reklamno in plakatersko podjetje
A. Smole (prej A. Kališ)
v prisilni upravi.

P n naročnikom navedenega podjetja v ljubeznivo naznanjam, da se je glasom sklepa c. kr. dež. sodnije v Ljubljani z dne 3. aprila 1908 oziroma 25. avg. 1908/9 dovolila nadgeri imenovanemu podjetjem **prisilna uprava** ter sem podpisani postavljem **sekvestro** glasom sklepa c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani odd. V. z dne 1. maja 1908, št. E. 850/8/5.

Gosp. A. Smole toraj nima nikake pravice niti sprejemati naročil niti plačil. 1177 (2)

Vse pošiljke, bodisi denarne ali pa naročila, naj se blagovolično pošiljajo podpisane, kar blagovolično gg. p. n. naročniki vzeti v vednost.

Z odličnim spoštovanjem
PETER MATELIČ,
reklamno podjetje v Ljubljani,
Škofje ulice št. 14 — v lastni hiši.
Telefon št. 155. — Filijala telefona
trgovina Iv. Kostevc, Sv. Petra cesta.

V najem oddajata v **Rudolfovem**
na Glavnem trgu lepo, veliko 1200 3-1

trgovino
s špecerijo in železnino

katera je že nad 50 let stara in dobro vpeljana, prejšnjega lastnika A. Guština, z dvema velikima portaloma, zraven več prostornih magacinov in obokanih kleti, z električno razsvetljavo, z vso opremo, — eventuelno se tudi celo posestvo proda ali zamenja z lepim posestvom na deželi. Hiša je na najlepšem prostoru z dvema velikima stanovanjema in vso opremo.

Natančna pojasnila pri lastnikih **Kopač** in **Paučič** v Rudolfovem.

Lepo, dobičkanosno 1195 3-1

posestvo

obsegajoče 28 oralov njiv, travnikov in gozdov, se proda z vsemi gospodarskimi posloji v prijaznem kraju na **Spodnjem Štajerskem**, oddaljeno 1 uro od Maribora in 1/2 ure od železniške postaje. Skupna cena je 21.000 kron.

Več se izve pri **Josipu Sernec** v Gradiški, Spod. sv. Kungota, p. Pesnica na Štajerskem.

Pozor! Ugodna prilika!

Proda se iz proste roke

večje posestvo

docela arondirano, ležeče ob kranjsko-štajerski meji na železniški progi Zidani most-Krško, obstoječe iz približno 50 oralov zaraščenega gozda (gaber, akacija, hrast, smreka) ter iz 50 oralov lepih travnikov ter nekaj njiv in vinogradov. Redi se lahko do 35 glav živine. K posestvu spada enonadstropna hiša, vodnjak, velik hlev ter kozolec. Okrajna cesta pelja mimo posestva. Obilo sadnega drevja. — **Cena jako ugodna.** — Kaj več se poizve pri gosp. **Francu Simenc-u**, županu v Dolu pri Ljubljani. 1205 5-1

Učenec

za pilarsko obrt se takoj sprejme pri **M. Lerch-u**, kovaču, **Velikovec**, Koroško. 1198 3-3

Dva pomočnika

za veliko delo sprejme takoj

Anton Čebulj, krojač

Jesenice, Gorenjsko. 1193 4-3

Proda se hiša

z vrtom, nekaj zemljišča in 4 vrole k hiši pripadajočega gozda. Posestvo se nahaja v Ljubljani. — Več se poizve pri lastniku **Sv. Petra nasip 57.** 1159 3-2

Natečaj.

V stolni cerkvi djakovske in sremske škofije je izpraznjeno mesto

cerkvenega pevca za tenor I.

Za izpolnjenje tega mesta se razpisuje s tem natečaj do 15. junija t. l. s sledečimi dohodki:

1. Letna plača tisoč dvesto kron (1200 K).
2. Prosto stanovanje, oziroma v gotovini 300 K.
3. 24 kubičnih metrov drv.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje na stolni kapitelj v Djakovu in s potrebnimi spričevali dokažejo: da niso prekoračili 40. leta, da so telesno zdravi, da znajo hrvatsko, oziroma slovensko in da so večji koralnega petja. Prosilci naj izjavijo v prošnji, če so voljni priti v Djakovo na svoje stroške na poskušnjo. Onemu, ki bo sprejet, se povrnejo potni stroški.

Prednost imajo tisti, ki so dovršili kak višji glasbeni zavod ter so večji orgljanja.

V Djakovu, dne 12. maja 1908.

1190 3-2

Stolni kapitelj bosensko-djakovski.

Oklic.

Daje se na znanje da se po **prihodnji ponedeljek, t. j. 18. t. m.,** na drobno razprodalo **posestvo Janeza Strah-a iz Spodnje Zadobrove št 3 pri Ljubljani.**

Dražba se bode pričela ta dan **ob 9. uri dopoldne pri hiši št. 3 v Spodnji Zadobrovi.**

Najprvo se bode prodala živina, namreč: 7 krav, 4 telice, 2 konja; potem vozovi, sani, koleselj in konjska oprava, 12 prašičev, nekaj suhe detelje, sena in slame, škupe, večja množina desk, drva, gospodarsko orodje ter hišno in kuhinjsko orodje; potem pa hiša, gospodarsko poslopje, njive, travniki, gozd in hrib.

Plačilni pogoji so jako ugodni, ker se bode mogla kupnina plačevati v treh ali štirih letih. Hrib „Gostinca“, spadajoč pod litjski okraj, se bode pa prodal **prihodnjo sredo, 20. t. m.,** na licu mesta.

Natančnejši dražbeni pogoji se bodo zvedeli pri dražbi. — Ker bo prodaja jako ugodna, se kupci opozorijo na to dražbo. 1191 4-3

Štev. 7.

Oznaniilo.

1137 2-2

Pri **obratno-oblastveni komisiji za preizkušnje pomočnikov v Ljubljani** se vrše letošnje

preizkušnje

v dneh **1. junija, 28. septembra in 30. novembra.**

Zglasiti se je pravočasno pri podpisnem predsedniku (Ljubljana, Stari trg 34), kjer se dobé tudi potrebna pojasnila.

Obratno-oblastv. komisija za preizkušnje pomočnikov.

V Ljubljani, dne 5. maja 1908.

Predsednik:

Ivan Šubic, c. kr. ravnatelj.

Prodaje se potom parcelacije

1196 2-1

posestvo Bežigrad

10 minut od Celja, sestoječe iz dobrih travnikov, njiv, host in več k tej graščini spada-jočjih večih in manjših arondiranih posestev s hišami, gospodarskimi poslopi, kozolci itd.

Razven tega se proda poleg tvornic cinka in emala 9 oralov stavbišč od 200 štiri-jaških sežnje naprej.

O priliki kupa ima kupec položiti primerno aro, a ostanek kupnine lahko plača takoj, ali od 1—15 let v polletnih obrokih, za katere sme sam določiti termin.

Banka se vknjiži samo na od nje kupljena zemljišča.

Brez ozira na določene termine pa more kupec kadar hoče izplačati celi ostanek kupnega zneska, brez odpovednega roka in pristojbine.

Ustna in pismena poročila daje gosp. **J. Dolinar** v Celju, Vrtne ulice, ali banka sama.

Hrvatsko-slav. banka

za parcelacijo in kolonizacijo d. d. v Zagrebu.

Usojam si naznaniti prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu, da imam **veliko zalogo** 1211 0-1

raznovrstnih vóz

kakor: **koleseljev, break, napolkritih in drugih tudi že rabljenih vóz**, naprodaj po nizki ceni.

Sprejemem tudi

več učencev
za kovaški obrt.

:: Ivan Demšar ::
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6.

Mlad pomočnik

z dežele in **1 vajenec** za pekovsko obrt, se sprejmeta takoj.

Naslov pove uprava „Slovenca“, 1175 2-2

Zelo dobro idoča 1053 15-6

gostilna

na jako lepem kraju, kjer je glavni promet, na deželi, se pod zelo ugodnimi pogoji **odda v najem** tistemu, ki bi se pisal Tišler.

Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

Spreten **gostilničar** in izurjena **kuharica**, zakonska, z večjim premoženjem, **iščeta**

dobro idočo gostilno

v trgu ali v mestu v najem.

Pismene ponudbe pod „**dobra gostilna**“ na upravo tega lista. 1150 3-3

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku, 693 17

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabeče ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih občinstvu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Istrska vina

Muškat beli, belo vino, teran, rudeče vino, kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Anton Ferlan di Giorglo

1009 24-7 Rovinj, Istra.

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont ura s sidro z masivnim solidnim antimagetiškim kolešjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno ploombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čez kolešje 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5—3 komadi K 14—, s sekundnim kazalcem K 6—, 3 komadi K 17—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 11—, 3 kom. K 31—, s sekundnim kazalcem K 13-50, 3 komadi K 38—, — Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 272 20-16

prva tovarna ur **Hanns Konrad**

c. in kr. dvorni založnik

v Mostu (Brux) št. 1157 (Češko).

Bogato ilustr. ceniki v nad 8000 slikami se nahtevo pošljejo gratis in franko.

Rozlatarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v ljubeznivo naznanjaja, da svoja potrdko 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljava razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izvršeno delo vestno, umetniško, realno in po zmernih cenah.

Priznalna pisma so na razpolago. V zalogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar
pozlatarstvo in podobarstvo.

Rimske toplice

Tržič (Monfalcone) na Primorskem.

Stalna toplota 38—40° R. — Sezona od 1. junija do zadnjega septembra. — Zlasti priporočljivo proti protinu, trganju, išijas, ženskim boleznim itd. — Lastnina kneza Thurn Taxis-a.

1057 3

Oskrbništvo Rimskih toplic.

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblateno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosegu dobre kupčije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ na

M. Dukes Nachf.

1013 10-4 Dunaj, I/1, Wollzeile 9.

809 10-7

S to znamko opremljen
Maršner-jevi
šumeci limonadni bonboni

(malin, citron, jagod, češenj, dišečih jagod) o najboljši.

Prva češka ako. družba tovarn za orlent. sladkorne in okoladne izdelke Kr. Vinogradi prej A. Maršner.

Izvolite pisati po vzorci!

Modno blago

volneno in perilno, za dame in gospode, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir prekrasnih modnih vzorcev za srajce, obleke itd., itd. lezajamčene kakovosti priporoča izvozna trgovina lanenega in modnega blaga

V. J. Havliček in brat
v Podčetrnjah, Češko.

Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošiljamo poštne prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vpslatvi 18 K. 528 20-12

Najboljša pitna voda

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških (X.) avtoritet priznana, je

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassenik-u Ljubljana. 114 52-20

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano 2795 52-10

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovška**, Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnkem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kofikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Služba

organista in cerkvenika

je razpisana pri **Sv. Križu nad Jesenicami na Gorenjskem**. Prednost imajo oženjeni, ki bi znali tudi kako rokodelstvo in katerih družinski udje so tudi pevci. Dohodki: 600 K na leto ter prosto stanovanje in nekaj drv. Služba se lahko nastopi takoj.

Župni urad Sv. Križ nad Jesenicami, dne 7. maja 1908. 1153 3-2

Hiša naprodaj.

Zaradi odpotovanja proda se nova pritlična hiša v Spodnji Šiški, lepa lega, hiša se dobro obrestuje, je še 10 let hišnega davka prosta. Zraven je velik vrt, pripraven za vsako stavbo. Kupci naj si blagovolijo ogledati najdalje do 15. junija t. l. **Cena 4300 kron**, drugo je vključeno.

Več se izve pri lastniku v Spodnji Šiški Planinska cesta šte. 237 pri Ljubljani. 1149 7-3

Lep hrastov les

posekan in stoječ, ob državni cesti, 15 minut oddaljen od kolodvora, je

naprodaj.

Več se izve pri Alojziju Dorniku, Mengeš. 1116 3-2

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje sporočiti, da sem se preselil s svojo

NUZA RSKO OBRTJO

iz Bohoričevih ul. 3 v lastno hišo v Linhartovih ul. št. 8. kjer sem jo primerno povečal. Potrudil se bom, da vsestransko ustrezem željam cenj. naročnikov. Velespoštovanjem

1143 10-4

ALOJZIJ TRINK, miz. mojster.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem zopet prevzel svojo

gostilno v lastni hiši v Florjanski ulici šte. 6.

Točil bodem pristna vina, kakor tudi Koslerjevo dvojno marčno pivo. Skrbel bodem tudi za dobra jedila in primerne cene.

Obljubujem cenjeno občinstvo postrezati po svoji moči točno in solidno.

Velespoštovanjem

1151 3-3

Fran Pock, gostilničar.

Posestvo blizu Ljubljane na prodaj.

Proda se novozidana hiša, jako lična, pripravna za vsako obrt, s potrebnimi gospodarskimi poslopji, skladišče, hlev, kleti, pet stanovanj, poleg hiše in gospodarskega poslopja je takoj velika njiva, gozd v bližini.

Dom se nahaja tik ok. ceste, 20 minut od mesta, v Štefanji vasi št. 66.

1145 3-2

Lekarna „Pri zlatem orlu“

Mr. Ph. Mardetschlaeger, kemik v Ljubljani

Jurčičev trg — Pri čevljarjem mostu

Najboljša domača sredstva za lekarno so: Dunajske železne kapljice, krč utešujoče, slast zbujajoče, vetrove odganjajoče. Steklenica 20 v., 6 steklen 1 K. Odvajalne kroglice (posrebrene), žolce in črevesje čisteče. Škatlica 70 v., 6 škatlj. 3 K.

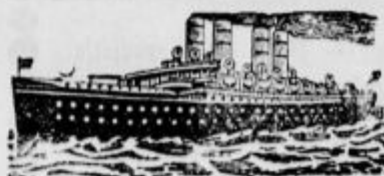
Prašek proti kašlju in Zelični sok proti kašlju, kašelj utešujoča, 1 steklenica 1 K, 6 steklenic 5 K. China-železnata malaga da kri in moč oslbelim osebam. 1 steklenica 2 K, 6 steklenic 10 K. Železnate kroglice s čokolado, za malokrvne in blede ženske in dekleta. Fluid, vrbilno sredstvo, proti revmatizmu in protinu. Steklenica 1 K, 6 steklenic 5 K.

Vsa živinozdravila in živinoredilna sredstva, živinski in prašičji redilni prašek itd.

„Ada“ preparati (ime oblasti. zavarovano) so najuspešni, uporabljivi: Ada-milo in crme povzročijo najlepšo polt; Adazobna esenca in Adazobni prašek, najlepše zobovje; Ada-lasna voda in pomada, rast las; nikake izgube las.

Vsak komad „Ada“ preparatov velja 1 K. Vsa navedena sredstva prirejajo se edino le v nad 300 let obstoječi lekarni „Pri zlatem orlu“ v Ljubljani, Jurčičev trg v mestu, nasproti železnemu (čevljarjem mostu) in razpoložajo vseposod sielnri dan po pošti.

Najboljša domača sredstva za lekarno so: 1124 4

V Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

144 12

Bližnji odhod:

Iz Trsta: Slavonija 19 maja. Panonija 2. junija. Carpatia 16. junija.

Iz Liverpoola: Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 16/5. Mauretania 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri Andreju Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Najcenejše

dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4. Prešernove ulice šte. 4. 110 20-22

Popravila točno in ceno. 110 20-22

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago, kar se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvija v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Za 40 let se je iskalo mešano vnašno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za zdravljenje. Te zdravilne rane čista, obvaruje isto, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpoložila se vsak dan.

1 pudica 70 via. pol pudice 50 vinarjev. Proti predplačilu K 3 16 se pošljejo 4 pudice, ali K 7—10 pudic pošljalne prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Vsi deli embalaže imajo sako nito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana; egel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ugrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschlaeger, J. Mayr.

2172

Zahtevajte

brezplačno dopošiljatev mojega ilust. cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek

Slika 1/2 nav. velikosti.

St. 365

srebrna dam-ska remont gl. 3.50

St. 322

srebrna moška remont. 3.50

St. 337

srebrna s sidro 15 kamnov 5.—

dvojni plašč 6.50

St. 341

srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna 7—9.50

Anton Kliffmann,

prireja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. vse dežele Maribor L5., stajarsko.

SLIVOVKA

tropinovec

kranjski brinjevec

875 104 10

Odlikovano v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,

Ljubljana,

Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pešmetve na dom sprejema restavratore „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja
zaloga

Pomladanskih novosti za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje.
Ameriških čevljev v izvrstnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4-80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8-60 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.

Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

ETERNA

kraljica

cevka za pipe!

Velike prednosti

napram vsem dosedanjim ustnim cevkam.

C. kr. avstr. patent. Zdravniško priporočeno.

Dobro se povsod.

Cvetlično milo št. 650

najboljše toaletno milo sveta

ne velja čisto
nič

če pošleš trgovcu, pri katerem jemlješ „Ceres“-jedilno mast, ovitke Ceres-zavojčkov. Za vsakih 10 ovitkov dobiš 1 kos najfin. cvetličnega mila št. 650 čisto zastoj.

Ceres

jedilna mast

manj kakor masla ali svinjske masti, in so jedila prav okusna.

je cenejša od drugih masti in izdatnejša. Porabi se je 15-20% manj. 1059 2

Globin je najboljše in najfinejše čistilo za čevlje.

Dobi se povsod. 780 3

Pozor

1049 30-11

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljše in jamčeno **pristna vina** iz najslavnejših vinskih goric, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec, sromeljčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

Stanje hranilnih vlog:
23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska
v Prešernovih ulicah št. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6 % izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna oekvna in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

856 24-6

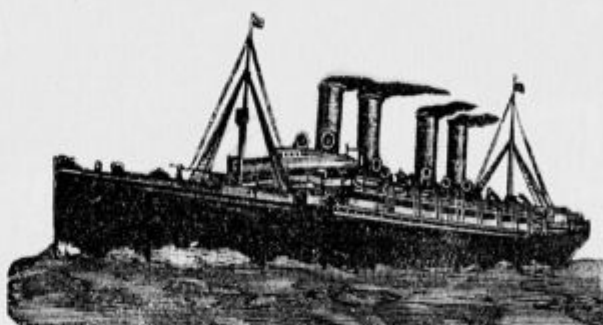
Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnijo točno in brezplačno. Postrežba poštena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinjea itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

Rogaška Slatina

Štajersko.

Krasna lega, zrak poln kislika, brez prahu. Moderna uredba, živahno družab. življenje.

Popolnoma prenovljeno. Nova hydro elektr. mehan. terapeut. zdravilnica v velikem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli, inhalatorji, pneum. aparat, p. rne kopeli, elektr. masaža, solne kopeli, zdrav. gimnastika — Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, čreveh, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, hūmorrhoidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krhlju. Najmočnejši zdrav. vrelci, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. — Novi hotel z d etetično restavracijo in novim vodovodom z izvrstno pitno vodo. 1102 2

Zanesljivega hlapca

sprejme takoj zaloga piva Göss v Spodnji Šiški. 1192 3-3

VILA

1162 3-3

s 3 sobami, kuhinjo, poselsko sobo in kletjo, z lepim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo, eno uro od Kranja, se ceno proda. Naslov se izve v upravnistvu „Slovenca“.

Sukneno in modno blago za moške obleke, = volneno gladko in pisano v vseh barvah za ženske obleke, perilni batist, delen, saten, ocfir in kambrik za bluze in krila.

Došlo v veliki izbori po ugodni ceni.

R. MIKLAUC, Ljubljana
Stritarjeve (Špitalske) ulice 5.

Vzorci na zahtevo poštine prosto. 1060 7

Zdravilišče in kopališče Kamnik na Kranjskem.

Postaja c. kr. drž. železnice, 1 1/2 ure od Ljubljane. Začetek sezone 15. maja. Krasna gorska lega. Vseh vrst zdravilne (sistem Priessnitz in Winteritz, obavi po Kneipp-u). Voda za pitje in kopanje. Solne kopeli, ogrejeve in električne kopeli, masaža in elektroterapija, plavalni bazen. Izbirna kuhinja, cene zmerne. Prospekti pošilja dr. Rudolf Wackenteller, v. v. natečaj in najemnik kopališča. 1167 10-1

Zastonj!

pošiljam ilustrirani cenik šivalnih strojev in vozni koles. Nov dober in fin stroj se dobi že od 19 glid. naprej. 583 9
Lorenc Rebolj v Kranju.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medlatova hiša).

se priporoča pred. čehovičič na

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse za službo božje potrebne stvari, priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilenem in slalom vse nja. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstne cerkvene perile in pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežne, vestno dele in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi izdelovljno prevzame.

! Novost!

Zastonj in poštine prosto naročajte moj

novi veliki cenik s koledarjem

ki obsega vsakovrstna darila in druge družini vedno dobro služeče predmete.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani.

959 9

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snaznost, zborna hrana, vjudna postrežba in spalnice, po nemem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Nasa proga oskrbuje tudi po večkrat na teden vožnjo čez Kanado, katera pa je vedno cenejša kakor na New York.

Poja-nila daje vladno potrjeni zastopnik

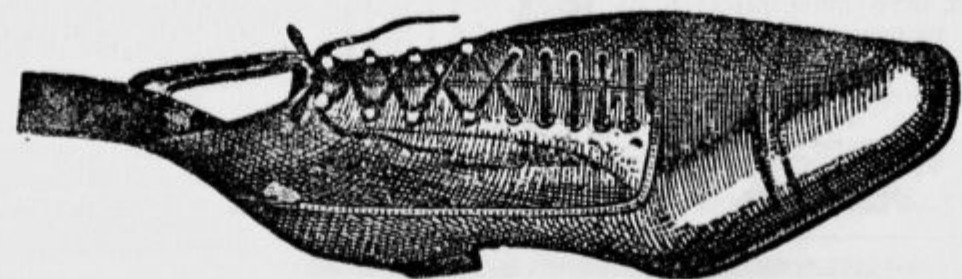
FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Koledvorske ulice odslej šte. 26. od južnega kolodvora na levo pred mano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46 20

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

Elegantna prilžnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Na večja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekliskega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

Moški štifletni, močno delani	gl. 3'50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	4'60
Moški čevlji na trakove, pripravi za trpež	3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine	4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	1'10
Isti za dame	1'—

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja	3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami	4'25
Damski čevlji na trak, iz velf. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinešega chevreau Goodyear šivani	6'—
Damski čevlji na gumbice iz izvrstnega črnega usnja	3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	6'—

stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču**, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.

Z električnim obratom urejena tvornica

G. Skrbic

143 Zagreb 43-7
Ilion št. 40

priporoča

svoje slovite solidne in cene **žaluzije**, lesene, tkane in platnene **rolete**, železne in lesene **zavornice** za izlozbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zaupanje. Ceniki in proračuni zastoj.

ANTON PRESKER

744 62-19
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24
odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

odlikovan z zlato kolajno in križem v Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke** izdelovanje vsakovrstne iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Poskarja na veliko **izgotovljene obleke** svojo zalogo posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah. bobenja; uniform avstrijskega armir. kolonij. in dr. dr.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-

2006 52-2 vrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima

Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodne zapriseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi preigrani pa brezhibni klavirji.

Prozajem ubiranje in popraviljanje vseh sistemov.

Glavno zastopstvo dvornih firm

L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižje izposojevalnina. — Delna plačila.

Ivan Terdan

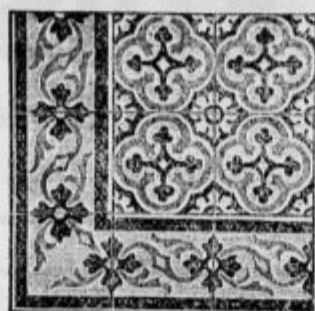
pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v **pleskarsko obrt** spadajočih del, kakor tudi **slikarskih, napisnih in dekoracijskih del**.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za **stavbeno in pohištveno pleskarstvo**.

2467 52-14

Andrej Zajec

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorci.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in**

okvirje, cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vodovode (zlasti šestcentimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milaje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.** 692 9

brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prozvetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbne ter portalne steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1721 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spricavala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Ustanovljena leta 1882.

Telefon št. 185

Poštarne hranilnice račun št. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59.197.246,20
upravnega premuženja . . . K 12.888.795,43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 17.434.933,24.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4% x 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URAONE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

griček

naprodaj s prijaznim razgledom, kjer je posestvo, ki obsega do 1 orala zemlje, s sadnim drevjem in malo gozda. Zelo pripravnost za letovišče. V bližini je studenec z jako dobro vodo. Poizve se v prodajalni na **Sv. Petra cesti 14 v Ljubljani.**

Polniki v Ameriko
Hlato, želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Simeleka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. Šahovrstna Pejasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

BLUZE
največja izbira v avli in v drugem modernem blagu tudi po meri. Vsakovrstna **KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKE** po najnižjih cenah. **M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR** Ljubljana, Stari trg št. 28.

Zaščitna snamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za **Sidro-Pain-Expeller**
je splošno priznan kot izvrstno del blafuše in odvedno mazilo pri prehlajenju itd. v ceni 80 v. K 1.40 in K 3 se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se jemljejo le originalne steklenice v steklu s nadpisanimi znamke „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi **Klausebethgasse št. 5 nova.** Društvo razpošiljanja. 2266 (40-1)

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
• kupuje proti gotovini •

hrastove dile

I laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev I laško colo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157

• Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28

Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Predstave se vršijo
v delavniških od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

11 Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“ 11

Danes v soboto nov spored.

166

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni.

Hiša na prodaj

5 minut od Vevške papirnice, 20 minut od cerkve v Polju 20 minut od postaje Zalog, je takoj naprodaj pod ugodnimi pogoji pritlična hiša s štirimi stanovanjskimi deli, kuhinjo in kletjo. Poleg hiše je sadni vrt, na kateremu stoji skedenj ter kozolec. Posedbe je 8 mernikov. Poizve se pri Ant. Tertniku, posestniku v Zg. Kašlju pri Dev. Mar. v Polju. 1139 2-2

C. kr. oblastveno potrjeno 18 38
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobl se tudi kraj po životni meri.

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

Lepo
posestvo
blizu južnega kolodvora, obstoječe iz enonadstropne hiše, velikega vrta, cvetličnjaka, velikega dvorišča, kakor tudi skladišča in hleva, eventuelno 2 lepi stavbeni parceli se pod jako ugodnim pogojem **proda**. Dopisi na gospo **O. Valenta**, Ljubljana, Slomškove ulice 6, I. nadst. 1155 3-2

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozorjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo **esenc, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev, konjakov, malage, L. crimae Christi, finega jamajskega ruma, pristne slivovke, brinjevca, vropinovca in pa vseh vrst likerjev.**
Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako množino po isti ceni, kakor tudi iz nemških krajev ter jamčim za najboljše uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejemam na svoje stroške nazaj. 2495 26 23
Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

August Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Za dame! elegantne klobuke Za otroke!

ter vsakovrstne modele priporoča 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.
Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Stavbene, umetne in konstrukcijske ključavnice.

Hydraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Glembočeva ulica 4.

priporoča se glavnemu občinstvu in predstavi duhovščini v izdelovanje vseh v te stroke spadajočih predmetov: železne emreže na streh, obhajalne mise, ograje na miredvorn obhajalne emreže, velika vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strelevoče, železna okna, železne stole itd.
Specijaliteti: valjčasti satorji in solinčne plakte po najnovejšem sistemu s samodejnimi operami brez vijakov.
1509 52-59

Jos. Štupica, jermenar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazlič. vprežno opravo,

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče

potrebščine

kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

715 12-9

Velika

zaloga oblek

za gospode in dečke.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene.

Priznana najboljša

:: delavnica ::

za izdelovanje oblek

:: po meri ::

Velika zaloga domačega in pristno n-
gleškega blaga.

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

595 21

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 % in 1/2 % upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22
(Ustredni banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
D. noniranje kavcij in vadij raznih vrst.
Eskont menje samo denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 %** to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.